

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izdaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Učiteljstvu

Dokler bo duhovna kultura imela veljavo in se sloveštvo ne bo pogreznilo zopet v barbarstvo, bosta duhovni in učiteljski stan najvažnejša steno sloveške družbe. Nedavno je bila izvršena v Nemčiji anketa, kateri poklici da se zdijo ljudem najbolj potrebni. Zanimivo je, da so advokati dobili najmanjši glasov, učitelji in duhovniki pa največ. Tudi zdravniški stan je visoko vpoštevani; zdi se pa, da danes ljudje bolj čutijo globoke rane duhovnega in moralnega značaja, ki jih zadaja človeku naša doba, nego telesne bolezni, ki jih zdravniška veda bedalje bolj spoznava in omejuje. Zato se danes stan, ki vzgaja, dviga in svetuje človeku, da bi postal vedno bolj podoben človeku, vrednoti bolj nego kdajkoli prej. Kar se posebi našega ljudstva tiče, je dobrega učitelja vedno zelo visoko cenilo in ga ima dolgo v spominu povesod, kjer je tak vzoren učitelj in vzgojitelj deloval.

V naši državi ima učiteljstvo posebno važno in hvaležno nalogo. Treba je vzgajati mladino v duhu sloge, vzajemnosti in sodelovanja treh sodržnih vej jugoslovanstva, ki je vsaka zrastle po svoje; treh slovanskih rodov, ki imajo vsak svojo naravo, duševnost in zgodovino; treh bratov, od katerih je vsak odrasel, samostoj in vsak na svoje po pravici ponosen; od katerih boče vsak ustvarjati dalje v svojem narodnem duhu z enakimi pravicami z drugimi. Spraviti te z naravo dane razlike bistvenega značaja med seboj tako v sklad, da služijo skupnosti in jo krepijo ter ji prilivajo vitalne sile, ne da bi ona pogotitila te vires svoje življenja in rasti — kar bi pomenilo njeno počasno izsušitev — to bi ne bilo tako težko, ako ne bi takemu pravilnemu razvoju stali na poti mnogi manj vredni nagoni in pohlepi ter skupinske rivalitete, da ne omenjamo zgodovinske nesloge slovanskih rodov. Treba je vsajati ljudem v dušo že od mladosti, da smo vsi enakopravni, da ni nihče več vreden od drugega, da vsak od nas pomeni važen in nujen temeljni kamen v skupnem domu, ki bo tem trdnjši, čim bolj bo v njem prišla do veljave in izraza svobodna tvorna volja vsakega z vsemi njegovimi posebnimi silami in zmoglostmi ustvarjanja; le v soglasju, v katerem ne utonejo osnovni toni, ampak se integrirajo v simfonijo, je naš obstoj in naša bodočnost ter možnost najkrepkejšega in najbogatejšega razvoja. Iz take osnove mora naravno rasti in se krepi ljubezno od države v mogočno in neporučljivo pa životvorno in iz duše same svobodno vroče čustvo, kar mora biti, ako naj ni samo varajoč videz. Taka ljubezno od skupne domovine, do našega jugoslovanskega izvora in do naše državne moči se mora sama porajati, je naraven plod naše ljubezni in našega spoštovanja med seboj, pa našega umevanja in vpoštevavanja drug drugega, ki je mogoče šele, ko porujemo iz svoje duševnosti vso plevel negativnih čustev in nagonov: prevladanja enega nad drugim, neplemenite ljubosumnosti, zavisti, oblastilnosti, prečenjavanja samega sebe in prezirjanje drugega ter njegovih oseb in moralnih kvalitete.

Take vrste vzgojno delo — vzgoja trdnih značajev in polnovrednih individuov samostojnega mišljenja na eni in smisla za občestvo in za složno sodelovanje na drugi strani — je gotovo težko med ljudmi, ki so živeli dobrih tisoč let ali še več ločeni drug od drugega, pa se zato ali sploh ne znajo drug v drugega živeti ali pa zapadejo nasprotnemu ekstremu, da se drug v drugem razblinijo, kolikor je to sploh mogoče — toda učiteljsko vzgojitelj je pač umetnik, oblikovalec duš in ne rokodelce, ki tlačijo žive ljudi v izdelane kalupe, pa naj so še tako neprimerni, da se živa duša v njih duši. Velika je torej naloga, ki jo ima naš učitelj in znanost mu daje danes v svojem neizmerno bogatem razvoju na razpolago toliko sredstev kakor v nobenem prejšnjem stoletju; tudi primeroma zelo lahko so znanstveni viri sodobnemu našemu učitelju na razpolago in hram pedagoških ved na univerzi je danes nadarjenemu učitelju široko odprt. Seveda — treba je pravega duha, s katerim je edino mogoče s pridom približati se vrelcem prave duhovne kulture in ob njih duševno obogatiti in rasti. Tu je učitelju slejkoprej največja ovira v tradiciji plitvega prosvetljenstva liberalne prošlosti, v sistemu učiteljske — ki so bolj rokodelnice za hitro izdelavo šolnika skoro brez vsake sledi humanistične izobrazbe in vzgoje, ki je ravno učitelju najbolj potrebna — in v birokratizmu, v katerega je sodobni učitelj kot državni uradnik obsojen. To troje premagati, je najvažnejša naloga učiteljske samovzgoje in poglobljenja tega plemenitega poklica.

Vse, kar smo zgoraj povedali, pa ima en nujen predpogoj: da učitelj ostane vraščen v svoje ljudstvo. Moderni učitelj je državni uradnik, je zato član gotovega sistema in sodobno življenje je tako, da drugače skoro ne more biti. Toda s konci korenin svoje biti mora učitelj hkrati svojo osebnost iz duše ljudstva, ki mu mora tudi država in državni sistem služiti. Le to more obvarovati učitelja, da se ne zakrkle in zabuba v gotov služajno prevladujoč kulturni obrazec in vzgojni sistem, ampak da ga sproti korigira po nepremagljivih zakonih ljudskega življenja. Učitelj mora zato tudi stati nad vsemi slučajnimi strujami in smermi javnega življenja, kakor so oblikovane in strankah in mora od vseh ohraniti neko distanco kot duhoven človek, kot pravi kulturni delavec in kot soobrazovalec ljudske duše, ki mora ostati odprta za vse dobro in idealno, za duha, ki veje, odkoder in kjer hoče. Naše učiteljstvo ima izvrstno organizacijo, ki po duhu solidarnosti, kateri v nji vlada, zares vzbuja priznanje in občudovanje; v tem oziru je daleč pred profesorji, da ne govorimo o drugih

Pilsudski kliče opozicijo

ustave - reforma režima?

Narodni demokrati so dali svoje zunanje politične ideje „Pilsudskijevim možem“

Variava, 15. avgusta.

Menda ne bo popolnoma res, kar ste poročali o reformi ustave na Poljskem, ker imamo mi tukaj vtis, da pomenijo gotove spremembe, ki jih je napovedal polkovnik Slawek na kongresu legionarjev v Varsavi, tudi reformo dosedanjega režima vsaj v toliko, ker obstoja upanje, da bodo pritegnjeni k političnemu delu tudi ljudje, ki so do sedaj stali v najstrožji opoziciji proti sedanjemu režimu »BB« (brezstrankarskega bloka).

Narodni borci iz bivše Prusije

Ako namerava namreč maršal Pilsudski dati neke vrste politično kontrolo vitezom reda »Za vojaške zasluge« in »Križa neodvisnosti«, potem bodo posebno v zapadnem delu Poljske, to je v poljski šleziji, na Poznanjem in v Pomorju poklicani mnogi narodni boritelji starega datuma, ki v režimu »BB« niso hoteli sodelovati, ampak so ostali zvesti svoji narodnodemokratski stranki Romana Dmowskega, torej stranki opozicije, ki je tudi po državnem udaru 1926 in po volitvah 1930 ohranila svojo premoč v zapadni Poljski, torej v onih pokrajinah, ki so se s patriotizmom in z velikimi žrtvami iztrgale pruski germanizaciji. Z novo ustavno reformo se hoče torej — jaz vam poročam mislije — tukajšnjih političnih krogov — na vsak način okrepiti moč državne oblasti zaradi velike narodne nevarnosti, ki je nastala s hitlerjevskim režimom v sosednji Nemčiji, a te okrepčane in pomnožene državne oblasti ne bodo več nosile iste politične plasti, kot so jo do sedaj, ampak se bodo pritegnile med nositelje poljske državne misli tudi vse one politične osebnosti in skupine, ki so s svojim dolgoletnim delom rešile za poljsko narodno državo vse bivše nemške province, koder so prebivali Poljaki in ki so prinesle novi Poljski najbolj dragoceno darilo s Pomorjem in z morskobalo. In ti narodni delavci so do sedaj bili večinoma v vrstah opozicijske narodnodemokratske stranke. Iz tega stališča je tukaj vest o reformi ustave za enkrat napravila kolikor toliko blagodejen vtis, ker oznanja razpršitev politične fronte z monopoliziranim patriotizmom in ustanavljanje novega političnega temelja po ključu narodnih zaslug v preteklosti, ko je bilo junaštvo biti zaveden Poljak.

Nemci: sovražniki

Rusi: prijatelji

Omenil sem Romana Dmowskega, voditelja narodnih demokratov, ki ima svoj sedež v Poznanju. Njegova stranka, četudi opozicijska in še kako opozicijska, je še v nekem drugem pogledu imela odločilen vpliv. Dočim je stara garda »Pilsudskijevih mož«, o kateri je še nedavno polkovnik Slawek v razgovoru z Vašim dopisnikom izjavil, »da se je preje vezala z vsemi in z vsakomur, kdorkoli je bil proti krvnemu sovražniku — Rusiji«, bila tudi po osvoboditvi mnenja, da je treba novo Poljsko orientirati proti dednemu ruskemu sovražniku, ki je sedaj postal povrhu še boljševik, je Roman Dmowski s svojimi narodnimi demokrati, mnogo bolj dalekoviden in bister kot pa so bili ostali politiki, načelno zastopal politiko prijateljstva z ruskim sosedom (vmešal se je tudi neki sentimentalni panslavizem) in bojno pripravljenost proti Nemčiji, ki da je edini nevaren sovražnik osvobojene Poljske.



3 točke

so važne pri pranju s Persilom!

1. Na 3 vedrice (25—30 litrov) vode se vzame 1 zavitek Persila.
2. Persil se raztopi vedno v hladni vodi.
3. Perilo naj se kuha 1/4 ure.

Pazite vedno na to in dosegli boste perilo belo kot sneg, desinficirano in nepoškodovano.

intelektualnih poklicih. Učiteljska organizacija zna krepko in uspešno braniti svoje pravice in pravice svojih članov. Sile te organizacije pa se morajo v enaki meri posvetiti načelu, da bodi učitelj pravi tvorec na polju umske izobrazbe in srčne kulture ljudstva, ne pa samo pasiven sprejemalec. S to mislijo zaključujemo ta izvajanja ob priliki kongresa Društva jugoslovanskih učiteljev in učiteljic v Ljubljani.

Dmowski je bil zopet tisti veliki politik, ki je vztrajno svaril poljsko vlado, da naj nikar ne drga v ukrajinsko vprašanje, češ, da je tako v ruskem kakor tudi v poljskem interesu do neprijetno vprašanje pustiti pri miru.

Beck povzroči prevrat

Režim »BB«, ki je začel vladati z državnim udarom 1926 in ki je končno veljavno ustoličil »Pilsudskijeve moze« v državnozbornih volitvah leta 1930, z vsemi prijetnostmi in neprijetnostmi, ki so te volitve spremljale, je v nasprotju s programom v opozicijo vrženih demokratov vodil domala dosledno protirusko politiko, se skušal približati Nemčiji in je med Ukrajinci napravil zmedo, ki je

bila toliko bolj neprijetna, ker je bila popolnoma nepotrebna. Toda že 1931, ko je moral nenadoma oditi Zaleski kot zunanji minister in je prišel na njegovo mesto velik ljubljeneč maršala Pilsudskega Beck, se je pokazalo, da je zavel čisto nov veter skozi ogrode režima, ki je nastopil leta 1926. Polkovnik Beck, Pilsudskijev mož prvega reda, se prav nič ni obotavljal zavreči osnovna načela vse dosedanje poljske politike med staro šaro in poiskati ideje, ki jih je zagovarjala in jih še zagovarja narodna demokratska stranka Romana Dmowskega; demobilizirati rusko fronto, kjer se morajo vpostaviti prijateljski odnosi, ugotoviti nemoško mejo in jo smatrati za življenjsko mejo svobodne Poljske, in poravnati v kolikor je mogoče vse v Ukrajini storjene napake.

„Po ključu storjenega narodnega dela in ne po zaslugah konjunktura“

Razvoj dogodkov tekom zadnjih 12 mesecev je v zadostni meri pokazal, da je bil ta preokret pravi in neobhodno potreben in da se je opozicija zopet pokazala kot bolj dalekovidna in bolj konstruktivna kot pa ljudje na vladi. Z Rusijo obstojajo prijateljski odnosi, med tem ko je bil ravno skrajni čas, da se je mogla Poljska pripraviti, da odločno parira objestni naval hitlerjevcev na poljsko Pomorje in na prosti dostop Poljske do velikega morja.

Verjetno je, da se bo poljska zunanja politika z idejnim dotokom iz opozicijskih strank in z njihovo pritegnitvijo k pozitivnemu državnemu delu, kar je zamišljeno z novo reformo ustave in z reor-

ganizacijo političnega življenja po ključu priznanega naroda, delovanja in ne več po ključu patriotizma v časih dobre konjunktura, osvežila. V to smer kažejo razni poskusi vlade priti do sporazuma z Gdanskim svobodno državo in s podpiranjem zamisli baltičkega bloka med Estonijo, Litvo in Latvijo (sedaj se takšnega bloka ni več treba bati, odkar je odstranjena ruska nevarnost) brez poljske sodelave. Tukaj izražajo samo še to željo, da bi ta sveži dotok političnega realizma in slovanske zavestnosti, ki izvira med narodnimi demokrati, vplival odločilno pri izgraditvi stalnega sodelovanja med Poljsko in med našima južnima sosedama, Češkoslovaško in Jugoslavijo.

W. Rogowski.

Pogajanja v Rimu

Francija in Italija: o Sredozemlju

Pariz, 19. avg. b. Rimski dopisnik »Matina« javlja po večeršnjih razgovorih med italijanskim podtajnikom za zunanje zadeve Svichem in novim poslanikom v Rimu, da se bodo v prihodnjih dneh pričela pogajanja med Francijo in Italijo o sredozemskem vprašanju in o raznih drugih problemih Evrope, posebno problem Tunisa ter vprašanja pomorske enakopravnosti obeh držav.

Italija in Madarska: o trgovini

Rim, 19. avg. b. Italijansko-madžarska pogajanja, ki jih vodi zadnje tedne madžarski trgovinski minister Fabiny, so končana in madžarski minister bo v kratkem skupaj z ostalimi madžarskimi delegati odpotoval iz Rima. Minister Fabiny je čakal, da se njegov elaborat odobri od italijanske in madžarske vlade in da se konstitira v nekaterih vprašanjih tudi avstrijska vlada.

O rezultatu madžarsko-italijanskih pogajanj je bil danes objavljen službeni komunik, v katerem se pravi, da so rimska pogajanja, ki jih je vodil madžarski trgovinski minister Fabiny, rešila nekatero težkočo, ki so se bile pokazale pri funkcioniranju italijansko-madžarske trgovinske pogodbe. V vseh vprašanjih je sedaj dosežen popoln in zadovoljujoč sporazum, ki ima namen dati nov impulz za trgovinski promet med obema državama.

Fašistični listi ne komentirajo tega službenega obvestila. Italijansko-madžarske razgovore zadnjih

dni spravljajo v zvezo s pogajanjmi madžarskega zunanega ministra Kanya z Dollfusom o priliki njegovega zadnjega obiska na Dunaju, čeprav je Kanya izjavil, da njegov obisk ni imel službenega značaja, vendar se je na dunajskem sestanku ugotovilo, da vlada med Avstrijo in Madžarsko prisrčno prijateljstvo, ki je v popolnem skladu z interesi obeh držav.

Austrija in Italija: o Hitlerju

Dunaj, 19. avg. (a) Kancelar Dollfuss je ob 13.15 z letalom odpotoval v Rimu in Italiji. Odpeljal se je na Mussolinijevo vabilo. Razgovori med obema vladama šele v poletni rezidenci italijanskega premierja se bodo tikali, kakor govore v dobro poučenih krogih, vseh vprašani, ki interesirajo obe državi, zlasti pa nemško-avstrijskega spora.

Italija in Rusija: o politiki

Pariz, 19. avg. b. O priliki sklenitve italijansko-ruskega pakta, ki je bil v francoski politični javnosti sprejet z največjo pažnjo, piše »Matina«, da je vsega obžalovanja vredno, da Italija ni smatrala za potrebno, sprejeti v pakt tudi klavzulo o definiciji napadalca. Definicija napadalca je eden od elementov varnosti. Francija bi z velikim zadovoljstvom sprejela na znanje, če bi Italija podpisala tudi dogovor o definiciji napadalca, ker bi na ta način skupaj z Rusijo tudi ona dokazala, da želi res evropski mir.

Sestanek gospodarskega sveta Male Zveze

Pred gospodarsko pogodbo med državami Male Zveze

Belgrad, 19. avgusta. m. Koncem septembra se bo sestal na zadnjem zasedanju Male zveze v Pragi ustanovljeni gospodarski svet. Ni še določeno, če se bo gospodarski svet sestal pred rednim sestankom treh zunanjih ministrov Male zveze ali še le po konferenci, ki se bo vršila nekje v Romuniji.

Jugoslovanska vlada je že pripravila svoj predlog dnevnega reda v Prago, ker je letošnji predsednik Male zveze češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Isti predlogi so bili dostavljeni v informativne svrhe tudi romunski vladi. Predlogi naše vlade tičijo predvsem: vprašanje blagovnega transita, sodelovanje paroplov-

nih družb in organizacij, izenačenje železniških tarif tako za osebni kakor tudi za blagovni promet, odstranitev konzularnih vizumov za potovanje po vseh državah, olajšave za notranji turistični promet v okviru držav Male zveze, ureditev vzorčnega prometa in sodelovanje vseh treh emisijevskih narodnih bank.

Jugoslovanska vlada ima v zvezi z gornjimi točkami dnevnega reda predlagati tudi sklenitev posebne gospodarske pogodbe med tremi državami. Naše poslanstvo v Bukarešti ima nalogo, da vodi vsa topredmetna predpogajanja z romunsko vlado. Slični nalog je bil dan tudi našemu poslaniku v Pragi.

Kapital se brani...

Roosevelt zadel na odpor

Washington, 19. avg. (a) Rooseveltovi gospodarski načrti so zašli v veliko nevarnost. Roosevelt in Johnson se nikakor ne moreta pogoditi z zastopniki velike industrije. Najbolj se novim gospodarskim načrtom predsednika Roosevelta in njegovega gospodarskega pobočnika Johnsona upirajo lastniki premoženj. Johnson zaradi tega zdaj sestavlja okvirno pogodbo za premoženje industrije. Osnutek te pogodbe bo predložil Rooseveltu še tekom današnjega dne, vsekakor še pred nočnim odhodom Roosevelta v Hydepark.

Poizkus nasilnega pritiska na jeklarsko, petrolejsko in premoženje industrijo, ki odklanjajo Rooseveltove gospodarske načrte, bi utegnil dove-

sti do ustavnega spora o Rooseveltovih najnovejših zakonih pred ameriškim vrhovnim razsodiščem.

Komunisti na Danskem

Berlin, 19. avgusta. b. Po vesteh iz Kopenhagene je prišlo tamkaj do težkega spopada med policijo in komunisti, ki so napadali trgovine z živimi. Policija je nastopila v oklopnih avtomobilih. Demonstranti so sprejeli policijo s ploho kamenja. Šele ko je prišla policiji pomoč, ji je uspelo demonstrante razpršiti. Več oseb je bilo ranjenih.

Iz cvetočega vinograda

Dandanes slišimo pogosto stavljeno vprašanje, v čem naj prav za prav obstoji najnujnejša naloga katolicizma. Ob tem vprašanju gre človeku nehoti na smeh, kakor bi storil vsakdo, ako bi bil vprašan, kakšna je naloga pomladi ali narave sploh. Bistvo katolicizma je, da raste in se razcveta in on bo sam od sebe to nalogo tudi izvršil. Treba se je živeti samo v polnost cerkvenega življenja, ki ga preveča sv. Duh, v neizmerno milostno zaklade, v življenje svetnikov in boš odkril nešteto in zelo aktualnih nalog. Kajti Cerkev je kakor cvetoč vinograd in vsepovsod se razprezajo brsteče mladice, ki silijo tudi skozi najbolj umazane kranje časa na dan. Ko bi vsak posamezni kristjan svoje versko življenje urejeval bolj iz velikih skrivnosti in manj iz malega osebnega pobožništva, bi v kratkem doživel novo notranje življenje. Iz tega življenja bi se sama po sebi obnavljala človeška družba. Bili bi priče sveže znanosti, nove umetnosti in sploh nove kulture. Usoda revežev bi bila hitro omiljena, ker bi se bogatini zavedali, kam in kako morajo porabiti svoje milijone.

Sele po tej ugotovitvi je mogoče govoriti o specialnih nalogah katolicizma. Ždi se, kakor da vsaka doba stavlja na vero posebne naloge. Največkrat gre za odzdravljenje najtežjih ran, na katerih bolega lakratna generacija. Ako pogledamo po svetu, potem vidimo, da so se v mnogih državah zgodile bistvene spremembe. Stare vladne metode parlamentarizma in demokracije so utrpele občutne udarce. Protidemokratske in diktatorske oblike po svetovni politični srobošči soper prihajajo v modo in veljavo. Kot v početku meštanske oblike vladavine tako tudi danes razni kolektivizmi v imenu enakosti in bratstva upanjajo velika nastila nad drugimi miselnimi in politično saznanjskimi

cele plasti naroda.

V taki dobi ima Cerkev prav posebno nalogo, da varuje človečanske pravice človekove osebnosti in človekovega dostojanstva. Ze velika socialna beda, ki zadnja leta razsaja po vsem svetu, ji je odkazala vlogo usmiljenega Samaritana, da lajša bedo najbednejših in najpotrebnejših. Sredi velikega idejnega trenja, iz katerega se poraja novi vek, stoji zopet Cerkev kakor sestra usmiljenka, ki se na življenjskem bojišču sklanja nad ranjene, poteptane in vnete. Tistega, ki prihaja v bojno vrnež z znamenjem usmiljenja in ljubezni, spoštujeta obe fronti, in posebna naloga Cerkev je, da visoko dvigne zastavo ljubezni, ki je vedno najnežnejša v nebesih in na zemlji.

Razen tega bo Cerkev, ki je vekovita znanilka miru, vse storila, da odstrani vzroke, ki so privedli do današnjih težkih družabnih kriz. Glavni vzrok obstojetega nenormalnega stanja je razkroj družabnega reda. Sodobna družba skoraj ne pozna več narodne skupnosti, ampak le še grupacije in organizacije po interesnih skupinah. Interesenti pa so vedno tudi konkurenti. Zato vidimo, da je sodobna družba v neprestanem boju vseh proti vsem. Tukaj mora katolicizem s svojim socialnim delom in s svojo socialno ideologijo delati za vzpostavitev pravega reda, delati mora za zblizanje in medsebojno izmirjenje rasprlih bratov in človeški družbi vdihniti novega duha.

Ko bodo sovražniki katolicizma videli, da katoliški Cerkev ni za moč in oblast, ampak le, da prvi veliko samaritansko delo na hrčem človeštva, bodo sami od sebe povesili orožje. Kajti človeštvo ne prestopa roma v Damask, potrebuje na tej poti le čudeža vere, ako naj se iz Savla spremeni v Pavla.

V. V.

Kri teče v Iraku

(Zgodovina tragedije asirskega naroda)

Današnji »Journal de Geneve« priobčuje o »Aravijah« dogodkih v Iraku, o katerih je včerajšnji »Slovenec« obširno poročal, uvodni članek, ki ga je napisal P. — E. B. in prinaša informacije iz prvega vira. Za naše nedeljske čitatelce ponatiskujemo najzanimivejše odstavke tega članka, da bodo obveščeni o tragičnih borbah malih narodov za svojo eksistenco. Clankar piše:

Menda je Evropa šele pred par dnevi izvedela, da živijo neke v Mali Aziji Asirci. Asirci, to so verska sekta vzhodnih Nestorijancev, so v predvojni Turčiji živeli tam, kjer sta se dotikali Turčija in Perzija, ponajveč pa v pokrajini Hakkari, južno od velikega jezera Van, pod gorovjem Azarat. Takrat jih je bilo še okrog 150.000. Govorijo neke vrste sirščino. Kot kristjani imajo svoje lastne cerkvene poglavarje — patrijarha, ki je obenem tudi njihov politični voditelj.

Turška vlada je takoj v začetku svet. vojne sklenila, da »reši vsa manjšinska vprašanja«, to je pravi, da vse neturške in nemohamedanske narodnosti kratkoma iztrebi. Leta 1915 je širokopotezno začela »čiščenje Turčije« in pri tej priliki poklala več sto tisoč Asircev, žene in otroke pa »pognala v puščavo« ali jih pa stavila na razpolago svoji vojski. Takrat so tudi Asirci bili v veliki nevarnosti, da jih Turki od prvega do zadnjega ne pokoljejo. Samo, ker prebivajo v skorajda nedostopnem gorovju in ker so izredno dobri in pogumni, se jim je posrečilo, da so odbili turške kolone, ki so prišle z nalogo, da jih pokoljejo, žene pa »premetijo«. Ko se je ta prvi poskus ponovil, so se zvezne velesile, v prvi vrsti seveda Anglija, začele za Asirce zanimati in so jih smatrale za svoje zaveznike v boju proti Turkom. Asirci so se radostno priključili zveznim armadam, in so jim stavili na razpolago 70.000 mož, ki so zapustili gore in prišli v iraško dolino. Angleški oficirji so polni hvale o junaštvu asirskih mož.

Zatim je prišel konec svetovne vojne in mir. Angliji so pa dokaj slabo poplačali junaštvo svojih zvestih pomočnikov iz svetovne vojne. »Pomotoma«, tako pravijo sedaj, so ozemlje Hakkari, kjer so prebivali Asirci, predali Turčiji nazaj in to tudi slovesno potrdili v lauzanskem miru 1923. leta. Irak pa, kjer so se Asirci borili za Anglije, je postal neodvisna kraljevina. Niti za one Asirce, ki so prišli nazaj pod Turčijo, niti za one, ki so ostali pod Irakom, kjer so prebivali kri za Anglijo, prav ničesar ni bilo ukrenjeno. Šele 1927, ko so Turki nadaljevali »čiščenje« nad svojimi Asirci in ko so se tudi v Iraku dogajali pokolji manjšega obsega, je Zveza narodov zopet »našla« ta ubogi, preganjeni narod in svetovala obema vladama, naj se ne zaletavajo v Asirce. Obe vladi sta nasvet radostno sprejeli, a nobena ga ni spoštovala.

Asirci sedaj zahtevajo, da se jim dovoli, da se naselijo v strnjemem ozemlju, ker nočejo več prenašati, da bi morali živeti razpršeni med svojimi največjimi sovražniki Kurdi, po nekaj v Turčiji, po nekaj pa v Iraku. Angleška vlada je odklonila vsak vmešavanje v usodo Asircev v Turčiji, kjer jih je Kemal pašina učila, tako da jih praktično nič več ni, a tudi glede iraških Asircev se je obotavljala, ustreči njihovim upravičenim željam, izgovarjajoč se na »neodvisno iraško vladu« v Bagdadu, ki pa o kakšnem skupnem naseljevanju Asircev sploh ni hotela nič slišati.

Iraška vlada pa je storila nekaj drugega. Povabila je asirskega patrijarha Mar Šimuna v Bagdad, čel, da se hoče z njim posvetovati. Ko je cerkveni knez in glavar Asircev prišel v iraško prestolnico, so ga enostavno zaprli, ker se ni hotel odpovedati svojim funkcijam kot politični vodja svojega naroda. Bagdadska vlada je zahtevala depolitizacijo asirskega cerkvenega kneza, toda on se temu ni uklonil, čel, da življava silne pravice vsi voji arabških plemen (beduinov). In tako je ostal asirski patrijarh v zaporu v Bagdadu, njegova čreda pa brez voditelja prepuščena krvoločnim Kurdom in brezbriznosti iraških oblasti.

Ker so jih začeli Kurdi zaista preganjati in so masakrirali nekaj družin in nekoliko vasi upepelili, se je precejšnje število Asircev umaknilo pokolju in zbežalo v francosko Sirijo, kakor imajo tudi pravico na podlagi posebne pogodbe med Irakom in Zvezo narodov sklenjene na 22. zaseданju Zveze narodov. Na posredovanje francoske vlade pri iraški vladi v Bagdadu in v Londonu, je iraška vlada objavila popolno varnost onim beguncem, ki bi se hoteli vrniti. In tako se je zgodilo, da so se pobežli Asirci hoteli deloma vrniti v svoj domači kraj, deloma pa so hoteli poiskati svoje žene in otroke ter jih prepeljati v Sirijo, kjer so se nameravali trajno »naseliti«, ne zaupajoč več nobenim obljubam iraške vlade. Ko so asirske skupine prišle na mejo, so jih tam pričakovale kurdske oborožene bande in jih na mestu poklale

nad 500. Nadaljno preiskavanje, ki so ga uvedle oblasti, je dognalo, da so Kurdi med tem pobili že čez tisoč žena in otrok, ki so ostali v Iraku po begu njihovih mož v francosko Sirijo. Neki angleški oficir je na inspekcijskem potovanju severno od Mossula našel na 356 mrtičev, ki so ležali vseprej sredi razvalin požgane vasi. Tudi iz drugih krajev prihajajo slična poročila in verjetnost je zelo velika, da so Kurdi, sledeč povelju znanega tolovaškega vodje Bekir Sidki beja, ki je svoje dni povzročil armenske pokolje in ki je sedaj komandant iraške vojske v mossulskem vilajetu, pobili sploh vse naselbine v Dohuku in Hakkariju, hiše pa požgali. Asirski begunci se boje, da svojih žena in otrok sploh ne bodo našli več živih, kadar se bodo, če se sploh kedaj vrnejo v svoje domače kraje.

Vest o prelivanju krvi nedolžnih Asircev je kot ogenj šla po vsem civiliziranem svetu. Morda bi bile države ta škandalozni dogodek sploh zamočale, tisk se zamočale armenske pokolje, ko bi svetovni tisk ne bil tako na ves glas začel vpiti. Razburjena je Anglija, ki je sokriva tega pokolja, ker je Iraku oskrbela popolno neodvisnost, med tem ko je očitno, da država, ki dopušča tako sramotna dejanja, sploh ni država in bi morala priti pod vojaško kontrolo kakšne kulturne velesile. Razburila se je Francija, razburjena je Italija, razburjena je Zveza narodov. Najmanj razburjen je menda še Irak sam, kojega kralj je naenkrat zbolel in se zaprl v svojo bagdadska palača ter ne pušča nobenega človeka blizu.

Asirski problem je bil tako v krvavih barvah znova postavljen pred kulturni svet. Morda bo smrt tisočev nedolžnih žrtov od orožja barbarske države vendar le ganile velesile, da bodo posvetile malo več sočutja ubogemu ariskemu narodu in prekrbneli zanj, kolikor ga je še sploh ostalo pri življenju, varno zavetišče v njegovi hriboviti domovini. Čuje se, da se jim namerava ponuditi večja pokrajina tik ob meji francoske Sirije, kjer bi jih nadzirala Zveza narodov. Asirci gledajo nazaj na tisočletne tradicije in nočejo umreti. Noben narod noče umreti. Ni jih veliko, ali zaradi tega manj zaslužijo, da se jim deli pravica? Zveza narodov je bila postavljena za to, da skrbi za male in slabe narode. Naj dokaže pri Asirskih, da ima njen obstoje še sploh kakšen pomen v življenju narodov.

En milijon romarjev v Trieru

Berlin, 19. avg. (a) Število obiskovalcev razstavljene svete tunike je doseglo en milijon. Trierški škof je sprejel Terezo Neumannovo iz Konnersreutha.

De Valera trdno stoji

Dublin, 19. avgusta. b. Po naredbi notranjega ministra bodo jutri organizacije »modrih srac« razpuščene, kakor hitro bi prišlo do kakršnegakoli incidenta. V manifestu, ki ga je objavil vodja »modrih srac«, si razlagajo irski fašisti to kot grožnjo.

Razbojniki o Parizu

Paris, 19. avg. (a) V zadnjem času se pariški razbojniki nagibajo k metodam svojih škikških tovarišev. Tako je včeraj zakupnik velike kavarne na elizejskih poljih prejel anonimno pismo te vsebine:

Pozivamo vas, da do jutri popoldne položite na klop pred vašo kavarno vsoto 150.000 frankov in sicer v starih novčanih. V nasprotnem primeru bojte se za svoje življenje. Če o tem pismu obvestite polteljo, bomo smatrali, da ste naš poziv odbili.

Preplašeni zakupnik je dolgo razmišljal, ali naj stvar prijavi redarstvu. Naposled je to vendar storil. Toda tu so ga pomirili, da so podobna izsiljevalna pisma prejeli tudi drugi trgovci in bogati rentniki. Redarstvo si zaenkrat še ni na jannem, ali gre za zločinske poizkuse, ali pa samo za neslane šale. Na vsak način je bila danes pred dotično kavarno postavljena močna redarstvena straža.

Romunija ne more plačati

Bukarešta, 19. avg. b. Transferni moratorij Romunije je dovel do demarše francoske vlade. Francoski poslanik v Bukarešti d'Ormesson je izročil danes romunskemu zunanjemu ministru noto, v kateri izjavlja francoska vlada, da je prišel transferni moratorij v nepravem času, ker so pogajanja z zunanje-političnimi poverljivci Romunije še v teku in bi bila dolžnost romunske vlade, da čaka na rezultate pogajanj. Francoski poslanik je prosil tudi za tekst moratorija, ker bo po tem tekstu razvela francoska vlada svoje stališče. Predsednik vlade Vajda Vocevod je sklical sejo ministrskega sveta, katere se je udeležil tudi francoski poslanik.

Pasji dnevi

slijo »Jutro« k naravnost obupnim poizkusom, kako poizviti politični del lista, ki je itak tudi v normalnih časih skrajno pust in enoličen. K sreči je našlo patra Hlinko in impozantno slovaško manifestacijo v Nitri, ki jo sedaj gloda kakor sestradaški šakal masno kost v puščavi. Ker smo javnosti pokazali, da noben resen češki list ne zadeve ne jemlje tako tragično, kakor jo jemlje »Jutro«, ki je začelo zaradi nitrškega shoda točiti debele solze, kakor da je bratska češkoslovaška država že v razvalinah, nam »Jutro« sedaj molli pod nos »Lidove Noviny«, glasilo znanega prekrščenega žida in advokata dr. Stranskega, ki že pol stoletja ali več preganja klerikalnega zmaja na Češkem, kakor ga »Jutro« s istim — uspehom v Sloveniji... Če se ta dva brata srijnata v presoji patra Hlinko in slovaškega naroda, ni to nič čudnega in če kdo hoče dokazati, da pater Hlinka in Slovaki nimajo prav, na podlagi »Lidovih Novin«, potem ima tak dokaz točno isto vrednost, kakor če bi kdo pri nas skušal dokazati, da je nekaj prav zato, ker tako trdi — »Jutro«... »Lidove Noviny« so res razširjen

list, ampak resen in uvaževan list v političnih zadevah niso, ker so znane kot framsonsko antifarsko glasilo kakor naše »Jutro«. Če tedaj to glasilo psuje in blati patra Hlinko, vodjo slovaškega naroda, katerega je on in nihče drugi pripeljal v edinstveno češkoslovaško državo, kot »fanatičnega duhovnika«, in če potem še denuncira njegovo stranko, čel, da se (razume se, pod njenim vplivom) »v državnih in javnih uradih na Slovaškem« vedno skrivajo Slovaki z madžaronsko dušo, da se v šolah čujejo ironične opazke o narodnih vrednotah in temeljnih idejah češkoslovaške države, in dalje, da »mi vemo, s kakšnim duhom je prepojen znaten del slovaške katoliške duhovščine, itd. itd. — potem te denuncijantske in sifantske fraze ne pomenijo za pametnega človeka ničesar drugega, kakor da se liberalni klerikalozrci na Češkem poslužujejo v politični borbi zoper političnega nasprotnika istega z gnojem pomazanega nečednega orožja kakor »Jutro«. S tem je stvar za nas upravičena in mislimo tudi za vsakega dostojnega in honestnega slovenskega človeka.

Skupščina jugoslov. učiteljstva

Prejeli smo v objavo:

Bela Ljubljana sprejema te dni v svoje tople naročje jugoslovensko učiteljstvo, ki bo na tej skupščini obravnavalo vprašanja, ki tangirajo učiteljstvo kot stan, kot šolske in prosvetne delavce, a s tem indirektno celotno življenje našega naroda.

V čisto stanovskih vprašanjih sta važna zanje dva problema: Pravila združenja — in osebe, ki izvajajo ideologijo učiteljstva. Na žalost, večina jugoslovanskega učiteljstva ni zadovoljna z rešitvijo teh dveh problemov. Pravila, kakor tudi vodstvo organizacije ni zaželelo od večine članstva, in naravno je torej, da kadar ta dva osnovna elementa ne odgovarjata razpoloženju našega učiteljstva, tedaj mu še nadalje konsekvence takega stanja ne morejo konvenirati.

Izvršni Odbor Jugosl. Učit. ne le da ni varoval, ampak je celo nastopal proti onim članom, ki jim morala narekuje, da ne odobravajo dosedanjega dela predsednika JUU. Akcija nekih članov izvršilnega odbora je šla za tem, da patriotskem in globoko nacionalno čutečemu učiteljstvu imputira čisto nasprotna čustva, kar z ogorčenjem odkla-

njamo. Namesto sugeriranja čim lepšega in hitrejšega napredka kulturno-prosvetnih problemov in materialnih ter pravnih vprašanj učiteljstva posebej, je izvršilni odbor postopal tako, kakor da je njegova največja dolžnost, da učiteljsko organizacijo potegne v politični vrtnice, ki učiteljstvo odteguje njegovi pravi narodni kulturni nalogi in ga udnja učiteljskemu poklicu tujim in postranskim namenom.

Učiteljsko dravske banovine ima v tem položaju zelo delikatno poslanstvo: od njega je odvisno, hoče li iti učiteljstvo po poti, ki ga dovede k pravilno umevanim interesom domovine in naroda, ali pa bo šlo ono pot, ki lahko naredi iz učiteljske organizacije nepotrebno in anemično ustanovo. Menda ni pretirano upanje, da vse učiteljstvo dravske banovine, ki je dosedaj pokazalo zdravo razumevanje za vse ono, kar je lepo in dobro — pomaga, da se naredi konec temu nezdravemu stanju v naši organizaciji. V tem primeru more učiteljstvo te lepe banovine računati na iskreno prijateljstvo vsega poštenega jugoslovanskega učiteljstva.

D. M. P.

Spori

PROPOZICIJE ZA LAHKOATLETSKO PRVENSTVO KLUBOV LHP ZA L. 1933

1. Prvenstvo klubov za l. 1933 se bo vršilo dne 8. septembra 1933.

2. Pravo nastopa imajo vse verificirane in ne-verificirane atletične klubove, članov LHP. Naraščajnice imajo pravico nastopa samo v tečajih tekmovalja, ki so dovoljene po čl. 42. T. p. p.

3. Vrstni red tekmovalja: tek 60 m, met kroglice, tek 200 m, skok v višino z zaletom, tek 800 m, met diska, tek 100 m, met kopja, skok v daljavo z zaletom, štafeta 4x100 m.

4. Vsaka atletinja sme nastopiti na tekmovalju največ v treh tečajih (vključno tek štafete).

5. Za placement štejejo samo rezultati enaki ali bolji od predpisane najboljšega rezultata, ki je za posamezne discipline sledeči: tek 60 m 9,8 sek., tek 100 m 14,8 sek., tek 200 m 33 sek., tek 800 m 2:58,6 min., štafeta 4x100 m 58,5 sek., skok v višino z zaletom 115 cm, skok v daljavo z zaletom 420 cm, met kroglice 800 cm, met diska 2200 cm, met kopja 2000 cm.

6. Klasifikacija se izvrši tako, da se vsak rezultat enak ali bolji od navedenega minimuma oceni po tabeli za višebor. Dobljene točke vseh tekmovalk poedinega kluba v vsaki točki tekmovalja se štejejo in klub, ki doseže največje število točk, dobi naslov: Prvak LHP v lahkoatletiki za l. 1933.

7. Prijave je treba poslati v dveh kopijah in to prirreditelj v mestu, kjer se bo tekmovalje vršilo ter podvezvi na naslov: Karba Drago, kavarna »Evropac«, Ljubljana, najkasneje do 1. septembra popoldne s prijavnino 50 Din. Zakasnele prijave se ne bodo upoštevale.

8. Klubi obsega mesta morajo nastopiti istočasno in na istem igrišču. Vprašanje igrišča se odredi sporazumno kakor tudi vsa vprašanja tehnične in finančne značaja. Za primer, da ne pride do sporazuma, odločuje podzveza.

9. Klubi v mestih, kjer nimajo predpisanih lahkoatletskih naprav kakor tudi ne dovolj izpranih lahkoatletskih sodnikov, naj se udeležijo tekmovalja v najbližjem mestu (Maribor, Ljubljana).

10. Tekmovalje se vrši po pravilih za višebor. V disciplinah metov in v skoku v daljino so dovoljeni trije poizkusi, v skoku v višino brez borbe za mesto, a pri tekih na čas. V skoku na višino je dovoljeno vsaki tekmovalki, da skače preko predpisane minimuma ne glede na rezultat manjše višine. V tekih se mora čas meriti najmanj z dvema urama.

11. Tekmuje se po pravilih JLAS.

LOVSKO-STRELSKE TEKME SLD PODRUŽNICE MARIBOR DNE 12. IN 13. AVGUSTA 1933

Vsakoletne strelske tekme SLD podružnice Maribor, so si že pridobile sloves med lovc vse države. Izredno zanimanje je bilo za letošnje tekme, ki so se vršile o priliki Mariborskega tedna, posebno še zato, ker se je tekmovalo prvič za prehodni pokal, ki ga je Mestna občina mariborska poklonila SLD podružnici Maribor v priznanje zasluga, ki jih ima to društvo za Maribor in Mariborski teden, zlasti letos s svojo lovsko razstavo, ki je bila tako vzorna in lepa, da bo šel glas o njej po vsej Jugoslaviji.

Rezultati tekme, ki je potekla v vzornem redu, so bili sledeči: 1. Prehodni pokal Mestne občine si je priboril za leto 1933 v ostri konkurenci primarij dr. Robič s 134 točkami. 2. V skupini gostov je zmagal tovarnar Jakl iz Karlova s 133 točkami. 3. Skupina mojstrstva podružnice: a) dr. Robič 134, b) Vukmanič 120, c) dr. Kovačec 120 in d) ravnatelj Sterger 105 točk. 4. Skupina senjorjev podružnice: a) Sprager 90, b) Gošler 87, c) Rud. Janežič 80 in d) Wäger 74 točk. 5. Skupina juniorjev podružnice: a) A. Lininger 61, b) inž. Scherer 60, c) Vodopivec 44 in d) Pleiner 43 točk. 6. Skupina lovskih paznikov podružnice: Majhenič 25 točk.

Častno darilo za dame si je priborila z lepim uspehom ga. Kušarjeva.

Po tekmi, 13. t. m. zvečer so se na prijateljskem sestanku zbrali lovci v lovski sobi hotela Orel. V prijetnem razpoloženju so ure hitro minile, toda predno so se lovci razšli, so si obljubili, da pridejo na prihodnjo tekmo še v večjem številu in da bo boj za prvi njihov prehodni pokal še ostrejši.

SPORTNI DAN V ZAGORJU

Spori dne 3. septembra t. l.

Ob 9.30 staletni tek skozi Zagorje za ing. Loskotov prehodni pokal, po štafeti troboj na sportnem igrišču, popoldne nogometne tekme, med odmorom švedska štafeta.

Razpis: Sportni klub razpisuje za nedeljo, dne 3. septembra 1933 staletni tek skozi Zagorje in troboj v teku, metu diska in skoku v daljavo.

Štaletni tek: Start ob 9.30. Proga 350x400x1000x500x200.

Nagrade: Zmagovalna štafeta kluba »Dabi« ing. Loskotov prehodni pokal, ki predstavlja stalno posest po trikratni zaporedni, oziroma petkratni zmagi v preedkih. Do stalne posesti je pokal v shrambi predsednika kluba privedel.

Pravico do starta imajo vsi, tudi neverificirani klubi na teritoriji MO Trbovlj.

Troboj: Pričetek takoj po štafeti na sportnem igrišču. Tek na 100 m, met diska in skok v daljavo.

Nagrade: Prvoplasirani prejme diplomu drugi in tretji priznanice.

Popoldne: Nogometne tekme. Med tekmo I. moštva se izvrši med odmorom švedska štafeta 800x400x200x200.

Splošna določila: 1. Lahko-atletika prireditelj se izvrši po pravilniku JLAS. 2. Tekmuje vsak na lastno odgovornost. Za morebitne nezgode ne prevzame prireditelj nikake odgovornosti. 3. Prijave je poslati do 31. avgusta v roke Lavoslava Mrnuha. 4. Prijavnina za štafeto moštvo je 10 Din, za osebo 5 Din. 5. Za izdatno skupno kosilo za osebo je 10 Din, katere je treba poslati skupno s prijavnino. 6. Naknadna prijavnina je dvojna. — SK Zagorje.

PLAVALNA TEKMA NA LJUBLJANICI

Nekaj na kopalec, ki bi radi bili sportniki.

Končane so borbe za točke, Petrinovičev pokal je po mukopolnem spotovanju srečno prispel na cilj; naši plavalci kujejo načrte za drugo leto, vendar ne mirujejo. Na Ljubljani, na klasičnih tleh slovenskega plavalnega sporta se bodo vršile prihodnje nedelje velike plavalne tekme, katerih namen je borba med neorganiziranimi plavalci. Nastopili bodo reprezentanti »Spice« in Save, najboljši plavalci s kopališča na Ljubljani in tudi ta ali oni privatnik iz Ilirije in Kolerije. Samo »plavačev« ne bo med njimi, namreč onih ne, ki so organizirani v Iliriji ali Primorju, ker je namen tekme, da se pokaže povprečna sposobnost ljubljanskih plavalcev. To bodo tekme, kakršne smo videli v starih dobrih časih, ko še nismo poznali sistematičnega treninga.

Na sporedu bo prosto, pramo in hrbtno plavanje na 50 in 100 m; ako se bo prijavilo vsaj eno waterpolo moštvo, tedaj se bo vršila tekma tudi v tej disciplini in sicer proti drugi postavi ilirijanskih juniorjev. Zmagovalci v posameznih disciplinah bodo prejeli lepe nagrade. Razpis tekmovalja bomo objavili prihodnjč. Vse plavače in plavavice pozivamo, da se vneto pripravijo za tekme in da se prijavijo pri kopališki blagajni na Ljubljani.

Mladina, še je čas za plavanje! Kdor hoče postati nekoč dober plavalec, ta mora trenirati že v otroških letih. Ilirija vas vabi, da se vpišete v zadnji letošnji plavalni tečaj, ki se prične jutri ob 11 popoldne na kopališču Ilirije. Prijavite se pri blagajni kopališča. Pouk, ki je v rokah strokovnega vodstva, je brezplačen, vstopnina v kopališče znaša 1 Din.

★

Občinske volitve

Belgrad, 19. avgusta. m. Sedaj, ko so že razpisane občinske volitve v dravski, drinski in donavski banovini za 24. sept., bodo v najkrajšem času razpisane tudi občinske volitve v ostalih banovinah, in sicer v primorski, zetski in vardarski. Občinske volitve v banovinah bodo predvidoma 8. oktobra 1933.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, zelo vroče.

Zagrebska vremenska napoved: Toplo, dovolj stalno, možnost lokalnih neviht.

Letalska armada se zbira



Najlepši pogled, ki se nudi človeku na Ljubljano iz zraka, je gotovo pogled na naš Tivoli. Šele ob pogledu nanj iz zraka občuti človek vso mojstrovino, ki nam jo je ustvaril mojster Plečnik. V peštrih barvah se prelivajo nasadi, med katerimi se vijo bleščeče bele poti in stezice. Divna poezija narave, ki jo je človek-umetnik poželel s svojimi mislimi!

Včeraj so imeli Ljubljanci vse dopoldne dovolj priložnosti, da so stegovali vratove v zrak, kjer so se jim nudili res lepi prizori. Kmalu po 9 se je začelo z vzhodne strani silno brnenje in nekaj trenutkov kasneje je šinila nad Ljubljano srebrnoblešča ptica. S hitrostjo, ki se nam zdi skoraj nemumljiva, je ta ptica nekajkrat zakrožila nad Ljubljano, napravila nekaj elegantnih spiral, preobratov ter se za slovo obrnila na hrbet in v nekaj trenutkih zopet izginila v smeri proti Zalogu. Bilo je to enosedežno vojni letalo tipa »Hawker«, s katerim se je pripeljal na današnji meeting kapetan Djal. »Hawker« je eden najmodernejših tipov vojnih letal. Doseže brzino 400 kilometrov na uro in se dvigne lahko 10.000 m visoko. Iz Zagreba je priletelo v Ljubljano v 13 minutah.

Kmalu zatem je priplul nad Ljubljano velik »Potez«, v katerem je sedel poveljnik zagrebškega letalstva podpolkovnik Radovanovič. V umerjenem letu, kakor se za takega zračnega orjaka spodobi,

je s nekaj krogi pozdravil Ljubljano. Kmalu za njim pa smo imeli priložnost občudovati sedem dvokrovnikov, ki so leteli v jati, predstavljajoči črko V. Kakor da bi bili med seboj speti z nevidno verigo, so leteli ves čas v enaki razdalji. Tudi teh sedem letal je priletelo iz Zagreba. Njihovi piloti in izvidniki so skoraj sami Slovenci, ki so sploh znani v državi kot najboljši piloti.

Danes prispe tudi znani narodni letalski junak Bajdak, ki smo ga že pred leti občudovali na prvem letalskem meetingu. Priletel bo na »Hawkerju«.

Vsi ti letalci bodo danes popoldne nastopili na letalskem meetingu, s katerim bo združena otvoritev novega letališča. Letališče bo slovesno blagoslovil prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ki bo tudi govoril.

Začetek prireditve je ob 3 popoldne, konec po 6. Opozarjamo vse udeležence na navodila, ki smo jih priobčevali med tednom.

Ko so bombardirali Jesenice

Jesenice, 18. avg.

Na letalski meeting Jeseničani sicer ne moremo, ker bi bil tak izlet združen s prevelikimi stroški, pač pa bi nas zanimalo, kakšno bo bombardiranje, katero je na programu. Bombardiranje imamo Jeseničani namreč še v prav živem spominu, saj je prav te dni poteklo šestnajst let, ko nas je Italijan obmetaval z bombami, ki pa niso bile samo za »spas«, pač pa so napravile mnogo škode na poslopih in ena izmed teh je celo ubila dva mlada človeka. Tudi takrat je italijanska napadalna eskadra priplula nad Jesenice v obliki črke V in se šele tu razkropila v trop letečih rac. Grozne dneve smo doživljali Jeseničani v tistih dneh.

Trboveljski slavniki so nas s svojim krasnim petjem razveselili na dveh koncertih, ki sta bila oba razprodana. Tudi v cerkvi so na praznik peli in cerkev je bila ob tej priliki natlačena polna.



Zakaj ni dijak Mirko ner-vozen, čeprav ima jutri izpit? Ali ni prav nič vznemirljen? Nikakor ne! Saj on je odlične

Kiki bonbone in ti mu tako pomirijo živce.

Kdor je Kiki se počuti bolje
Kdor je Kiki ta je dobre volje,
Kiki čudo osvežuje, se prileže, prija.

Proizvod: Union, Zagreb.

Zlatoporočna slavljenca



sta Franc Nipič, pomožni železniški delavec v Mariboru, in njegova življenjska družica Alojzija roj. Pavalec. Pet otrok sta imela, eden izmed njih je umrl, ostale sta lepo in skrbno vzgojila. Slavljenec je v svojem življenju bil vedno vzor poštenjaka in človeka, v svojem poklicu zgled pridnega, vestnega in zanesljivega slovenskega delavca. Od meseca maja t. l. se nahaja v zasluženem pokoju. Pred 50 leti, dne 19. avgusta, sta se združila k večni zvestobi in vzornemu zakonskemu življenju in sožitju. Bog živi vrla slavljenca še do biserne in železne poroke!

Prijeten nedeljski oddih



ELIDA

Creme de chaque heure

Jeseniški 50 letniki



Jesenice, 18. avg.
Na sliki vidimo jeseniške 50 letnike, ki so svoj jubilej proslavili pri sv. Križu nad Jesenicami, in sicer na zelo pristrčen način. Ob 9 je v ondolni gorski cerkvi daroval sveto mašo jeseniški rojak, tudi petdesetletnik, č. g. stolni župnik dr. Tomaž Klinar. Po cerkvenem opravilu pa so se zbrali v znani Kopsišarjevi gostilni k skromnemu gorske-

mu »banketu«, pri katerem niti slavnih krapov ni manjkalo. Sedem sošolcev-petdesetletnikov je bilo zadržanih, štirje pa so že na onem svetu, katerih pa so se jubilarji tudi spomnili. Bilo je izrečnih več prisrčnih zdravic in krajsih nagovorov. V srce segajoč pa je bil govor gospoda doktorja pri cerkvenem opravilu. Bog živi jeseniške petdesetletnike še mnogo let!

Pred volitvami v Delavsko zbornico

Po vsej Sloveniji bo glasovalo okrog 80.000 delavcev in nameščencev

Ljubljana, 19. avgusta.

Kakor znano, je 16. avgusta t. l. minister za socialno politiko razpisal volitve v delavske zbornice v Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Novem Sadu in Belgradu, z izrecno določbo, da se imajo te volitve izvršiti najkasneje v drugi polovici letošnjega oktobra. O tem smo prejeli naslednje informacije:

Prve volitve v delavske zbornice v državi so bile na prelomu novega leta 1925-26 in so bile končane 6. februarja 1926. Funkcijska doba izvoljenih delegatov traja tri leta. Nove volitve bi bile torej morale biti splošne leta 1929. Ker pa se je tedaj preokrenil duh državne notranje politike in je bilo preveč dela z ureditvijo novega stanja v državi, so na volitve v delavske zbornice pozabili, tako da je letos potekla več kakor dvakratna funkcijska doba delegatov. V tem času se je v delavskih zbornicah kajpada precej izpremenilo in nove volitve so bile nujno potrebne. Zastopniki so jih vsi delavski sindikati. Sedaj so naposled volitve razpisane, in sicer na podlagi volivnih redov, ki so jih skupščine delavskih zbornic v vsej državi sprejele dne 6. avgusta t. l. Vse zbornice razen slovenske so sprejele volivni red po osnutku, ki ga je sestavilo osrednje tajništvo delavskih zbornic v Belgradu; slovenska zbornica pa ima poseben volivni red, v katerega so se vnesle važne in umestne izpremembe.

Volivno pravico bodo imeli vsi delavci in zasebni nameščenci, ki so bili dne 16. avgusta t. l. bolniško zavarovani pri OUZD, pri bratovskih skladnicah in pri trgovskem bolniškem društvu. Pri teh volitvah odpadejo oni nameščenci, ki so člani železniškega humanitarnega fonda, in sicer zato, ker ne plačujejo prispevkov za Delavsko zbornico. Število vseh volivnih upravičencev znaša okrog 80.000. Ko bi ne bilo tako obširne gospodarske stiske, bi jih bilo gotovo nad 100.000. Letna doba, v kateri bodo volitve, je prav ugodna, ker se mesec avgust smatra za vrhunec delovne sezone in se bodo mogli volitev udeležiti tudi vsi stavbinski delavci, ki bi sicer v zimskih mesecih odpadli.

Volitve vodi glavni odbor, ki je sestavljen takole: predseduje mu načelnik socialno-političnega oddelka na banski upravi dr. Ivan Karlin, kot zastopnik oblasti; člani pa so: Melhijor Cokal, predsednik Delavske zbornice, Rado Čelešnik, blagajnik DZ, Vladimir Kravos, podpredsednik OUZD, France Zužek, zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze, Rudolf Juvan, zastopnik Narodne strokovne zveze in Lovro Jakomin, zastopnik socialdemokratske Strokovne komisije za Slovenijo.

Požar pri Brezovici

Brezovica, 19. avgusta.

V petek, dne 18. avgusta ob pol 1 zjutraj nas je zbudil iz sladkega spanja plat zvona »Gori!« »Kje?« Gorelo je v Dragomeru pri g. Ivanu Remškarju, po domače pri »Česnu«. Ogenj je najbrže zanetil zločinskih roka.

Požar so opazili že o polnoči in poklicali domače, naj se rešijo iz goreče hiše. Kmalu je zazvonilo po vseh okoliških cerkvah plat zvona. Ljudje so prestrašeni prihiteli na kraj nesreče. Prišlo so tri motorke in ena ročna brizgalna, niso pa stopile

v akcijo, ker je primanjkovalo vode. Pogorel je pod z drvarnico in streha na hiši. K sreči je hiša obokana in stanovanjski prostori niso zgoreli. Nekateri sosedje so že v četrtek ob pol 11 zvečer začutili dim, pa niso vedeli, odkod prihaja. Hiša stoji na samem, zato se ni mogel ogenj razširiti na druga poslopja.

Dr. Slivnik, Radovljica
zopet redno ordinira



Blejski župnik Janez Oblak, ki je včeraj praznoval svojo 70 letnico

Evharistični kongres v Dobrinju na Krku

Slovenci smo vajeni lepih evharističnih prireditvev. Kaj podobnega kakor je bil evharistični kongres 15. avgusta na otoku Krku, pa tudi Slovenci redkokdaj vidimo. Ves otok ima okrog 20.000 prebivalcev, na kongresu pa je bilo najmanj 6000 ljudi med temi veliko mož in fantov.

V Dobrinju so bile ulice, zlasti pa trg, prepletene z venci: slavoloki, katerih je bilo 15, so nosili napise, ki so razodevali globoko vero tukajšnjega ljudstva; n. pr. »Jezus, ti edini si nam pol, resnica in življenje!«, »Jezus, blagoslovi in čuvaj našo dečo in mladino«, »Čuvaj nam našo sveto katoliško vero!« Povsod po otoku se je ljudstvo s tridnevnicami pripravilo na kongres. Najlepši sad kongresa je bila duhovna obnova tisočev. Že v Omišlju je bilo v nedeljo in ponedeljek na stotine ljudi pri sv. obhajilu, v Dobrinju samem pa jih je bilo za časa kongresa pri sv. obhajilu na tisoče.

Pontifikalno sv. mašo je opravil škof dr. Srebrnič ob divno prirejenem oltarju, nad katerim se je dvigal ogromen križ do streh. Pri govoru med sv. mašo je univ. prof. dr. Živkovič naglašal zlasti srečo in lepoto vzgoje po katoliških načelih. Javno zborovanje je otvoril škof, govorila sta hrv. književnik š. nadzornik Milutin Mayer in odvetnik dr. Cilab. Popoldne je v sekciji za fante govoril abs. jurist Mrakovič o križu, ki je naša moč in rešitev, v sekciji za moške pa se je obravnavala misel »Kristus mora vladati«.

Ob zaključku kongresa je bila veličastna procesija. Splošna sodbja je, da tako iskrene in pobožno-verske manifestacije še ni bilo na otoku Krku. Bila je pa to res manifestacija, od začetka do konca polna življenja: tu so ljudje peli, tam glasno molili, godbe so igrale verske skladbe; glasno v molitvi kot v petju so bile zlasti skupine mož in fantov. Ob sklepu procesije je govoril škof Srebrnič o zvezi z Bogom, ki jo moramo ohraniti v družini, v vsej vzgoji in v javnosti.

Kmalu po procesiji se je vtil dež, ki ga na Krku že ni bilo od praznika sv. Petra in Pavla. Deževalo je vso noč. Ljudje so se vračali domov v dežju, ki so ga pa smatrali za plačilo za veselo in pobožno navdušenje, s katerim so se udeleževali kongresa.

Ljubljanske vesti:

Tu te obrijejo in ostrižejo zastoni



Ljubljana, 18. avgusta.

V današnjih težkih časih, ko je kriza pri marsikomu potrkala na vrata, skuša vsak najti čim cenejši način življenja. Vendar se more omejevali le tisti, ki imajo še toliko potreb, da mu življenje še vedno teče po redni poti naprej, četudi se odpove tej ali drugi želji. Kaj pa naj počne tisti, ki se je omejil v svojih potrebah tako zelo, da ne more najti ničesar več, kar bi se dalo še odtrgati. Kaj pa naj počne ubog brezposelni delavec, ki mu je bilo vse odtrgano. Ne sme več imeti želja, pa tudi potrebe ne: Brez dela in brez evnika v žepu mu je na razpolago — čista.

Pa vzemimo, da se reveža usmilijo dobra srca, čeprav je to danes že težko, ker ni gotovo, ali je še zadosti dobrih src, ki bi mogla za sile utešiti vsaj lakoto brezposelnih. Ker je pa toplo poletje, gre vendar nekoliko lažje tudi brezposelnim: ko pa je lahko, solnčijo prav tako in če vmes malo želodec kruli, se pa potopi, saj nimajo težkega dela.

Okopan in umit se človek tudi v zategnjenim pasom počuti še nekoliko, vendar moti marsikoga še meča brada ali predolgi lasje. Seveda, brivca že dolgo ni obiskal: zastoni mu ne posname brade in ostriže las, plačati pa ne more. Tudi ena izmed potreb, ki jo je stiska postavila v kot.

Voz slame v ognju

V včerajšnji številki smo med ljubljanskimi vestmi opozorili na nevarnost isker, katere siplje po šmartinski cesti lokomotiva malega vlaka, ki vozi material iz regulirane Ljubljane v gramozno jamo. Danes pa se moramo poročati o nesreči, pred katero smo svarili.

Včeraj okrog pol 10 popoldne se je peljalo po šmartinski cesti pet voz slame. Privozil je mimo vlaka, s katerega je preskotalo nekaj isker na voz, ki ga je vodil posestnik Mave Jakob iz Tomišlja. Mave so mimoidoči opozorili na dim in plamene, ki so švigali iz slame na njegovem vozu. Mave je bil zapeljal voz na Masarykovo cesto in izpregel, sodavica gosp. More pa je telefoniral po poklicne gasilce. Ti so bili na mestu z motoriko v nekaj minutah. Brž so razkopali slamo in jo pogasili. Zgorili so trije veliki otepi slame, ostala pa ne bo za drugega kot za steljo.

Ob 1 popoldne pa so bili klicani gasilci v Prešernovo ulico št. 9, kjer so se pri čiščenju dimnika vnele saje. Ogenj je že začel objemati tramovje ostrišja. Gasilci so imeli dobro uro dela, da so ogenj z gašenjem in razkopavanjem udušili.

Koledar

Nedelja 20. avgusta (11. pobinkoš, nedelja): Bernard, opat; Samuel, prerok.

Ponedeljek 21. avgusta: Ivana Frančiška Santalska, vdova. — Mlaj ob 6.48. Herschel napoveduje izpremenljivo vreme.

KAJ BO DANES?

Rokodelski dom: Ob pol 8 komedija »Veleturist«.

Kino Kodeljevo: Ob 20.30: »Sicilijanska noč« (Hans Albers).

KAJ BO JUTRI?

Kino Kodeljevo: Ob 20.30 »Sicilijanska noč«.

○ Komedija »Veleturist« na vrtu Rokodelskega doma. Danes ob pol 8 zvečer vsi v Rokodelski dom, da vidite »Veleturista« in prisostvujete njegovim težkim plezalnim turam na najvišje vrhove naših gor. Komedija »Veleturist« je polna smeha in spravi v dobro voljo tudi reanega gledavca. Vlogo »Veleturista« igra ljubljeneč občinstva, kar je najboljša zagotovila, da bo smeha in zabave več kot dovolj. Nabavite si vstopnice že v predprodaji danes popoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. V slučaju slabega vremena bo prireditev v dvorani.

Primarij Dr. L. Ješe

se je preselil v Gledališko ulico 14 in zopet redno sprejema od 11. do 13. ure

○ Vozni promet na letališče. Uprava policije opozarja, da je vozni promet na letališče v Dev. Mar. v Polju in nazaj dne 20. avgusta 1933 popoldne o priliki meetinga dovoljen samo po šmartinski in novi Aerodromski cesti. Od strani Zaloške ceste vozni promet na letališče ni dovoljen. Ostale ceste so rezervirane za pešce.

○ K velikemu letalskemu meetingu vozijo dne 20. t. m. na progi Krekov trg-Tabor-Smartinska cesta-letališče avtobusi podjetja Grad od 12—3 popoldne. Po končanem meetingu povratek po isti progi. Avtobusno podjetje Grad.

○ Kam naj se dene tak revež? Četrtkov »Slov. Narod« je poročal o shodu sv. Roka v Dravljah ter je pisec med drugim to le zapisal: »Toda bežati so konkurirali med seboj s pohablenostjo in bi najbrž ne bilo nobenemu všeč, če bi nenadno ozdravel. Eden je bil takšen revež, da ni mogel niti sedeti ter je ležal na vozniču pred cerkvijo.

Vendar je nerodno, če človek s strlečo krtačo brado hodi okrog in išče dela ali pa tudi samo kruha. Saj se ga še otroci boje. Vtis, ki ga napravljajo obraz, je vedno slabši — slabši tudi prejemki in upi na zaslužek. Stiska vedno druži ljudi, v skupnosti se težave laže prenašajo in premagajo. Končno jo je pogruntala bistra glavica: brjamo in strižimo se sami.

Dobra misel je rodila kaj hitro lep uspeh. Resni Matija, ki je prijel že za marsikatero delo, je imel svoj čas tudi delo pri brivcih. Iz tistih dobrih, starih časov mu je ostal še stroček za striženje las, britev se je tudi našla, prav tako škarje, gadun in louček, in osivel napol plešast čopič. Potrebni inventar je bil torej skoraj zbran, manjkalo je le lepo, brušeno ogledalo. Oglasil se je prostovoljec, ki ni mogel več trpeti svoje krtače na obrazu, in šel iskat primernega ogledala. Ker se spozna na mesta, kjer se odlaga sara in smeti iz »boljših« krogov, — saj je po tistih kupih napravil že marsikako »racijo«, — se je kaj kmalu vrnil z lepim ogledalom, ki mu ni bilo kaj reči. Čeprav ga je bilo samo pol, je bil vendar tako velik, da se je videl v njem skoraj ves obraz.

Matija je bil torej založen. Izbrati je bilo treba le še primerno kraj, kamor ne bi bilo predaleč številnim Matijevim strankam. Javno je bilo, da pride v poštev le središče bele Ljubljane, če že zaradi drugega ne, pa vsaj iz »prestrižnih« razlogov. Krajši ogled je zadoščal in vsa skupina se je odločila za danes tako moderno nabrežje Ljubljane, kjer ima ljubljanski »firbec« že zaradi poglobitve Ljubljane toliko dela. Odločitev je padla za hladnejše in senčnatno obrežje za šolskim drevoredom, nekoliko nasproti »Kaplanu«.

Ker je od poglobitve ostalo med visokimi kopicami na nabrežju še nekaj desk in majhnih lesenih koz, sta bila miza in stol kaj hitro napravljeni. Matija je pljunil v roko in začel. Izkazal se je za mojstra in pod brivci, ki si jo strokovno ostrbi ob pasu, padajo goste in trde brade. Tudi strank ima že precej. Le škoda, da ne kaže, da bi se v tej krizi opomogel in razvil svojo obrt, kljub temu, da je naštavljal konkurenčne cene: britje 1 Din, striženje 1.50 do 2 Din, dela skoraj izključno na kredit. Delati na kredit v današnjih časih in strankam, kakršne ima on, pa pomenja čisto izgubo.

Včasih ga obišče tudi kak bolj odličen gost. Na žalost pa mu stražnik ne izroči v obdelavo svoje brade, pač mu pa skuša odvzeti, kako stranko, če se ne bi mogla — legitimirati! Toda on ima same solidne ljudi med njimi, zato pomenjajo taki obiski le izrazne skrbne pozornosti brez hujših posledic. Največ dela ima ob sredah in sobotah, takrat čaka vedno po več strank, ki se zleknejo po travi in čakajo, da pridejo na vrsto. Ko gre ob takih bogatih dnevih opokne na kosilo, ima v žepu komaj toliko, da si more privoščiti v ljudski kuhinji najmanjše kosilo. Pa se tolaži, češ, bo že boljše; za sedaj pa velja: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

kot da čaka čudeža, vendar je pa imel tudi navzgor obrnjen klobuk in se je zdelo, da berači na smrti postelji. — Tako pisanje je v tem slučaju strašno krivično. Revež, ki se pisec iz njega nčrca dela, je vojni invalid, ki je v vojni tako ohromel, da ne more niti z udom ganiti. Odkar se je vrnil z bojišča, leži tako ohromel. Do leta 1929 je dobival revno invalidnino, od tega leta naprej pa je reducirana. Odslej je sirota navezan le na javne milodare. Pisec, ki je to pisal, najbrže nesrečne zgodbe uboga invalida ni poznal. Ko bi bil, bi se ne bil zgražal nanj, marveč bi mu bil vrget kak dinar v klobuk, da bi olajšal usodo revežu, ki ni sam kriv, da je moral v vojno, kjer je ohromel.

Udeležniki kongresa vsa Ljubljana vas pozdravlja! Za pokroftanje telesa Slamič „prima“ vam pripravlja!

○ V ljubljansko bolnišnico so pripeljali včeraj iz Trzina dva ponesrečena. Na kmečkem vozu sta se peljala včeraj jutraj v Ljubljano Pavlić Franc, hlapec v Podborštu, obč. Mlaka pri Kamniku in 13letni učenec Hacin Josip iz Mlake. V bližini Trzina se jima je nenadoma splašil konj, ki je v svoji zbesnelosti potegnil voz s tako silo, da sta oba padla podenj. Dobila sta oba resne zunanje rane, Hacin pa ima poleg teh še hude notranje poškodbe. — Pred včerajšnjim se so pripeljali v bolnišnico 29letnega ključavničarja Scheiderja Ivana, uslužbenega v tovarni »Semperit« v Kranju. Temu je stroj pri delu zmečkal roko in mu strgal z nje precej mesa.

NA LETALSKEM MITINGU

dobe gostje v Savini kantini za hangarjem najboljše pijače in vse prigrizke, zlasti pa odojke in jaginjeta na raznju, srbski sir, kajmak in druge srbske specialitete. Igra vojaška godba od 15 do 22.

○ V Ljubljani umrli od 12. do 17. avgusta: Kramar Marija roj. Hribar, 70 let, posestnica, Stari trg 11; Nabergoj Ivana roj. Klančar, 72 let, vdova, železničarja, Knezova ulica 35; Vilhar Uršula, 76 let, zasebnica, Vidovdanska cesta 9; Mulaček Franjo, 83 let, poslovodja pri I. C. Mayer, Resljeva cesta 7-1. V ljubljanski bolnišnici umrli: Globevnik Anton, 63 let, posestnik, Bašljini 11, Prečna; Hacin Ferdinand, 36 let, dimnik, pomočnik, Zapuže 36 nad Ljubljano; Boštjan Franja roj. Mas, 75 let, poljska dninarica, Sava pri Litiji; Lichtenecker Zdravko, 6 mesecev, sin sluga, Moste, Koroševa ulica 18; Rabić Franciška, 23 let, hči delavca, Koroška Bela 1; Gole Greti, 18 let, Dolenji Logatec 47; Ljubič Alojzij, 71 let, mestni nalužbenec, Poljska cesta 15; Strnad Antonija roj. Saje, 52 let, žena vpok. sprevednika Alojzija, Medvedova cesta 38; Germadnik Marija, 4 leta, hči mestnega delavca, Rimska c. 13; Pirnat Jernej, 40 let, gardober mest. pogrebnega zavoda, Bežigrad 14; Sodja Ivan, 52 let, posestnik, Bohinjska Bistrica 5; Banda Marko, 51 let, trgovski pomočnik, Soteska 10.

○ Abonente opozarjamo na dobro in ceneno hrano v gostilni Rokodelskega doma v Ljubljani, Komenskega cesta 12.

○ Nočno službo imata lekarni v nedeljo: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9. V ponedeljek pa: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

○ Na lepem in prostornem kopališču gosp. Stirna na Ježici bo igrala danes popoldne godba »Zarja«.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK,
GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

Solnce in NIVEA
CREME * OLJE

Uživajte svoj prosti čas na zraku in solncu, kadar le utegnete, toda vzemite vedno seboj NIVEA! Naglo boste zagoreli in nevarnost solnarice je domala odstranjena. Toda nikdar se ne solnite, z mokrim telesom, temveč ga vedno prej natrite. Nivea krema učinkuje v vročini prijetno ohlajajoče, v hladnih dneh vas pa obvaruje Nivea-olje pred premočnim ohlajanjem.

Nivea se ne da nadomestiti, niti ponarediti, ker vsebuje EUCERIT, kot nobeno drugo sredstvo za negovanje kože.

Nivea je poceni: krema Din 3'50, 6'—, 12'—, 25'—.

Mariborske vesti:

Izgnani se vračajo v domovino

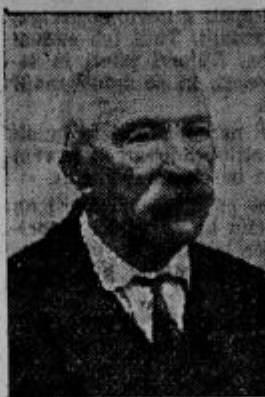
Zadnje dneve se odigravajo ob prihodu avstrijskih vlakov na mariborskem kolodvoru pretresujoči prizori. Iz vagonov stopajo izčrpane postavne mož in žena s kopicami otrok. Pozna se jim, da imajo za seboj dolgo vožnjo in pomanjkanje, pred seboj pa temno negotovost. So to izseljenci, ki jih vrača Nemčija. Delali so v rudnikih, tovarnah in drugih poklicih desetletja, sedaj pa morajo zapustiti obrate, da dajejo mesta drugim. V teku treh dni je prišlo čez mejo deset družin. Vse brez sredstev, z bormim imetjem, ki jim je še preostalo v pomanjkanju; doma so po večini iz Slovenije.

Eden od njih z veliko družino je bil 15 let v Nemčiji preparator. Rodom je Mariborčan in ostal je v mestu. Pripovedoval je, da je to šele začetek izseljevanja naših ljudi. Hitlerjevska Nemčija nima

prostora za tuje delavce ter jih bo izgnala brez ozira, ali imajo delo ali ne. On je bil zaposlen, pa so ga morali delodajalci pod pritiskom odsloviti. Ko pa je izgubil delo, so nemške oblasti to izrabile ter ga izgnale kot brezposelnega. Ista usoda čaka še tisoče.

Kam bo sedaj domovina s temi ljudmi? Emigracije ni, dela in služba ni... Vračajoči se napolnijo s kolodvora na borzo dela, kjer jim dajo brezplačno hrano in nakaznice za nadaljevanje vožnje. Družino, ki je doma iz Maribora, je oskrbelo mesto. Skromen prostorček v baraki in nekaj sto dinarjev podpore je začasno vse, kar je moglo rodno mesto nuditi. In kaj bo, ko pridejo še drugi?

7 križev



proslavlja te dni stara slovenska korenina v Mariboru, eden iz stare, odlične garde mariborskega slovenskega delavstva. Jernej Vertič, vpokojeni železniški pomožni delavec. Rojen je bil slavljenec 25. avgusta 1863 pri Svetem Marku nižje Ptuja in šel pot slovenskega delavskega trpina. 19. oktobra 1885 je nastopil službo pomožnega delavca pri železnici in vršil svoje posle in dolžnosti do vpokojitve dne 1. decembra 1932 zvesto, marljivo in vzorno. Vertič je lepo in dobro vzgojil tri hčerkice in enega sina. Je dolgoletni svečar pri Sveti Magdaleni ter goreč nosilec neba pri vseh procesijah v magdalenski župniji. Zaveden katoličan, dober Slovenec, poštenjak in doberčina. Bog ga živi še mnogo, mnogo let!

ve dne 1. decembra 1932 zvesto, marljivo in vzorno. Vertič je lepo in dobro vzgojil tri hčerkice in enega sina. Je dolgoletni svečar pri Sveti Magdaleni ter goreč nosilec neba pri vseh procesijah v magdalenski župniji. Zaveden katoličan, dober Slovenec, poštenjak in doberčina. Bog ga živi še mnogo, mnogo let!

○ Nove telefonske zveze. Z današnjim dnem se odprta telefonski zvezi med Mariborom Opatijo (Abbazia) in Gradežem v Italiji. Govorna enota na progi Maribor-Abbazia stane 33.75 Din, Maribor-Gradež pa 38.25 Din.

○ Meso se bo dražalo. Na javni licitaciji se bo oddala dobava mesa za mariborsko garnizijo za čas od 1. oktobra do 31. marca. Licitacija se bo vršila jutri, v ponedeljek na mestnem poveljstvu ob 11.

○ 60 mer za krompir in mlečnih posod je zaplenilo včeraj na trgu tržno nadzorstvo skupno z vodjo meroizkusnega urada, ker niso bile pravilno ali sploh nič zigosane. Strah in trepet je šel po trgu pred strogo komisijo, škafi, litri in kante pa so se kopili. Zaplenjene stvari bodo pregledali in premerili na meroizkusnem uradu, nakar jih dobe lastniki lahko nazaj — seveda proti pristojbini za pregled.

○ Zimski vozni red. Na naše včerajšnje opozorilo nam sporoča mestno avtobusno podjetje, da že pripravila izpremembo avtobusnega voznega reda, in sicer z 8. oktobrom. Izprememba bo v kratkem predložena banskim upravam v odobritev.

○ Zunanost mesta se izpreminja. Regulacija Aleksandrove ceste bo izpremenila tudi vrtino pred Spatzkevo restavracijo. Z robnikom, ki so ga postavili, se je cesta na tem mestu znatno dvignila ter se izravnala z ostalim površjem. Del vrtine pred restavracijskim vrtom se sedaj zasipava. Izgled tega prostora se bo s tem znatno izpremenil in olepšal.

○ Trboveljski v Mariboru. Te dni je prispelo v Maribor 20 otrok iz lačnih Trbovelj, ki so jih sprejele nekatere mariborske rodbe potom zasebne inicijative na oskrbo do konca šolskih počitnic. Trboveljski se počutijo v Mariboru zelo dobro. Obžalovati je, da se ta akcija ni začela prej in izvedla širokopotezno, ker bi se bilo oblačilo veliko bede in revščine.

○ Jesenskih prireditev ne bo. Mariborski teden letos ne bo priredil jesenskih prireditev. Nameravala se je letos otvoriti velika razstava grozdja in sadja, toda slaba sadna in vinska letina je to preprečila.

○ Vroč postaja. Blizajoče se volitve v Delavske zbornice so zlasti v Mariboru razgibale in razburile duhove. Dve skupini sta si v lašeh, eni, ki se sede notri, drugi pa, ki bi radi notri prišli. Bilo je že precej razbitih in onemogočenih sestanov v mestu in okolici.

○ Brez rok in nog. Pod vežo mestnega magistrata se je ustavilo ljudsko bitje in izzvalo splošno sočutje. Mlad človek, ki mu je zima pobrala roki in nogi. Zmrznili so mu udi ter so mu jih morali amputirati. Ljudje se ustavljajo ob nesrečnejžu in dinarji obilo padajo.

○ Nova dvorana v Kazini se le polagoma oblikuje. Končana so sedaj zidarska in instalacijska dela, na vrsti pa so sedaj parketarji in mizarji. Dovršitev je nekoliko zavrl Mariborski teden, kjer so bili dosedaj zaposleni vsi mestni delavci.

○ Mariborski umetnik v ljubljanskem radiju. Zabavna ura mariborskega režiserja in gledališkega igralca Pavla Rasbergerja, bo jutri ob 15.30 v ljubljanskem radiju. Šaljivi nastopi, kupleti.

○ K »Maratonu«! Starši se opozarjajo, da se je v okviru tukajšnjega SK Maratona otvorila juniorska sekcija za dečke od 14. do 18. leta. Redni treningi bodo ob sredah in sobotah od 3 naprej na Livadi, kjer se bodo prijavljenci tudi sprejemali.

○ Na tukajšnji klasični gimnaziji bodo popravni izpiti 28. t. m. za I. razred, 29. za II. in III. razred, 30. za ostale razrede. Začetek vsakokrat ob osmih. Višji teč. pismeni izpit 30. t. m. ob 8. ustri 31. t. m. ob 8. Nižji teč. izpit 31. t. m. ob 14.

Prošnje za vse te izpite je oddati najkasneje do 24. t. m. Vpisovanje 4. sept. za I. razred, in učence iz drugih zavodov; 5. sept. za dosedanje učence. Začetek obkralj ob 9. Otvoritvena služba boja bo dne 11. sept., začetek pouka dne 12. sept.

○ Školska zveza Kršćanske šole v Mariboru. Kakor smo že poročali, se vrši v ponedeljek, dne 21. avgusta t. l. popoldne ob 15 v dijaškem senešnišču (Maribor, Koroševa ulica) občni zbor Školske zveze Kršćanske šole. Vse podružnice, ki so dobile vabila, prosimo, da na zbor gotovo pošljejo zastopnike. Ravno tako tudi vse ostale, ki so dobili vabila, prosimo, da se zboru gotovo udeležijo. Zadeva Kršćanske šole je važna, radi tega se morajo zanj vsi zanimati. — Odbor.

○ Nekaj drobiža se je našlo v mariborski okolici. Vprašati pri gostilničarju Lipovšku na Glavnem trgu.

○ SSK Maraton se tem potom najpripravejše zahvaljuje lastniku Kristianovega kopališča za vkladno uslužnost in blagohotno dobrotljivost ob priliki plavanja skozi Maribor.

○ Iz tukajšnje realne gimnazije. Nižji tečajni popravni izpiti bodo v ponedeljek 28. t. m. ob 8. Višji tečajni izpiti istega dne in sicer ob 8 pismeni, v torek 29. t. m. ob 8 ustneni. Ostali popravni izpiti v petek 25. t. m. ob 8. Vpisovanje: dne 4. septembra oddajo učenci svojim razrednikom listine; 2. septembra ob 8 se plača razrednikovo šolnina, vpisnina 50 Din, prispevek za zdravstveni sklad 20 Din, za tiskovine 12 Din; brez šolnine torej skupno 82 Din.

○ Zahvala vsem, ki so spremljali v tako obilnem številu g. Antona Frasa na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo pred. duhovščini, pevskemu društvu »Poštni rog«, vsem sorodnikom in znancom. Maribor, 19. avgusta 1933. — Žalujoci ostali.

○ Poljske tatvine so sedaj na dnevnem redu. Tako v mestu, še bolj pa v okolici se množe iz dneva v dan pritožbe. Ponekod so kmetje že prisiljeni stražiti ponoči krompirjeva polja, ker se je že zgodilo, da je našel ta ali oni zjutraj pol njive izkopane.

○ Ne v soboto, ampak v četrtek. Včeraj smo poročali o nameravani izpremembi za svinjske sejme. Vodstvo mestne klavnice je predlagalo, da se primestijo evinjski sejmi od petka na četrtek. Predlog mestne klavnice je uvaževanja vreden, še bolj, kakor predlog za premostitev sejma na soboto, ki izhaja iz trgovskih krogov. Če bi bili sejmi ob četrčkih, bi imeli naravnost priključno na ptujske svinjske sejme, ki se vršijo ob sredah. Obenem bi se tako nudila okoliškim kmetom možnost, spravljati tudi pitane svinje na semenj, ker bi jih mesarji in špeharji potem lahko ob četrčkih in petkih klali, v soboto pa že spravili na trg. Predlog je bil predložen banskim upravam v odobritev.

○ Ukinitve prvega razreda mariborskih učiteljskih. Radi nameravane ukinitve prvega razreda vseh mariborskih učiteljskih, se opozarjajo starši, ki so nameravali vpisati svoje otroke, ki so končali 4. razred srednjih šol ali meščanske šole, v prvi letnik mariborskih učiteljskih, da se javijo pisмено pri društvu »Šola in dom«, Maribor, Glavni trg 12.

○ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden do vključno 27. t. m. Vidmarjeva lekarna pri Arehu na Glavnem trgu.

○ Redek primer (Ali je mogoče). Pod prvim naslovom v »Večerniku« z dne 17. avgusta, pod drugim pa v »Jutru« z dne 18. avgusta t. l. si predzre nekdo omalovaževati in poniževati že itak do pogina uničeno čevljarsko stroko, kakor da bi bili čevljarji sami analfabeti. Vzlic temu, da je po predpisu člena 18 pravil o opravljanju mojsterskih izpitov izpit javen, ne bilo pa bi treba k njim pripuščati poslušalcev, ki to izrabljajo v javnosti in sramotijo to revno stroko, ter s tem napeljujejo vodo na Batov mlin. Po sklopu uprave združenja čevljarskih mojstrov v Mariboru si enake izpade enkrat za vselej prepovemo, prepovemo pa tudi, da bi se na račun poedincev sramotila celokupna obrt. Ne mislite, gospodje pisce, da so vsi čevljarji analfabeti in ne znajo čitati med vrstami, da ne bi uvideli, da je to čisto navaden napad na to stroko, radi česar bomo govorili še pred sodiščem. — Uprava Združenja čevljarskih mojstrov v Mariboru.

○ Prodajno posestvo 28 oralo, ob veliki cesti radi preselitve. Vprašati Zgornji Žerjavci, št. 17, p. Sv. Lenart v Slov. gor.

○ Izlet k teti Reziki (Laznica pri Limbušu) je najlepši! Prvo vrstna vinska kapljica, pečeni piščanci. Nedeljski koncert.

Jesenice

Iz Ljubljane se tiho poslavljajo sin znanega Jeseničana g. Joško Kožar, bivši uslužbenec Artilerijske Dravske delavnice. Mlademu bodočemu poslovodji, ki odputuje v inozemstvo na specialno praktičiranje v svoji stroki, čestitamo in mu želimo mnogo uspehov.

Strašna družinska tragedija

Zet umoril tasta

Slov. Bistrica, 16. avgusta.

Dodatno k poročilu iz Laporja, da je zet ustrelil svojega tasta, naj sledi še tole poročilo:

Zet je sedemletnega fanta udaril z roko po hrbtu, ker je popasal nekaj njive. Fantov ded se je razburil, češ da svojega vnuka na noben način ne pusti pretepati. V tej razburjenosti je nato zet svojega tasta odbil od sebe, skočil iz veže v svojo spalno sobo in vzel iz postelje samokres ter ustrelil na tasta. Po prvem strelu je tasi skočil na dvorišče ter je tam pobral dolg kol in udaril zeta po desni roki. Med pretepom je zet iztrgal kol tistu ter z njim udaril tasta tri- ali štirikrat po glavi. Medtem se je kol zlomil. Tasi je hotel napasti svojega zeta, naker je zet dvakrat ustrelil proti svemu jemu tasta, kateri se je pa ob drugem strelu zgrudil na tla. Žena Ana s svojim sedemletnim sinom je sicer branila svojega očeta, ker je pa bil njen mož jači, mu ni bila kos, tudi ona je bila lahko poškodovana. Ko sta videla, kaj je napravil z očetom, sta tudi ta dva pobegnila, misleč, da bo tudi njiju ustrelil, in klicala sosede na pomoč.

Lubej je po končanem dejanju svoj samokres vrgel v 12 m globok studenec in se še isti dan javil pragerski orožniški postaji, kjer je izjavil, da ni imel namena usmrtiti svojega tasta, temveč ga je hotel samo ustrašiti. Ker je pa bil močno raz-

burjen, je pomeril naravnost proti njemu ter ga vse trikrat zadel. Pragersko orožništvo je izročilo ubijalca danes v sredo tukajšnjemu sodišču, katerega je zaslišal sodnik dr. Dobrovšek, nakar mu je tudi obdolženec dejanje priznal. Začasno se nahaja v slovenjebistriškem sodnem zaporu.

Pri raztelesenju pokojnega Simona Pleteršeka v sredo popoldne na pokopališču v župniji Črešnjevec je komisija ugotovila sledeče: Kostni lobanje popoluoma zdrobljene, bili so tudi ranjeni možgani, vsled česar so otrpili. Po zunanji poškodbi sediti je bilo sedem udarcev na glavi in eden na desnem spodnjem delu v prsnem košu. Bilo je šest smrtnih ran. Smrt je nastopila gotovo v pol uri po zadobljenih poškodbah, ki so bile takega značaja, da bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman. Kakšne poškodbe po strelu ni bilo najti. Strelji so morali vsi trije iti mimo. Udarce, ki jih je dobil pokojni od svojega zeta, so bili zadani s sekuro ali pa s težkim kolom.

Njegova žena je izpovedala, da je mož njenega očeta najprej podrl na tla in potem šele z nekim predmetom tolkel z vso silo po glavi, tako dolgo, dokler ni izdihnil. Da bi bil tudi silobran, kakor se izgovarja ubijalec, je izključeno, ker je sam popolnoma brez poškodbe. Vsa slovenjebistriška okraj je pod groznim vtisom tako zverinskega umora.

Kaj pravite?

Tole zgodbo sem bral in prevel:
Frida, plavalasa deklica, je prišla danes prvič v šolo.

Novo obleko. Novi čevljički. Novo doživetje v priprosti dušici.

Z velikimi, okroglimi očmi ogleduje učeno sobo..., številne tovarišice..., mlado, blede gosposično učiteljico...

In prvič v življenju se ji vsili vprašanje:
»Kaj bo? Glej, gospodična učiteljica jo nagovori:
»Kako se pišeš?«

Frida je vzgojena in to hoče tudi pokazati:
»Frida K. se odločno glasi odgovor.

»Kdaj si bila rojena?« izprašuje učiteljica dalje.

»13. avgusta 1923.«

»Kje stanujejo tvoji starši?«
Tudi na to vprašanje zna mala odgovoriti. Frida je vendar modra, inteligentna, dobro vzgojena deklica. Iz dobre družine.

»Kateri vere?« hoče gospodična učiteljica še vedeti. V pritokovanju odgovora opazuje deklico. Velike, okrogle oči začudeno in nekam zmešano gledajo gospodično učiteljico. Usta so zaprta, nobene besede ni iz njih.

»No, Frida,« ji pomaga gospodična učiteljica, »ali so tvoji starši židovske vere ali so kristjani?«

Pogledi male deklice so vedno bolj boječi, lica postajajo rdeča. Dobro čuti, da ima ves razred vanjo uprte oči in da radovedno pričakuje odgovora. Brez pomoči je. »Ne vem,« končno zajecja in hoče zbežati.

»Toda, otrok, povej,« ji zopet pomaga gospodična učiteljica, ki vzgaja otroke samostojno misliti, »ali hodijo tvoji starši v cerkev ali v sinagogo?«

Glej, vidno se razjasni Fridin obrazec. Kakor da se ji je odzvali mlinski kamen s srca, reče:
»Moji starši hodijo v kino...«

Frida je modra deklica, inteligentna in dobro vzgojena. Iz dobre družine. Pa Frida je vendar nesrečen, zelo nesrečen otrok...

G.

Število prijateljev Radenske

zdravilne vode stalno raste.

Vsi ljubijo njen prijeten okus. Sportniki, duševni in telesni delavci si tešijo žej z Radenske zdravilno vodo, ker jih kljub veliki vročini ohranja sveže. Za otroke pa je Radenska zdravilna voda naravnost slaščica. Poskusite sami! Dajte svojemu malemu ljubljensku kozarec Radenske zdravilne vode in videli bote, kako pristržno se vam bodo zahvalile njegove veselo lesketajoče oči!

Vsem intelektualcem še enkrat v premislek

Zveza mladih intelektualcev Jugoslavije, ki je prevzela iniciativo, da združi umsko delavstvo vseh stanov in poklicev v cilju rešitve svojih socialno-zasešitnih vprašanj, prireja v Ljubljani dne 3. septembra svoj I. kongres. V tej stanovski organizaciji včlanjeni intelektualci, ki so jih kaotične razmere že prevzgojile in iztrezile k resnemu delu, se obračajo tik pred kongresom še enkrat do vseh še neorganiziranih tovarišev, da nujno razmišljajo o sebi.

Tovariši! — Ali socialno-bedne slike iz naših vrst ne opominjajo dovolj, da je kriza le posledica naše nesposobnosti? — Mar naj še čakamo, da nam bo pomoč nujno potrebna in ko nam zakoni gospodarstva arastejo čez glavo? — Ali ni še skrajni čas, da iz teške sedanosti iščemo izhodišče in se potem vrnemo v družbo kot njena potrebna in koristna plast? — Vsi, ki ne najдете še odgovora na ta vprašanja, povejte vsaj, kako živite, kako čutite!

Zberimo glavne misli in ugotovimo resnico: Ogromni brezposelnosti med inteligenco si je kriva inteligenca poveličina sama. Zakaj? — Ker pri nastopu gospodarskih pretresov ni čutila potrebe, da bi svoj pomen in važnost v gospodarskem življenju sploh poudarila, živela je udobnejše ko danes, skrb za kruh in za obstanek jo nista morila, na vrednotenje duha in ustvarjanja pa ni polagala važnosti. Gospodarstvo jih je zato izrinilo kot brezposelnostneže.

V državne službe so vrata zaprta. Zakaj? — Ker z našim molkom podpiramo egoizem dvojnih in večkratnih zaslužkarjev, ker dopuščamo, da so privilegiji danes monopol le nekaterih članov družbe in ker dosluhni ljudje nočejo v pokoj.

Kdo naj vzame naš problem v roke? — Kaj naj sedanja inteligenca stori, da se reši iz krize?

Ne smemo se zanašati, da nas bo rešil kdo drugi, marveč vzeti moramo svoj problem v svoje roke in ga po svoje rešiti. Tega rešit ne bo eden za vse druge, reši ga lahko le skupnost v močni stanovski organizaciji. Čas je torej že, da iz te tesne sedanosti izklesamo možnost novega socialnega življenja, v imenu dela, duha in boljše vesti.

Pridite na kongres v čim večjem številu, da se skupno zavzamemo za naše socialne težnje, da manifestiramo našo voljo do dela in da utrdimo našo stanovsko-strokovno organizacijo!

Pripravljalni odbor I. kongresa zveze mladih intelektualcev.

Slovensko romanje v Rim

Skupno svetoletno romanje v Rim pod pokroviteljstvom ljubljanskega in lavantinskega knezoškofa dr. G. Rožmana in dr. I. Tomažiča.

Letošnje sveto leto prihajajo verniki z vsega sveta v Rim, da se poklonijo sv. očetu in da obiščejo znamenita svetišča, kjer počivajo ostanke apostolov in svetnikov. Sporazumno s škofijskim ordinariatom v Ljubljani in Mariboru sta katoliški akciji za ljubljansko in lavantinsko škofijo določili sledeči program romanja:

Odhod iz Ljubljane bo 28. septembra t. j. četrtek popoldne ob 17.11, iz Maribora 14.10. Prihod v Florencio 29. septembra ob 4.10 zjutraj, v Florencio bo skupna sv. maša, nato zajtrk. Romarji si ogledajo znamenite cerkve in umetniške spomenike. Odhod iz Florencie ob 12.15, prihod v Rim 18.10. Z gl. kolodvora se odpeljejo romarji z avtobusi na stanovanje, takoj po dohodu na stanovanje prejmejo večerjo.

V Rimu ostanejo 30. sept., 1., 2. in 3. oktobra, na stanovanju imajo popolno oskrbo t. j. zajtrk, kosilo in večerjo (juha, meso s prikuhami, sadje, kruh in četrt vina opoldan in zvečer). 30. septembra bo gled cerkve sv. Petra in ker je ta dan praznik sv. Jeronima, bodo romarji obiskali tudi zavod in cerkev sv. Jeronima. 1. oktobra bodo obiskali romarji z avtobusi štiri glavne rimske cerkve, da se udeležijo odpustkov, 2. oktobra pa bodo obiskali katakombe (Kalikstove) in grob sv. Cirila. En dan pa je določen za obisk pri sv. očetu in za ogled Vatikana.

Odhod iz Rima je določen 3. oktobra t. j. v torek zvečer ob 17.30, prihod v Benetke v sredo dne 4. oktobra zjutraj ob 4.45. V Benetkah imajo skupno sv. mašo, nato si ogledajo cerkev sv. Marka in beneške zanimivosti. V Benetkah dobijo tudi zajtrk in kosilo. Odhod iz Benetk pa je ob 10.55, prihod v Trst 13.30, odhod iz Trsta 14.45, prihod v Ljubljano 4. oktobra ob 19.15 zvečer.

Vsi izdatki t. j. III. razred brzovalka, vizum, taksa v Rimu, stanovanje in prehrana, ki se začne z zajtrkom v Florenci in se konča s kosilom v Benetkah, avtobusi vstopnine znašajo 1400 Din, za II. razred 1700 Din. Potne liste si oskrbe romarji sami, vizume pa Romarski odsek Katoliške akcije v Ljubljani. Denar naj romarji menjajo doma, ter vzamejo seboj le lire, v domači valuti smejo vzeti s seboj le par sto dinarjev. Priglasje sprejema za vernike ljubljanske škofije Romarski odsek Katoliške akcije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Za vernike lavantinske škofije pa Katoliška akcija v Mariboru. Priglasiti se je treba do 8. septembra, do istega termina je treba tudi vplačati vso vsoto. Potne liste je treba izročiti do 20. septembra. Zeleti je, da se zlasti odborniki Katoliške akcije, če le mogoče iz vsake župnije, udeležijo romanja.

Romarski odsek Katoliške akcije v Ljubljani in Mariboru.

SEALYHAM TERRIER

Najmodernejši terrier. Ljubljenec vseh odločnih in odličnih dam. — Pes za lov in sport. V Angliji registrirane prvovrstne pse prodaja: „BLACKPOND KENNEL“ - Zdencina, Sav. ban

Drugo višarsko romanje

V soboto 26. avgusta odpelje posebni romarski vlak iz gl. kolodvora romarje na sv. Višarje. Topot poroma 968 romarjev zopet na najlepšo Marijino božjo pot na sv. Višarje.

Odhod posebnega vlaka iz gl. kolodvora je zjutraj ob 7.40, št. Vid-Višmarje 7.57, Medvodn 8.08, Gorenja vas-Reteče 8.17, Šk. Loka 8.26, Zabnica 8.32, Kranj 8.43, Sv. Jošt 8.48, Podnart 8.58, Otoče 9.04, Radovljica 9.17, Lesce 9.24, Zirovnica 9.35, Javornik 9.44, Jesenice 10.03, Kranjska gora 10.54, prihod v Zabnico 12.15. Takoj po dohodu vlaka se napotijo romarji na sv. Višarje, kjer bo prilika za spoved. Zvečer ob 8 je običajna rimska procesija s svečami z blagoslovom in nagovorom kanonika dr. Klinarja, nato spovedovanje. Sv. maše se bodo naslednje jutro začele ob pol 4. Ob 5 bo cerkveni govor in skupno obhajilo. Odhod iz Zabnice okrog dvanajstih.

Romarji naj po možnosti zamenjajo denar v lire že v Ljubljani, vsaj tako so prosili zadnjič odnotni krmarji in trgovci. Pripomnimo, da več kot 200 Din v jugoslovanski valuti ne sme nihče vzeti s seboj. Romarji naj nikar na svojo pot ne hodijo po drugi poti ko po romarski poti iz Zabnice na Višarje in nazaj. Prihod posebnega vlaka bo v nedeljo 27. avgusta ob 16.31. Kdor se je prijavil in že poslal vsoto 65 Din, ta je prejel izkaznico, vozovnico in kontrolni listek. Kdor pa še ni plačal in se je prijavil, naj takoj pošlje denar, da mu dostavimo vozovnico in izkaznico. Na podlagi »Putnikove« legitimacije za posebni vlak imajo od vstopne postaje do Ljubljane in nazaj 2/3 popusta. Romarji naj zasedejo nazaj ona mesta, ki so jih imeli tja grede. Pokoravati se morajo navodilom rediteljev.

Bolezni srea, živcev, ledvic in presnove zdravi

Slatina Radenci

Sezona traja do 10. oktobra. Od 1. septembra dalje pavšalno zdravljenje za osebo in 20 dni Din 1400—



Samo

GAZELA

TERPENTINOVNO MILO

PERE PERILO ČISTO IN ZRAČNO

Vital Vodusek:

Nedeljske misli

Za enajsto pobinkošno evangelij iz Marka 7, 31—37: Jezus ozdravi gluhomemega

Bilo je v tistih zapuščenih krajih vzhodno od Genezareškega jezera, kjer je Jezus nasitil tisoče ljudi. Evangelist Matej pripoveduje, kako so prihajale k Jezusu velike množice, ki so imele s seboj neme, hrome, slepe, kruljave in še mnogo drugih bolnikov. Polagali so jih Jezusu k nogam in On jih je ozdravljaj. Množice pa so se čudile, ko so videle, da nemi govorijo, hromi hodijo in slepi gledajo. Tako pripoveduje Matej.

Marko pa od vsega tega poudarja samo en do-godek: kako je Jezus ozdravil gluhomemega. Kdo bi vedel, zakaj? Morda pa ni tako nespametna ta-le misel: Matej kar noče popisovati, kako dolgo se je včasih Jezus s posameznim bolnikom ukvarjal. Kako je gluhomemega vzel stran od množice, v-laknil svoje prste v njegovo ušesa in se s slino do-taknil njegovega jezika; kako se je zarl v nebo, vzdihnil in mu rekel: »Ejetae, to je »Odpr se!« Skoraj bi lahko trdili, da se Matej boji, da bi z dolгим pripovedovanjem v vernih ljudeh ne o-majal vere v Jezusovo vsemogočnost, ki vendar z enim gibom, enim pogledom, eno besedo lahko stori vse.

Marko ima pa rad podrobnosti. (V naslednjem poglavju, ki je pa bolj malo znano, na primer spet natančno popisuje, kako je Jezus stopnjema ozdravil slepca v Betsajdi.) In zdaj se mi, da nam v današnjem dogodku to Jezusa še bolj približa.

Živo se zamislimo: pred Jezusom kleči na pol bebast človek, ki je gluhi in le trudoma spravi iz sebe kak nenaraven glas. Če bi ga sedaj Jezus hi-poma ozdravil, bi morda vzbudil marsikomu ob-čutek, da ga je kar strah in sram zemeljske brid-kosti in revščine in le strašne napake, ki skoraj napravi človeka za cvilečo, nespametno žival. Jezus tega noče. Najprej se umakne množici: ne dela čudeža, da bi množici dokazoval svoje božanstvo, ampak da bi eni sami duši razodel svojo ljubezen. Ljubezen pa je tiha in skrita. Zato ga vzame v stran. Potem se pa kar potopi v to zemeljsko brid-kost, v tega uboga človeka. V besedah skoraj ču-timo ono tesno združenje: s svojimi dlanmi mu oklene glavo, s prsti kar prodr v ušesa in s slino — rekel bi — poljubi njegov jezik; zraven pa se zagleda v nebo in že razmika vrata, ki so revežu zapirala pot do ljudi in gotovo tudi do Boga. »Odpr se!« Ne samo usta, ušesa — ves človek naj se od-pre, duša, srce... (pred vrati slehernega človeka, sleherne duše čakata zemlja in Bog).

Matej govori o toliko čudežih, Marko samo o enem, a vendar nam s tem enim stokrat več pove. Majhni dogodki nam postanejo včasih tako zgovorni.

Cerkev sama se je ob tem dogodku ustavila vse drugače kot ob kakem drugem. In vzela ga je in prestopila v svojo liturgijo: z istimi kretnjavi, isti-mi gibi, istimi besedami odpira majhnemu otroku, ki zna samo jokati, vrata v življenje in nebo, k ljudem in k Bogu... In če bi nam bilo ob drugih Jezusovih čudežih simbolično primerjanje zopno in tuje, nam je ob tem prav po cerkveni liturgiji še skoraj domače in nujno.

Jezus se hoče polopiti v našo revščino in brid-kost. V temo, greh in bolezen moje in tvoje duše. Ne pred množico, na samem. V nemirnih dnevih, v tihih večerih, v strašnih nočeh. Smilimo se mu, čim bolj smo ga pozabili, čim manj ga poznamo, čim bolj smo ga utrudili in zalili. On hoče biti naša rešitev in naš mir. Hoče, da mu skrijemo roko v dlani. Potem nas bo poljubil. In tista božja lepota, božja milost, v katero nas je preslavlil svetl krst, bo spet čisto prodrla v nas. In vsa zemlja nam bo poječa pesem — mi sami pa bomo kot veseli otroci spet znali govoriti z našim dobrim Očetom, ki je v nebesih...

Lahko je prodati fotoaparati

a prodati ga tako, da se stranka v četrt ure nauči fotografirati, da ima veselje in da si koristi z aparatom, — to pa je težkoča, ki ostane naša tajnost.

Drogerija Gregorič, d. z o. z.

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 5

Smrt med našimi na Francoskem

V Noyelles sous Lens dep. Pas de Calais je dne 10. avgusta po kratki bolezni v Bogu zas-pala gospa Justina Šterk roj. Levičar, žena ru-darja Josipa Šterka. Rajnica je doma iz ugled-ne krščanske hiše iz Sela pri Raki, okraj Krško. Stara je bila komaj 38 let. Zapustila je moža in štiri nedorasle otroke. V domovini pa žalujejo za njo brat in tri sestre, izmed katerih sta dve usmiljenki v bolnišnici. Ker je bila rajnica zelo ekrbna in krščanska mati ter dobra gospodinja, je njena smrt povzročila možu zelo hud udarec.

V nedeljo popoldne jo je številna množica Slovencev in Poljakov s številnimi šopki in ven-ci spremljala k večnemu počitku. Takega po-greba v tem kraju pri Slovencih še nismo vi-deli, kakor tudi na pokopališču ni ostalo suho niti eno oko.

Naj počiva v miru v tuji zemlji. Njenemu možu, družini ter sorodnikom pa izrekamo naše sožalje.

V bolnišnici v Lens je umrl dne 6. avgusta Ivan Knez, doma iz vasi Magovnik pri St. Jurju pod Kuzmom. Bolehal je dalje časa za jetiko.

Naj v miru počiva!

Zagrebški ban za

svobodo pri obč. vo itvah

Zagreb, 16. avg.

Za 24. september so razpisane občinske vo-litve v savski banovini. Radi volitev je imel banski svet savske banovine sejo, na kateri so sprejeli uredbo o volitvah. Med drugim je ob tej priliki eden izmed banovinskih svetnikov predlagal, naj bi se kandidatne liste vsekakor vezale na politične stranke.

Ban savske banovine dr. Perović je to od-klonil in izjavil: »Osebnost sem proti vsakemu omejevanju volivne svobode. V upravo občin naj pridejo najsposobnejši. Omogočiti moramo vsakomur, da vstopi v to upravo in tako od-premno vrata vsem, da lojalno delajo za kralja in narod. Nikomur ne smemo preprečiti, da ne bi lojalno sodeloval pri upravi naših občin. Ni treba, da bi morali vsi misliti tako kakor mi, toda vsi, ki bi radi sodelovali v občinah, morajo priznavati narodno in državno edinstvo.«

— Dorasčajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki doseza ra-di tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečk'i in deklicah pravi izdatne uspehe.

Osebnosti

— Dopust čl. g. konzula. Konzulatu Češkoslo-vaške republike v Ljubljani čast je sporočiti, da nastopa predstojnik konzulata, konzul I. razreda inž. Josef Ševčík z dnem 21. avgusta 1933 svoj redni dopust. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal akt. adj. Ctibor Bloudek.

— Poroka in srebrna poroka. Poročil se je g. Franc Moder iz Beričevega pri Ljubljani z gđ. Marijo Obreza iz Begun pri Cerknici. Po-ročil ju je 16. t. m. ženinov brat g. Anton Moder, profesor v škofijski gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano. Hkrati sta praznovala srebrno po-roko g. Franc Jerman, zvonarski mojster iz Do-la pri Ljubljani in njegova žena Terezija, že-ninova sestra. Vsem kličemo obilo sreče in na mnoga leta.

— Iz finančne službe: Premeščeni so: Višji davč. kontr. VI. pol. skup. Šuc Stefan, od davčne uprave v Konjicah k davčni upravi v Celju, po službeni potrebi; davčni kontrolor VII. pol. sku-pine Čotič Alojzij iz Krškega v Maribor; davčni kontr. VII. pol. skup. Obersnu Marjan iz Litije v Maribor, oba na prošnjo. — Davkarji VIII. položajne skupine: Zumer Maks iz Celja v Ko-njice; Kump Rudolf iz Dol. Lendave v Višnjo goro; Jerman Alojzij iz Gor. Radgone v Ptuj; Lotrič Rudolf iz Mur. Sobote v Šmarje pri Jel-šah. — Pom. davkarji IX. pol. skup.: Voljč šte-fan iz Ljubljane okol. v Krško; Fabič Stanko iz Vrhnike v Mur. Soboto; Beznik Vinko iz Ra-dovljice v Gornji grad. — Davčna pripravnika: Kozjek Anton iz Kočevja v Prevalje; Bregar Stanko iz Šmarja pri Jelšah na Vrhniko.

† Duhovni svetnik Ivan Krančič

Grize, 19. avgusta.

Zopet je Božja Previdnost posegla v vrste slovenske duhovščine in poklicala po plačilo svojega zvestega služabnika, knezoškofjskega duhovnega svetnika in župnika v Grizah, ki je v petek 18. avgusta ob 11 ponoči za vedno zatisnil svoje oči.

Pokojni gospod duhovni svetnik se je rodil 29. aprila 1863 na Pobrežju, župnije Rečica ob Savinji, kot sin posestnika in splavarskega podjetnika. Doma je bil iz trdne slovenske kmečke in zavedne katoliške družine. Poleg njega sta študirala še dva brata, katera oba sta dosegla odlična mesta: dr. Franc Krančič je študiral pravo in živi sedaj kot sodni nadsvetnik v pokloju v Celju, drugi brat Jože Krančič je pa dekan na Ljubnem. En brat gospodari na domačem posestvu.

Ivan je študiral gimnazijo v Celju in po končanih gimnazijskih študijah 1884 vstopil v mariborsko bogoslovje in bil tretjeletnik ordiniran 18. julija 1887. S 1. avgustom 1888 je pa nastopil svoje prvo službeno mesto kot kaplan v Grizah, kjer je ostal do oktobra 1890, ko je bil imenovan za kaplana v Celju. V Celju je opravljal tudi službo kateheta na mestni dekliški šoli in se ga starejše celjske gospe še jako dobro spominjajo. V Celju je bil kaplan skoraj 11 let, nato je pa dobil župnijo Grize, ki jo je prevzel 19. maja 1901 in tu ostal do smrti. Leta 1928 je postal duhovni svetnik.

Pokojni je bil zelo vnet duhovnik, mnogo je storil za katoliško organizacijo v svoji težavni in zelo razsežni župniji. Kropo v svojem dušnopastirskem službovanju v Grizah si je pa pridobil s tem, ker je renoviral vse tri cerkve: župno ter podružnični cerkvi v Lurdu in v Ljobjah. Bil je zelo doberga srca, reveži so našli pri njem vedno odprta vrata. V izpolnjevanju svojih dolžnosti je bil vreden in redan in je kot tak služil za zgled vsem. Župljani njegove obširne fare ga bodo zelo, zelo težko pogrešali, saj je bil pravi oče vsem svojim ovčicam. Lahko rečemo, da ni imel sovražnika. Mnogo je storil tudi za kmečko branilnico in posojilnico v Grizah, katere ustanovitelj in dolgoletni načelnik je bil. Bil je tudi dolgoletni občinski svetovalec in odbornik.

Pred dobrim mesecem je zbolel za srčno vodenico in včeraj ponoči dobro pripravljen na pot v večnost izdihnil svojo blago dušo. Naj Vsemogočnemu zvestemu služabniku, ki mu je služil vzorno in požrtvovalno nad 46 let, podeli uživati rajsko veselje, preostalim pa izrekamo globoko sožalje.

Pokojnega gospoda duhovnega svetnika in župnika bodo jutri, v ponedeljek, po obredih za rajne, ki se bodo začeli ob pol 10 dopoldne, položili na farnem pokopališču v Grizah k večnemu počitku, kjer bo čakal vstajenja mrtvih.

KDOR JE MALOKRVEN, BLED, BREZ TEKA
mu dajte za okrepitev krvi »ENERGIN«.
Otrokom za okrepitev 3 male, odraslim 3 velike žlice na dan.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah ½ litra 35 Din

Drašler Janez - 60 letnik



Kdo ga ne pozna — našega Janeza Drašlerja, posestnika in gostilničarja na Dolu pri Borovnici? Samonikel stebor — pravi korenjak po postavi in mišljenju. Dne 14. avgusta t. l. je obhajal v krogu svoje družine svojo 60letnico. Telesno in duševno krepak, vedno mladeniško navdušen se je o priliki svoje 60letnice predvsem spomnil najpomembnejših — občinskih revežev.

Politično se je naš Janez Drašler udeleževal v bivši SLS. Kot občinski odbornik in svetovalec v občini Borovnica in kot odbornik bivšega okrajnecnega odbora vrhnjskega v zvestem prijateljstvu s horjulskim Svetercem je izkazoval svoje sposobnosti v korist vsega prebivalstva v okraju. Nove cestne zveze v vrhnjskem sodnem okraju so tudi plod njegovih prizadevanj. Jeklen v značaju, nepokolebljiv in disciplinirani, skrajno postrežljiv in vljuden napram prijateljem in gostom se izkazuje naš Janez Drašler tudi kot gostilničar in trgovec. Noben siromak ne odide iz njegove hiše praznih rok, vsak gost se pohvali s postrežbo v njegovi gostilni.

Drašler Janez je star prijatelj in naročnik našega lista, katerega že nad 40 let naroča in čita. V njegovo hišo redno zahaja tudi kmečki prijatelj »Domoljub«, na katerega je naročen od njegove ustanovitve. Sploh prihaja v Drašlerjevo gostilno vse dobro časopise in je njegova hiša znana kot prava ljudska čitalnica. Drašler Janez tudi rad posojuje okoličanom razne leposlovne in poučne knjige iz svoje lastne knjižnice.

Svojo katoliško in narodno zavednost je Janez Drašler vedno kazal. Udeležil se je romanj v Lurdu, Rim in Jeruzalem. Kot zaveden Jugoslovane je bil med prvimi podpisniki mašinske deklaracije in ni nikoli prikrival svojega zavednega nacionalizma, naprednega in katoliškega čustvovanja in mišljenja. K njegovi šestdesetletnici se čestitkam njegovih številnih prijateljev pridružujemo tudi mi in mu želimo, da ga Bog še mnogo let ohrani družini, ljudstvu in domovini!



Shampoo »La Toja« Locion al limon »La Toja«. Za dame in gospode idealni sredstva za negovanje las. Zahtevajte preparata pri Vašem trgovcu!

Ivan Meštrović ob 50 letnici

Na Veliki Smaren je obhajal slovití jugoslovanski kipar Ivan Meštrović petdesetletnico svojega življenja. Naj poudarimo ob tej priliki tudi mi njegov silni pomen doma in v svetu ter pokažemo v kratkem njegovo življenjsko pot.

Ivan Meštrović se je rodil 15. avgusta 1883 v Vrpolju v Slavoniji, kjer se je takrat mudila njegova mati na sezonskem delu, prava njegova domaćija pa je v vasi Otavice pri Drnišu v severni Dalmaciji. Ljudsko šolo je opravil pastirček skromnih dalmatinskih ovac pri svojem očetu, ki ga je naučil pisati in brati. Tu se je tudi poglubil v narodne pesmi, katerih zna še danes vedno štivilo, med drugim tudi neke verzijske znane »Hasanaginice« — ter končno začel s svojim prirojenim veseljem, z izrezlavljanjem raznih figur iz lesa in kamena, kar je vzbudilo toliko pozornost, da so celo nekateri listi prinesli vesti o čudežnem talentu dalmatinskega pastirčka. To je privedlo upokojenega kapetana Grubišića do tega, da je poslal dečka v razne kiparske šole ter končno na umetnostno akademijo na Dunaju, kjer pa je že postajal znan po raznih ocenah. Od tu je krenil končno še v Pariz, kjer se je zagledal še v tamkajšnje šole, nato pa začel razstavljati po raznih velikih mestih, kakor v Parizu, Dunaju, Rimu, Londonu itd. svoje mojstrovine, katere je sprejela evropska kritika z navdušenim priznanjem.

Zanimivo je dejstvo, da je ostal Meštrović kljub tolikim priznanjem — saj je samo v angleškem jeziku izšlo nad 300 knjig, člankov, razprav itd. o velikem Meštroviću — tih otrok svoje domačije, do katere ima toliko ljubezni, da ne more eno samo leto preživeti, ne da bi jo obiskal, se je najljubil in se znova vrnil v suhoparno mesto. Kakor je bila našemu Cankarju mati edino bitje, s katerim je bil tesno povezan in iz katerega je črpal najplemenitejši umotvor, tako je tudi Meštrović še ob danes živčiji materi kakor neboljen otrok, ki najde le ob svoji materi mir in uteho. In kakor so Cankarjeva dela najmočnejša ob materinem liku, tako so poleg Meštrovićevih monumentalnih kolosov ravno najprirodnejše podobe njegove matere, katera je tip prirodne dalmatinske žene z veličastjem materinstva in v katero je položil Meštrović vso milino otroške ljubezni. Zdi se, da so Meštrovićeva ustvarjanja mater mogla nastati v uri njegovega posebnega razodetja. Neposredno iz srca se točijo podobe v kamen. Tibe so, morebiti jih marsikdo ob velikih statuah ne opazi, toda v svoji lepi resnici in brezdanji globini materinstva so med najvrednejšimi Meštrovićevimi deli. Zdi se, ko da se je Meštrović

z grenkobo zazrl v današnje dni in videl, kako se svetlišče materinih sob skruni in se celica življenj zapahuje, zato je vprav ob dvignili roko in izklesal prelepe podobe materinega poslanstva. Poleg svoje matere mu pač ni bilo težko modelirati tudi podobo nebeske Matere, saj so si vse matere v svoji brezdanji veličini tako podobne!

Meštrović je preživel svojih petdeset let v večnem delu; in redkokateri umetnik bo mogel ob 50 svojih letih pokazati tako visoko število svojih del: tem bolj je to pomembno, ker si je moral Meštrović tako rekoč sam orati pot v svoje umetniško življenje. Danes stoji njegova dela v največjih in znamenitejših evropskih galerijah, njegovo ime je prekoračilo meje sleherne države, kjer je razvit poim o umetnosti, saj spada Meštrović med vrhove sodobnih kiparskih umetnikov Evrope! Njegove razstave so danes v slehernem še tako umetniško razvitem mestu kulturni dogodek prve vrste, na primer letos v Parizu! Poleg vsega tega pa je Meštrović — dasi samouk — med onimi redkimi umetniki, ki so zmogni v svojem delu in v umetnosti sploh povedati svojo misel v taki obliki, da povedano ni le dragoceno gradivo umetnostnemu kritiku in znanstvenemu estetu, marveč formalno in vsebinsko njihovim umetninam enakovreden proizvod. Tak je n. pr. Meštrovićev uvod v študijo o Michelangelu »O postanku umetnine«.

Če omenimo nekatera večja (po veličini) Meštrovićeva dela, kakor so: Grgur Ninski, Zmagovalec, Strossmayer, Cavtatski mavzolej, spomenik hvalnosti Franciji, Indijanca (metalec diska in strelec) itd., kakor tudi kipi znamenitih mož iz svetne in svete zgodovine, moramo reči: Meštrović je kot umetnik individualist, ki gradi silne osebnosti, odločne v svojem duhu in nastopu, socialne umetnosti on ne pozna. Zraven tega je Meštrović kozmopolit, ki ne pozna ne programa ne ideologije, kakršne kulturni kritiki ustvarjajo, ne meja domovine, marveč živi široko življenje svetovnega človeka. Pri vsem tem pa je v skulpturi in risbi pustil mogočen spomin svojim Dalmatincem, ki se vsi v svojih kraških domovih tepo za bori kruh in življenje, pa so zato njihovi obrazi kot iz kamena, njihova volja iz pečine, kakor pač kažejo Grgur Ninski, oba Indijanca, Mojzes itd., pa tudi skulpture Meštrovića samega. — Meštrović tudi še danes ni našel svojega poslednjega obraza, njegova umetniška sila si še zmerom spontano išče sočno svežih poti in pričakujemo in želimo ob petdesetletnici, da bi nam Meštrović še kaj velikega dal iz zakladnice svojega genija, kar bo oplemenitilo nas, Jugoslovane, in vse človeštvo.

Vpišite letos svojega sina, svojo hčerko v enoletni

TRGOVSKI TEČAJ,

ki ga prireja Trgovski učni zavod v Ljubljani, Pražakova 8/II. - Uče strokovni profesorji po najboljšem praktičnem učnem načrtu. Cene zmerne. - Pišite po prospekt!

Ostale vesti

— Na Kumi! Letošnji veliki shod se vrši v dnevih 25., 26. in 27. avgusta. Pridite romarji od blizu in daleč v obilnem številu. Videli boste krasno prenovljeno cerkev sv. Neže. Nehote moraš goreče moliti v cerkvi in tako odnesti bogatih sadov svoje molitve za se in svoje domače na priprošnjo sv. Neže. Le pridi, oglej si, molj in sv. Neža te bo bogato nagradila.

— Dr. Krekova meščansko-gospodinska šola v Zg. Šiški pri Ljubljani prične novo šolsko leto 1. oktobra 1933, zaključek koncem julija. Vpisnina za notranje in zunanje učenke 600 Din.

Notranje plačujejo za vso oskrbo 800 Din mesečno; v poseben oddelek s priprosto hrano se sprejme 10 učenk po 600 Din mesečno z vso oskrbo. Zunanje mesečno z obedom 450 Din. V drugi letnik se sprejmejo tudi učenke s predpisano predizobrazbo, z drugih celoletnih gospodinskih šol s pravico javnosti. Na tej šoli je tudi celoten tečaj za nemščino s konverzациjo. Večerni kuharski tečaj: Začetek 1. oktobra, 1. januarja in 1. aprila. Dvakrat na teden od pol 7 do 10 zvečer. Vpisnina 200 Din; za kuho in režijo 500 Din za ves tečaj. Nedeljski kuharski tečaj je od meseca oktobra do Velike noči od pol 9 dopoldne do pol 1. Vpisnina 100 Din; za kuho in režijo za ves tečaj 480 Din. V zavod gospodinske šole se sprejemajo tudi učenke iz drugih šol, ki imajo vso oskrbo za 600 Din mesečno. Prospekti se dobe na zavodu. Telef. 3094.

— Slovenci iz Francije na obisku v domovini. V četrtek, 10. t. m. smo se odpeljali iz Francije in srečno prispeli v soboto, 12. t. m. v Ljubljano. Imeli smo udobno vožnjo in z veseljem smo zapustili v Ljubljani vlak, da po hitimo vsak na svoj dom, med svoje znanee in prijatelje. Najlepše se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nas pri našem odhodu iz Francije sprejeli na kolodvor. Vsem našim rojakom in znancom v Franciji pošiljamo iz naše lepe domovine priščne pozdrave, posebno pa vsem našim v Aumetzu z željo, da bi bila skoraj tudi njim dana prilika obiskati svoje drage v domovini. Hudo pogrešamo našega tovariša Lojzeta Jermančiča, ki je pred par meseci tako nesrečno končal svoje mlado življenje. Kolikokrat nas je pokojni Lojze razveseljeval s svojo harmoniko, veliko veselih uric smo skupaj preživeli in ravno sedaj, ko smo prišli v našo milo domovino, ga močno pogrešamo. Njegov brat France Jermančič, kovaški mojster v Ljubljani, nas naproša, da se v njegovem imenu zahvalimo vsem prijateljem in znancom pokojnega Lojzeta, prav posebno se pa zahvaljuje onemu prijatelju, ki je po smrti Lojzeta njegove stvaril spravil in jih nam izročil, da smo jih predali v roke Franceta Jermančiča, Alojzija in Ana Bergant.

Preselili smo se

na Aleksandrovo cesto 7

Velika zaloga oblik za gospode in blaga v poljubnih množinah
Drago Schwab, Ljubljana

— Na uršulinski realni gimnaziji se prične popravni izpiti v četrtek, dne 24. avgusta ob 8. Učenke, ki niso prošnje priložile izpričevala, naj ga gotovo prinese s seboj.

— Zasebna ženska gimnazija pri uršulinkah v Ljubljani: Na vsestransko vpraševanje, kateri razredi zasebne ženske realne gimnazije uršulink v Ljubljani bodo v prihodnjem šolskem letu 1933-34 poslovali, odgovarja predstojništvo uršulinskega samostana, da bodo aktivni vsi štirje razredi 1., 2., 3. in 4. razred. Prvi in drugi imata pravico javnosti, tretjemu in četrtemu pa je gospod minister prosvete zagotovil obstoj; v najkrajšem času dobila tudi pravico

javnosti. Poleg gojenk sprejema uršulinski zavod v oskrbo tudi take učenke, ki posejajo državne meščanske, srednje ali višje šole v Ljubljani.

DOBRNA!

Za srčne, živčne in ženske bolezni!

Od 1. septembra do 31. oktobra
20 dnevno pavšalno zdravljenje za ceno Din 1200—
(stanovanje, štirikrat dnevno dobra hrana s kruhom, 20 kopeli, zdravnik, dovoz in odvoz z avtobusom, takse in davek). — Prospekti na zahtevo!

— Vpisovanje v meščansko šolo v št. Vidu bo dne 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8 do 12. V 1. razred se bodo sprejemali učenci in učenke, ki so dovršili 4. razred osnovne šole brez ocene slabo ali učenci višjih razredov osnovnih šol, ki imajo v šolskem izkazu napisano, da so razred dovršili. S seboj je treba prinesiti zadnje šolske izpričevalo in potrdilo davčne oblasti o višini neposrednih davkov. Za učenke državnih in sličnih službenec, ki plačujejo le uslužbenški davek, izdaja potrdila uradi, pri katerih prejemo stari plačo. Popravni izpiti se bodo vršili dne 30. avgusta za dečke, dne 31. avgusta za deklice, vsakokrat od 8 do 12. Otvoritevna služba boja bo v torek, dne 6. septembra. Siromašni učenci dobijo na šoli brezplačno učne knjige, deloma tudi papir in zvezke. Natančnejši podatki so razvidni na oglasni deski v veži šolekega poslojpa.

— Doraščajoča mladina naj zavziva jutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseza vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih.

— Kuhinjska stiskalnica za malo sadje. — G. Henrik Hočvar, mizarski mojster v Strugah na Dolenjskem, je izumil silno praktično in pripravnostno stiskalnico za malo sadje: rdeče in črne maline, ribezelj, kosmuljo, grozdje, j. dr. Postaviš jo na kuhinjsko mizo, naložiš ali natreseš v košek malega sadja in zavrtiš vijak, pa ti priteče okusna, zanesljivo sveža in pristna tekočina. Če ljubiš brezalkoholno pijačo, si jo lahko napravilaš sproti, če si pa želiš v kipečem stanju, jo pustiš dan dva kipeči, če želiš, da popi, jo pokopeš spraviš v eteklenice in shraniš. Stiskalnica Henrika Hočvarja bo po kuhinjah na mah odpravila tisto zamudno, drago in neprijetno stiskanje in precejanje malega sadja skozi rutice in druge tkanine, ki je bilo doslej v navadi; gotovo je, da se bo nova stiskalnica tako priljubila, da jo bo hotela imeti vsaka boljša gospodinja. Naroča se pri izumitelju, franko postaja Dobropolje po povzetju. Cena 100 Din je prava malenkost za delo in material. Po pošti ni mogoče pošiljati, ker ima vendarle okoli 12 kg teže in ji je treba napraviti lesen obod, da se po poti ne pokvari. Segajte, gospodinjice, pridno po tem praktičnem in ličnem izumu marljivega slovenskega obrtnika!

Advokat

Dr. Josip Ramušič

ima svojo pisarno v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 10. — Telefon 3512

— Rogaška Slatina znižuje cene hotelskih sob z 21. avgustom za 10 odstotkov, od 1. septembra pa za nadaljnjih 20 odstotkov odoeno 45 odstotkov.

— Utisi iz otroških let. Poznano je, da ostanejo utisi iz otroških let vedno v spominu in to je dovedlo poznano tovarno »Tivar obleke« do tega, da si vzgoji krog svojih prijateljev že iz detinstva. Vzgojil si bo takorekoč naraščaj in to na način, da zbere otroke okrog Tivar-štrika. V svojih prodajalnah bo delil legitimacije, s katerimi bodo dobili lastniki istih nagrade, kakor knjige, otroške časopise, znake itd., kratkoma stvari, ki otroke najbolj razvesele. Tako bodo sta ši z nakupom oblek napravili svojim ljubljencem dvojno in trajno veselje. Rt.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani priložila: Bürkl Franz: Erziehung und Uebeneratur. Eine grundsätzliche Besinnung. 95 strani, nevezano Din 60. — Dehen Peter: Leben und Gegenwart. Ein Führer für die gewerbliche Jugend. 103 strani, nevezano Din 24. — Fiedler Emil: Der gute Gott. 156 strani, vezano Din 70. — Fiedler Emil: Warum denn zickzack geh? Wegweiser für junge Menschen. 187 strani, vezano Din 85, nevezano Din 68. — Feidler Emil: Der neue Mensch. Zwölf Themen aus dem Geiste der neuen Generation. Gewidmet der Jugend, die denkt, kämpft und glaubt. 168 strani, vezano Din 76, nevezano Din 60. — Fiedler Emil: Allerhand Volk im Gottesreich. Zeitgemässe Gedanken zu den Sonn- und Festtagsevangeliën. 232 strani, Din 90, nevezano. — Manuwald Martin S. J.: Christus Kreise. Der Jugend und ihren Führern. 186 strani, nevezano Din 56. — Pfliegler Michael: Die pädagogische Situation. Gedanken zur gegenwärtigen Lage religiöser Erziehung. 220 strani, nevezano Din 92. — Pfliegler Michael: Heilige Bildung. Gedanken über Wesen und Weg christlicher Vollendung. 178 str., vezano Din 58. — Vogt Peter S. J.: Bildung im Lichte der Offenbarung. Richtlinien für die Erziehung in Familie und schule sowie für die Weiterbildung im Leben. 227 strani, nevezano Din 70.



Od leta 1813
odlična
bel šifon

— Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani obvešča s tem vsa društva, ki se obračajo na njo radi izposojila gledališke garderobe, da je od 15. avgusta dalje ustavila vsako izposojilo in da ne bo reševala nobenih tozadevnih prošanj. Uprava prosi društva, da vzamejo to na znanje.

— Izbira poklica. Opozarjamo vse, ki si žele nasvetov za izbiro poklica, glede raznih šol, informacij o razmerah v raznih stanovih itd., na dr. Sušnikove »Akademske poklice«, ki dajejo v teh ozirih najboljše napotke. Knjiga (ca 400 strani) se dobi v knjigarnah oz. pri SKA Starešinstvu v Ljubljani, Miklošičeva 5 za 40 Din (oz. po pošti 45 Din).

— Katja Delakova odvarja z odobrenjem ministarstva prosvete šolo za ritmično gimnastiko in umetniški ples v novi, vsem higijenskim predpisom odgovarjajoči, veliki in svetli dvorani v Dukičevem bloku. Tople in mrzle prhe. Tečaji 1: za dame in otroke. Vpis dnevno od 10 do 18.

— Kdo pomaga izolatit brata bogoslovca? Več glej v oglasnem delu lista.

— Karitas izplačuje dvojno zavarovano vsoto, če se zavarovana oseba smrtno ponesreči. Gospej Kajser Mariji v Mariboru, vdovi po pokojnem Kaiser Francu, ki je dne 25. julija 1933 v Dravi utonil, je Karitas takoj izplačala dvojno zavarovano vsoto. Zavarovan je bil šele 25 dni.

— Konvinkt Notre Dame nudi vso oskrbo dijakinjam vseh ljubljanskih šol. Stanovanje je higijenično urejeno. Cene zmerne. Pojasnila daje Predstojništvo Ubogih šolskih sester de Notre Dame, Langusova ulica 16. Tramvajska proga: smer proti Viču-Stan in dom.

— Preselitveno naznanilo. Cenj. občinstvo obveščamo, da se je manufakturna trgovina Mara Ramovš, Ljubljana, preselila iz Tavčarjeve ulice 2-I sedaj na Sv. Petra cesti 26 v prostore prejšnje trdnje Marije Rogelj.

— Hladilnike na električni, plinski in petrolejski pogon dobavlja na obročna odplačila »Elektrolux«, Ljubljana, Mestni trg 25-I.

— Enoletni trgovski tečaj STD vpisuje dnevno dopoldne, Zrinjskega trg 1, Maribor. Zahtevajte prospekte!

— K Mariji Lurški v Rajhenburg in na izlet v Zagreb in nazaj bo za Mali Smaren vozil posebni romarski vlak iz Ljubljane (pogojno, če bo 300 romarjev, tudi iz Maribora) po 70 Din za osebo. Za podrobna pojasnila se javite takoj na Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

— Avtopodjetje Pečnikar naznanja, da je od 19. t. m. dalje avtobusno postajališče za progo Ljubljana-Ig-lska vas pri g. Pengov, gostilna »Rastohar« na Karlovski cesti. — Za progo Ljubljana-Velike Lašče-Nova vas-Stari trg, pa je postajališče Krokov trg. — Dosedanje postajališče Češnovar, Dolenjska cesta je s tem opuščeno.

— Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih žive, pri bolečinah v kolku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franz-Josefovica« grenčica izdatno izpraznitve črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Izgubljeni milijoni

Bežen pogled v dnevno časopisje — in rodoljubnega človeka mora obiti groza. Sedanji čas nam je s pridobitvami moderne tehnike in z novimi smerni človekovega udejstvovanja prinesel mnogo dobrot. A te dobrote spremlja kot zvesti tovariš niz nesrečnih dogodkov, ki uničujejo življenja in imetja. Ni ga skoro dneva, da ne bi za stotisoče pogorelo raznih poslopj. V milijone in milijone gre vrednost, ki jih letno požre ognjeni element. Kje je rešitev? Izključno le v pravilnem in odgovarjajočem zavarovanju. Vzajemna zavarovalnica, ta naš resnično ljudski zavod, bo kot doslej stala tudi poslej zvesto ob strani vsakomur, ki se zaupno obrne na njo ali njene zastopnike glede vseh vrst zavarovanja. S pravočasnim zavarovanjem pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani ne rešimo le svojega imetja, temveč sodelujemo pri ohranitvi narodnega premoženja in obče.

Naši računi za elektriko

Živimo v dobi elektrike. Vse okoli nas električne železnice, električna luč, vsakovrstno električno orodje. In povsod skrivnostni znaki. Celo na bridkem računu za elektriko čudni izrazi in označbe, ki jih marsikdo ne razume, dasi bi jih moral. Zato ne bo odveč nekaj poljudnih vrstic v pojasnilo vsaj najnujnejših pojmov.

Predvsem si moramo biti o enem na jasnem. Električni tok teče iz svojega vira po napeljavi na kraj uporabe: v naše domove, tovarne itd. Podobno tedaj kakor voda v koritu, ki ga iz reke speljemo do mlinkega kolesa. Če hočemo vedeti, koliko kamnov bo mogla goniti zajeta voda, moramo predvsem dognati dve stvari: množino vode, ki jo moremo napeljati na mlinško kolo, in silo njenega pritiska. Natančno tako je pri električnem toku.

Ampere. Množina vode je isto, kar je množina, odnosno sila električnega toka. Moč toka merimo na ta način, da ugotovimo množino elektrike, ki v sekundi s teče skozi žico. Njena mera se imenuje »ampere«, in to v spomin slavnemu fiziku Ampère-u (ki je živel v letih 1775. do 1836.).

Volt. Pritisk toka ali kakor to imenujemo: napetost, merimo z »voltom« — zopet v spomin fizika Volta (1745. do 1827.).

Watt. Če pomnožimo med seboj množino vode in njen pritisk, dobimo vsoto energije, sile, ki jo daje zajeta voda. Tudi pri električnem toku izračunamo njegovo silo na ta način, da pomnožimo njegovo množino z njegovo nape-

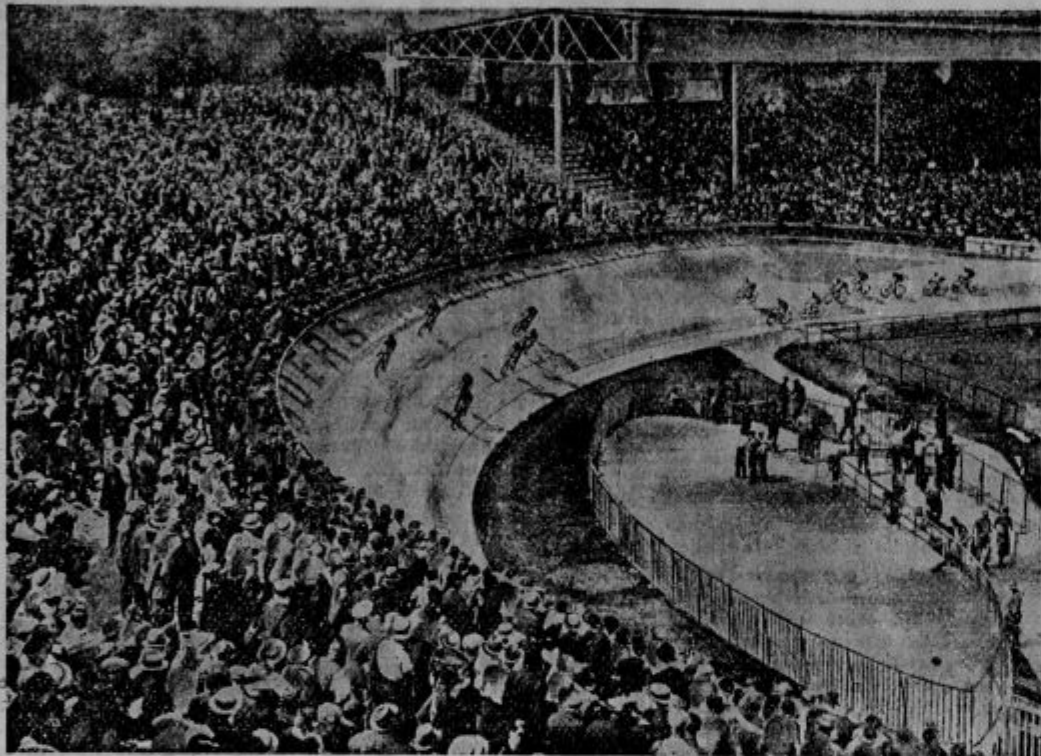
lostjo. Mera za energijo se imenuje »watt«, po inženjerju Wattu (1736. do 1819.). Torej en volt krat en ampere je en watt.

Kilowatt in kilowattina ura. 1000 wattov je en kilowatt. Če teče en kilowatt eno uro po napeljavi, imenujemo množino porabljenega toka eno »kilowattno uro«. Kilowattne ure so nam zelo znana označba iz računov za elektriko, saj nam zaračunavajo tok po kilowattnih urah. Okrajšana označba za kilowattno uro je KWh (h = hora, latinski izraz za uro).

Istosmerni tok. Tako imenujemo najstarejšo znano vrsto električnega toka. Pod to označbo razumemo tok, ki teče neprestano v isti smeri po napeljavi.

Izmenični tok. Izmenični tok je pa nasprotno tok, ki menjava svojo smer. Teče torej najprej z desne na levo, potem z leve na desno, pa zopet z desne na levo in tako dalje, neprestano sem in tja. Razlika med istosmernim in izmeničnim tokom nam bo takoj jasna, če jo primerjamo z vodo. Če postavimo dve posodi z vodo v različni višini, to je eno nižje, drugo višje, pa ju zvežemo s cevjo, potem bo tekla voda iz višje stoječe posode vedno enakomerno v nižje ležečo posodo. To je pri elektriki istosmerni tok. Če pa posodi menjaje hitro postavljamo zdaj višje zdaj nižje, teče voda po cevi zdaj v eni zdaj v drugi smeri — in to je izmenični tok.

Vrtilni tok. Vrtilni tok je sestavljen iz treh izmeničnih tokov, ki se vrste drug za drugim po točno določenem časovnem redu.



Kolesarske tekme svetovnih mojstrov v Parizu: letalski oddelek.

Kaj zmora človek in kaj stroj

Ugibanja o gospodarskem razvoju na naši obli so neločljiva od uloge strojev. Po uradni ameriški statistiki opravljajo stroji devetkrat več dela kakor bi ga mogli storiti vsi odrasli moški na zemlji pri osemurnem kuluku. Livar je pridelal v srednjem veku po 1 kg železa na dan. Zdaj vržejo ameriške livarne na trg po 4000 kg železa za vsakega delavca dnevno. V Napoleonovih časih so potrebovali v Zedinjenih državah za obdelovanje 25 ha polja vsaj 5 mož. Stroji so poslali štiri izmed njih med brezposelne. Prekoceanska ladja »La France« je zaposlila po 237 kurjačev, dokler je kurila s premogom. Zdaj pri tekočem kurivu (olju) rabi samo 82 mož. Delavec pri peku na deželi zgnete po 500 kg kruha v teku noči in dneva. V strojni pekarni zadostuje en mož za izdelovanje 15.000 kg kruha. Pred 20 leti so bile zaposlene neštene delavke pri pomivanju in polnjenju steklenic. Tehniki stalno izboljšujejo moč in brzino strojev. Težko je povedati, kdaj bo ustavila narava to gonjo za višjimi številkami. Stephensonova lokomotiva iz leta 1812 je vozila z brzino 16 km na uro. Zadnje lokomotive francoskih državnih železnic razvijajo 120 km brzine in vlečejo 300.000 kg težke vagone. Porabljen moč bi lahko dvignila vlak v višino 8-nadstropne hiše,

če bi se mogel izziriti v navpični smeri. Nova pariška elektrarna v St. Denisu je 400 tisoč kw močna. Ta struja lahko dvigne v teku ene minute v višino petih metrov ves Eifflov stolp. Posamezni deli navadnih vsakdanjih strojev razvijajo pošastne brzine. Tako naredi mali kotač navadnega avtomobilskega motorja do 3600 obratov na minuto. Če bi se zlomila os, bi zletel ta kotač 360 m daleč in spotoma ubil vsako živo bitje. A največje število okretov doseže navadna vojaška krogla. V trenutku, kadar zapuša puškino cev, naredi do 150 tisoč obratov okrog lastne osi na minuto.

Terjali so zob za zob

Mlekarice, ki prodajajo »krščeno« mleko, ne poznajo samo sedanja doba temveč izvirajo iz sive davnine. Lyonski zgodovinar F. Magne je objavil sodniške zapisnike iz XIV. stoletja, in med drugim pripoveduje o lastniku mlekarne, »ki je bil obseden po besu skoposti ter točil več vode kakor mleka«. Sodniki so ugotovili krivdo in sklenili, da bi bilo prisilno delo, globa ali bičanje na trgu premila kazen za moža, »ki je desetletja izpodkopaval zdravje bolnikov in nežne dece«. Zapri so obsojenca v ječo in odredili, da mora v njej piti mleko, »dokler ne bo spoznal lastne gnusnosti in se iskreno epokoril«. Jetnik je živel v zaporu 16 dni. Nato je umrl ob slabosti. Sodniki so ga bili zalagali z mlekom iste kakovosti, kakor ga je bil sam privoščil svojim odjemalcem. To mleko je bilo sama pobarvana voda.



Težave na poti v vesolje: Kakor znano, se je ponesrečil tudi ameriški poizkus za polet v vesolje. Balon je puščal plin in vodja Settle se je moral takoj zopet spustiti na tla. Na sliki vidimo, kako spravljajo dragoceni balonov ovoj.

Narava skrbi za enakomeren naraščaj

Ljudsko štetje je ugotovilo že po Napoleonovih vojnah, da je narava sama pohitelja nadomestiti stotisoče izgubljenih moških življenj. Število moških novorojenčkov je stalno prekašalo v onih letih število deklic. Vendar so marsikateri znanstveniki dvomili o resničnosti teh podatkov. Narodopisni urad ameriškega ministrstva za narodno zdravje je zbral po veliki vojni podatke, ki zopet potrjujejo stare ugotovitve. V teku sto let pred vojno je vladalo vedno isto razmerje: na vsakih 100 ženskih novorojenčkov je bilo zabeleženo po 103 dečkov. Toda nalezljive bolezni zahtevajo v najnežnejših letih dokaj več žrtev med dečki kakor med deklicami. Vsled tega se je razlika stalno manjšala in je bilo naposled na zemlji približno enako število zastopnikov obeh spolov. Vojna je predrugačila to razmerje. Število dečkov je pričelo naraščati že leta 1916. Njih odstotek je napredoval do leta 1923 in sicer tako izdatno, da je prišlo na 100 deklic že po 108,4 dečka. Nato se je krivulja moških rojstev zopet znižala in vlada zdaj normalno predvojno razmerje. Štetje vojnih žrtev je dokazalo, da je prirastek pri dečkih popolnoma nadomestil vse vojne izgube držav, ki so se bile udeležile klanja. Narava ni zamašila samo vrzeli, temveč je to storila z matematično točnostjo. Znanstveniki niso v stanju pojasniti tega dejstva. Biologi govorijo o nagonih samoobrambi, zakonih razmnoževanja in sličenem. A te prazne besede prikrivajo samo človeško nezmožnost, da bi doumeli skrivnosti božje Previdnosti.



Finski državni predsednik Svinhufvud, ki je kljub svojim 73 letom še vedno eden najboljših strelcev v deželi in je dosegel na zadnjih tekmah v Helsinkforsu prvo nagrado.

Vojakova »zadnja zaloga« v enem samem žepu

Britski višji vojni svet je pričel zanimive poskuse s kemično hrano. Vsi vojaki nosijo na pohodu in pri bojnih vajah »nedotakljivo vrečo« s tridnevno zalogo živil. Vreča je dokaj težka in zelo obsovrtažena pri moštvu. Pravzaprav ima pomen samo med vojno, kadar izgubijo oddelki zvezo z zaledjem. V mirnem času je nepotrebna, ker itak sledi vsakemu vodu poljska kuhinja. Toda predpisi so neizprosni: moštvo mora biti vajeno popolne opreme. Vojni svet je odpravil te vreče in jih nadomestil z drobnimi, sintetičnimi čokoladnimi kockami, ki vsebujejo poleg kakaoa grahovo moko, olje, mesni izvleček, citronov sok in čajno maslo. Kocke so izredno redilne in celo bolj izdatne kakor nekdanja »zadnja zaloga«, a vojak jih lahko nosi v žepu.

Velike reči obeta

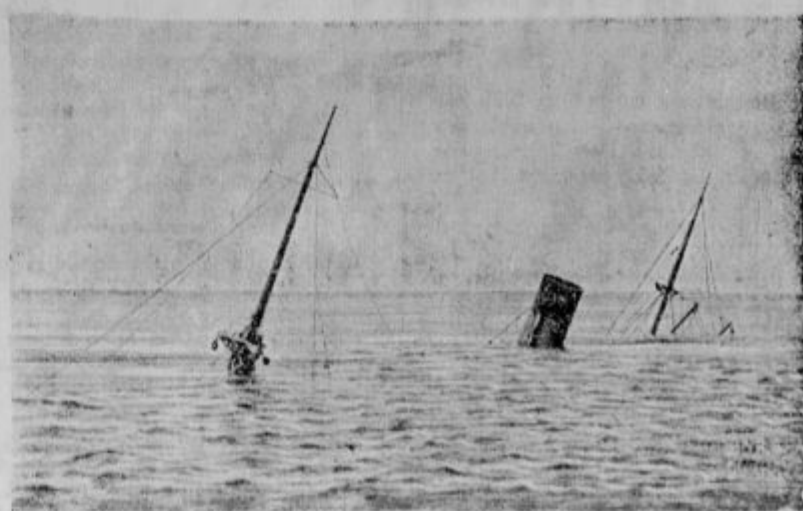
Mladenič William Houston je bil prejel pred štirimi leti prvo nagrado pri tekmah za absolvente srednjih šol, ki jo je podelil Edison. Veliki izumitelj je poslal odkovca na svoje stroške na tehniko. Zdaj je Houston inženjer. Nastopil je službo v laboratoriju Thomasa Edisona-sina. Houston se je posvetil izumu, »ki bo na glavo postavil vse sedanje javno in politično življenje«. Ne mara označiti bistva tega izuma, a rekel je, da upa do konca tega leta opravičiti zaupanje svojega velikega dobrotnika.



Sladkorna zetje na Kubi.

Kri izdaja pijanost

V švicarskem kantonu Neuenburgu je neki avto podr moškega, ki je nato v bolnišnici umrl. Sofer se je zagovarjal, da ni kriv, ker da je bil ponesrečenec pijan in je omahnil pod avto. Sodišče je odredilo krvno preiskavo. V krvi ponesrečenca so ugotovili nad 3,50 na tisoč alkohola, dokaz, da je bil ob smrti hudo pijan. Vozača so oprostili.



Razbitine angleškega parnika »Quildford-Castle«, ki je v bližini Cuxhavena na Spodnji Labi trečil z drugim parnikom in se potopil. Ker je razbitina zelo nevarna za promet, jo bodo razstrelili, nakar bodo potapljači odstranili ostanke.



Kraljev sin pri šolski tekmi: Vojvoda Yorški, drugi sin angleškega kralja (desno), se je udeležil šolskih sportnih tekem v Suffolku, in pri teku z dvema torbama kamenja dosegel prvo mesto.

Stražniška služba vleče

Praske policijsko ravnanje je razpisalo 500 novih stražniških mest. Še pred potekom natečajne dobe je dospelo 3100 prošelj. Med prošeljki je 42 srednješolskih abiturientov in en absolvent naravoslovne fakultete v Pragi. Razun tega je med prošeljki veliko število absolventov trgovskih akademij.

Sin poročil starše

V Texarkani, država Texas, je župnik James Wright poročil svoje starše. Roditelja sta se bila pred enajstimi leti ločila, ko je bil sin še majhen deček. Zdaj sta se obe in mati zopet spravila in sin ju je znova poročil v cerkvi, v kateri župnikuje.

Smešnice

Polarni raziskovalec Scott se je bil obrnil na Lloyda Georgea, da bi mu naklonil podporo za novo ekspedicio. Lloyd George mu je izročil priporočilo na bogatega veleposelnika.

»Ali je bilo kaj uspeha?« ga je vprašal Lloyd George čez nekaj dni.

Scott je odgovoril: »Dal mi je tisoč funtov, obljubil mi jih je pa 50.000, če vas pregovorim, da greste z menoj na tečaj, in en milijon, če pridem brez vas nazaj.«

*

»Kaj mi je storiti? Našel sem listnico z 2000 dinarji.«

»Kot pošten najditelj moraš objaviti oglas.«

»Kateri list ima neki najmanj naročnikov?«

*

Krojaški mojster: »Torej kaj je, ali si pri Kosu dobil denar?«

»Ne, mojster! V tisti veliki hiši stanujejo štiri Kosi in celo so trdili, da vam niso nič dolžni, eden me je celo ven vrgel.«

»Ta je pravil! Brž pojdi še enkrat tja!«

MLADI SLOVENE

Lojze Zupanc:

Marija je rože trgala

Marija je rože trgala
utrgala je nageljček;
ta nageljček je — angelček.

Marija je rože trgala
utrgala je rožmarin;
ta rožmarin je — božji sin.

Marija je rože trgala
utrgala je pšenični klas,
pšenični klas — svoj zlati las.

Marija je rože trgala
utrgala je vrtnice,
vrtnice rdeče —
svoje srce krvaveče.

Pravljica o modri lučki

Pred davnimi, davnimi leti je nekje živel vojak. Zvesto in vdano je služil kralju in domovini več let, ko pa je v neki bitki dobil vse polno ran, ni bil več sposoben za vojaški stan. Takrat mu je kralj dejal:

»Zdaj pa lahko greš, jaz te ne potrebujem več! Vojak je zahteval plačilo za svoje dolgoletno zvesto službovanje, kralj pa ga je zavrnil: »Plačilo dobiš od mene samo tisti, ki mi služijo; ti mi poslej ne boš več služil, zato tudi denarja ne dobiš več.«

Žalosten se je vojak napotil v svet in premišleval, na kakšen način bi si poslej pošteno služil kruh. Ves pogreznjen v težke misli je neki večer prišel do velikega gozda in zagledal v njem luč. Ko se ji je približal za nekaj korakov, je vi-



del, da prihaja luč iz kože, v kateri je živela čarovnica. Pa je bil vojak hraber mož in se čarovnice ni bjal. — Boljše je biti pri čarovnici sit kakor sredi gozda lačen! — si je mislil in potrkal na dur.

Čarovnica je pokukala skozi lino in vprašala: »Kdo pa si, ki tako pozno rogoviliš okoli kože?«

»Reven vojak sem,« je odgovoril in jo začel milo prositi: »Lačen sem in žejen in počitka potreben, usmili se me!«

Čarovnica ga je strogo premrila od nog do glave in nevshečno pomigala s silasto brado:

»Takimle sestršadnim popotnim vojakom ne zaupam dosti, no, kljub temu te sprejemam na prenočišče in ti postrežem z jedjo in pijačo. Ampak obljubiti mi moraš, da storiš vse, kar bom zahtevala od tebe.«

»In kaj zahtevaš?«

»Jutri mi okopli vrt!«

Vojak je bil zadovoljen in čarovnica ga je pustila v koči in mu postregla z jedjo in pijačo. Ko se je vojak do sitga najedel in napil ter se spočil, se je ob solnčnem vzhodu takoj lotil okopavanja vrta. A naj se je še tako trudil in potil, vrta ni mogel okopati do večera, kakor je zahtevala čarovnica. Bil je zato v silnih skrbih, kaj bo storka na vse to dejala. Čarovnica pa mu je milostno dovolila, da kljub temu še eno noč prenočuje v njeni koči.

»Ampak v zahvalo za to mi moraš jutri sežagati in nacepiti voz drv!«

Naslednjega dne je vojak žagal in cepil drva ves dan in ko se je zvečerilo, je delo dokončal. Hotel se je posloviti od skrivnostne starke in oditi dalje, pa mu je ona začela prigovarjati, naj ostane še eno noč pri njej.

»Čemu?« se je začudil nad starkino gostoljubnostjo.

»Za kočo stoji star, prazen vodnjak. Vanj mi je pred dnevi padla luč, ki še zdaj modro gori v njem in ne ugasne. To luč mi dvigni iz vodnjaka in mi jo prinesi!«

Vojak je bil zadovoljen in je prenočil še tretjo noč v čarovniški koči. Naslednjega jutra ga je čarovnica povedla k vodnjaku in ga v košari spustila v globino. Vojak je pobral modro lučko in dal starki znamenje, naj ga potegne spet navzgor. Čarovnica ga je potegnila kvišku in ko je dosegel rob vodnjaka, je iztegnila roko, da bi mu vzela modro lučko.

Vojak pa je takoj zaslutil, da ga hoče hudobna starka prevarati, mu vzeti modro lučko in ga potem pahnuti nazaj v vodnjak. Zato je previdno umaknil roko, v kateri je držal modro lučko in dejal:

»Lučke ti ne izročim prej, dokler ne stopim iz vodnjaka.«

Čarovnica se je strašno razsrdila. Izpustila je rrv, na kateri je bila pritrjena košara — in vojak je strmoglavil v globočino.

Pri padcu pa se ni prav nič poškodoval, kajti dno vodnjaka je bilo razmočeno in mehko kakor testo. In kar je bilo najbolje: čudno: tudi modra lučka pri padcu ni ugasnila; gorela je z nezmanjšano svetlobo dalje. A kaj mu pomaga luč v tej globočini? Nič! Spoznal je, da ni več rešitve in začel se je pripravljati na smrt. Da bi si nekoliko olajšal zadnje ure svojega življenja, je segel v žep in privlekel iz njega staro pipo, do polovice nabazano s tobakom. Kresnila in gobe ni imel pri sebi,

zato si je pipo prižgal ob modri lučki in začel kaditi.

A glej čudo čudovito! Ko je tako nekakrat potegnil iz pipe in je dim postal v vodnjaku gost, se je nenadoma izmotal iz njega črn možiček, se mu vljudno priklonil ter ga vprašal:

»Kaj želi vaša milost?«

»Kaj naj si pa želim?« se je na vso moč zavzel vojak.

»Kar hočeš,« je odgovoril možiček. »Vsako željo ti lahko izpolnim.«

»Če je tako,« se je razveselil vojak, »si najprej želim, da pridem iz vodnjaka.«

Možiček je brez besede dvignil z eno roko modro lučko, z drugo roko pa je prijel vojaka in ga vodil skozi skrivnostne podzemne rove. Spotoma pa mu je razkazoval zaklade, ki jih je imela čarovnica tamkaj skrite. Vojak si je od neizmerne bogastva vzel toliko zlata, da ga je komaj nosil.

Ko sta tako čez nekaj časa skozi zadnji rov prispela pod božje nebo, je vojak velel možičku:

»Zdaj pa pojdi k čarovnici, zveži jo in odženi pred sodišče.«

Kakor bi trenil, je možiček izginil, da izpolni ukaz. Ni minilo mnogo minut, ko se je zopet vrnil k svojemu gospodarju, se mu lepo priklonil in sporočil:

»Storjeno, vaša milost! Čarovnica je že obsojena in visi na vislicah. In kaj želi zdaj vaša milost?«

»Zaenkrat ničesar. Pojdi zdaj, kamor te je volja, ampak predaleč ne, da te lahko pokličem, kadar bo sila in potreba.«

»Kadar me potrebuješ, ti ni treba storiti drugega, kakor prižgati pipo na modri lučki in takoj sem ti na razpolago,« je odgovoril možiček in izginil.

Vojak se je napotil nazaj v mesto, kjer je njega dni služil pri kralju. Izbral si je najboljšo gostilno za bivališče, si kupil lepo obleko in naročil krčmarju, naj mu pripravi najlepšo sobo. Ko se je udobno nastanil v njej, je spet poklical možička in mu dejal:

»Dolgo vrsto let sem zvesto služil kralju, v zahvalo pa me je on odslavil in me prepustil lakoti in pomanjkanju. Maščeval bi se rad nad njim za črno nevalečnost.«

»Zapovej in izpolnjeno bo!« je odgovoril možiček.

Pojdi v njegovo palačo in mu ugrabi hčerko sredi noči, ko bo spala. Privedi jo k meni, da mi bo stregla!«

Možiček se je zresnil in dejal:

»Zame je to malenkost, tebi bo pa trda predla, če izve to kralj!«

Vojak pa je vztrajal pri svojem in možiček se je priklonil in izginil, da izvrši ukaz.

O polnoči so se odprla vrata sobe, v kateri je vojak prenočeval, in že je stal možiček s kraljevo hčerko pred njim.

Vojak ji je velel:

»Vzemi metlo in pometi sobo!«

Kraljična je to brez ugovora storila. Ko je pometla sobo, jo je vojak poklical k stolu, na katerem je sedel in ji ukazovalno pomolil nogo:

»Zdaj mi pa sezuj škornje!«

Ko ga je kraljična sezula, je on zgrabil škornje in jih ji vrgel v obraz. Potem je moral škornje pobrati in jih očistiti, da so se svetili kakor črno steklo. In tudi vse drugo, kar ji je velel, je storila nemo, brez ugovora, z naravno priprtimi očmi, kakor v sanjah. Ob prvem svitu jutranje zarje jo je možiček odvedel zopet nazaj v kraljevo palačo in jo položil v posteljo. (Konec prihodnjic.)

Igrici

Pripovedovanje pravljice.

Eden od otrok začne pripovedovati pravljico, ki si jo je izmislil sam. Ko tako nekaj časa pripoveduje, se nenadoma obrne h kakšnemu drugemu otroku in vzkligne: »Nadaljevanje sledi!« Le-ta mora pravljico po svoji domisljiji pripovedovati dalje in ko tako izreče nekaj stavkov, se obrne k tretjemu in vzkligne kakor prvi. Tretji pravljico zaključijo, kakor ve in zna — in njen konec je navadno čisto drugačen, kakor je bilo pričakovati ob začetku pripovedovanja. Nato začne kdo drugi pripovedovati novo pravljico, dokler ne pridejo vsi na vrsto.

Igra s krstnimi imeni.

Otroci sede v krogu. Eden od njih pove svojo-mu sosedu neko krstno ime (na primer: Ivan). Ta mora potem povedati ime, ki se začneja s črko, s katero se je prejšnje ime končalo. (Na primer: Nace.) Tretji potem zopet pove ime, ki se začneja z zadnjo črko drugega (na primer: Eva) in tako dalje. Če se nekdo zmoti ali predolgo pomišlja, ga doleti majhna kazen.

ZA ŽIDANO VOLJO

Usodna zmot.

Iz spalne sobe dvojkov Tončka in Francka, ki sta si podobna kakor dinar dinarju, nenadoma zasliši mama v kuhinjo glasen smeh in pretresljiv jok.

»Kaj pa se je zgodilo tako strašnega?« vzkligne mama.

»Teta je Francka že dvakrat okopala, name je pa pozabila!« se oglasi Tonček.

Pridni Janezek.

»Mama, pomisli: neki deček je padel v zaboj moke; vsi otroci so se smejali in se norčevali iz njega, samo jaz ne...«

»To je bilo lepo od tebe, Janezek!«

»... namreč oni deček, ki je padel v zaboj, sem bil jaz sam!« *

Učitelj je prvega prejel plačo v razredu. Vzel je denar iz ovitka ter ga pokazal učencem. »Kaj je to, Franček?« »To je plačilna kuverta.« »In kaj je bilo notri?« »Denar, vaša plača.« »Dobro, ali ima še kdo kako vprašanje?« Pa je vstal mali Tonček ter vprašal: »Kje pa delate, gospod učitelj, da dobite plačo?«

Neprevidna cebra

Konec:



Ko je cebra okrenila glavo in se ozirala na svojo z lepimi črnimi progami pokrito kožo, je na svojo grozo videla, da si je z drgnjenjem ob gumijevo drevo zradirala črne proge na hrbtu in tako za vedno izgubila svojo lepoto...

Nekaj drugih rešitev

Jelica Kramberger, učenka I. razr. mešč. šole pri St. Lenartu v Slovenskih goricah:

Ko cebra se na hrbet svoj ozre, ji skoraj sapa od strahu zapre, ker vidi, da se gumijasta snov je s kožo njeno oprijela. Poskusa zdirjati domov, pa vidi, da se v past je ujela... Tako in včasih se vse huje se neprevidnost vsem maščuje!

Marica Smole, učenka III. razr. v Celju: Na gumijastem drevesu je dremala opica. Ko se je cebra drgnila ob deblo, se je drevo tako streslo, da je opica telebnila z njega, cebra naravnost na glavo. Cebra se je prestrašena spustila v beg, prav tako pa tudi opica. Obe sta bili prepričani, da druga drugo zasledujeta, v resnici sta pa tekli obe v nasprotno smer: cebra na desno, opica na levo...

Tonček Zakrajšek, učenec IV. razr. v Mariboru:

Med drgnjenjem ob gumijevo drevo se je cebra koža tako trdno prilepila na deblo, da se ni mogla več osvoboditi. Začela je pretresljivo rezgetati in klicati na pomoč. Njeno rezgetanje je zaslišal lev, se prikradel iz pragozda in jo požrl...

Režika Ambrožič, učenka III. razr. v Radovljici:

Cebra se je toliko časa drgnila ob gumijevo drevo, da se je prežagala na dve. Ko je okrenila glavo in videla, da ji manjka zadnji del telesa, se je tako prestrašila, da je kar po dveh nogah kakor petelin odskakljala dalje...

Minka Potočnik, učenka IV. razr. v Škofji Loki, je iztuhtala približno enako rešitev, kakor reševalka nad njo, samo konec je drugačen:

Cebro je tako strašno srbelo, da se je drgnila ob gumijevo drevo tri debele ure in se slednjič prežagala na dve. Ko je to videla se je žalostno zgrudila na zemljo in hotela umreti. Pa je tedaj prišel mimo neki drvar, ki je bil od sile iznajdljiva buča. Rešil je cebro bridke smrti na ta način, da ji je s smolo namazal prežagana dela in ju zlepil skupaj. Tako je cebra postala spet cela in zdrava in jo je židane volje mahnila dalje. Pred odhodom pa je drvarju, namesto da bi se mu bila zahvalila za čudežno rešitev, dala krepko broco v spomin...

Anica Markovec, učenka (?) razr. na Gorenjskem:

Cebra se je toliko časa drgnila ob gumijevo drevo, da ga je podrla na tla. Ker jo je še vedno močno srbelo, je šla še k drugemu gumijevemu drevesu in se tudi ob njegovo deblo drgnila toliko časa, da ga je izruvala s koreninami vred. Pa ji še ni bilo dovolj. Lotila se je iz same prešernosti še tretjega gumijevega drevesa in četrtega in petega ter jih po vrsti podrla na zemljo. Pri šestem pa jo je doletela zaslužena kazen: drevo je podrla njo na tla in cebra je obležala mrtva. Najbrž je lahkomišelnja cebra pozabila na pregovor: »Ne praskaj se tam, kjer te ne srbijo!« zato jo je doletel takšen žalosten konec...

Slavko Bergant, učenec V. razr. v Ljubljani:

Cebra se je drgnila ob gumijevo drevo s takšno vneto, da ni videla in slišala, kako se je od nekod priplazil velik zamorec s sulico v roki. Veselo se je zarežal, zacmakal z jezikom: »To bo imenitna pojedina!«, pomeril s sulico in jo zagnal tako spretno, da se je zadrila skozi cebinno telo v deblo — in cebra je bila pribita na drevo. Zamorec jo je dal iz kože in si jo spekel na ražnjo za kosilo...

Andrežek Kregar, učenec II. razr. v Ljubljani:

V debelu gumijevega drevesa so imele ose svoje gnezdo. Ko se je cebra drgnila ob deblo, so se ose prebudile in se razdražene osule na ubogo cebro. Opikale so jo tako hudo, da je cebro potem še bolj srbelo in peklo po telesu, kakor prej...

Marija Zapotnik, učenka IV. razreda v Ljubljani:

Ko cebra je nazaj se okrenila, je v grozi na ves glas zavpila: »Naj brne koljta te, gumijevo drevo, ker krađeš cebralem lepo dlačico!« Tako je gumijevo drevo dobilo prelepo njeno oblačilo...

Tonček Mrzlikar, učenec V. razreda v Mariboru:

Medtem, ko se je cebra praskala z gumijevim drevesom po hrbtu, se je predramila na veji velika strupena kača. Počas se je začela odvijati navzdol in že je iztegnila strupeni jeziček, da bi motliko njenega spanja počila. V tem trenutku pa je počila puška mimoidošeja lovca in kača je telebnila z drevesa na cebro. Cebra je v smrtni grozi kakor pobesnena zdirjala naprej, kajti mislila je, da je kača na njenem hrbtu še zmerom živa. Med begom je pridirjala v kraj, kjer so taborili beli ljudje. Pohlevno se jim je pustila ujeti, samo da bi jo rešili nevarnega bremena. Beli ljudje so kačo vrgli s hrbta, cebro pa pridržali v ujetništvu. Tako je prva cebra prišla belim ljudem v pest...

Od vseh reševalcev in reševalk je edino Menca Štancer, učenka V. razr. ljudske šole v Mariboru, iztuhtala pravičen konec, kakor ga objavljamo zgoraj pod sliko. Nagrada je bila zato prisojena njej. Dobi knjigo: Grimm, Pravljice.

TEZKA UGANKA

Cebela je priletela na koprivo. Kdo ve, ali je kopriva picila čebelo ali čebela koprivo?

STRIČKOV KOTIČEK

537. Dragi Kotičkov striček! Dolžnost me veže, da se Ti zahvalim za prišrčen odgovor v »Mladem Slovincu«.

Mene nisi hotel ne za tetko in ne za Anico. Zdaj sem spoznala, da so pri Tebi vse prošnje in tožbe kakor bob ob steno. Zato se Te ne upam še dalje motiti.

Dragi striček, jaz sem Te že večkrat srečala na cesti, pa se Te nisem upala ustaviti. Pozdravila sem Te, pa si bil tako zamišljen, da nisi nič videl in nič slišal. Gotovo si mislil na Požgančevega očeta, ali pa si sanjal o Indiji Koromandiji. Imam Ti še mnogo važnega za povedati.

Gotovo si se tudi Ti udeležil 1900 letnice Odrašenja in biserne maše nadškofa dr. A. Bonaventura Jegliča na Stadionu. Morda si bil tudi pri sprejemu, ko smo ljubljene nadpastirja obsuli s cvetjem? Ne morem popisati, kako je bilo lepo. Škoda, da je del proslave skvaril grdi dež.

Vrtnic Ti bom še prinesla, če se Ti res tako dopadejo.

Polno vrečo poljubčkov in pozdravčkov Ti pošilja Marica Možetova, učenka V. razreda v Ljubljani.

Draga Marica! Mi vsi, ki dan za dnem polnimo časopisne kolone z učenostjo in modrostjo svojega peresa in se nam vse življenje suče samo okoli »cajnt« kakor zemlja okoli svoje osi, prejako dobro poznamo dve besedi, s katerima pridemo čestokrat v stik: potvarjanje dejstev. Tebi sta ti dve besedi najbrž še povsem neznani, čeprav že v peti razred hodiš in tudi Tvoja učenost že zna dokaj več ko suhe hruške peči. Zdaj je mene doletela neprijetna ta dolžnost, da Ti pomen teh prečudnih besed pojasnim in sicer zato, ker si prišla navskriž s bridko resnico, ki je v večnem sovraštvu in prepiru z omenjenima dvema besedama.

Kaj je torej potvarjanje dejstev? Potvarjanje dejstev je, če trdiš, da Te nisem hotel sprejeti za Kotičkovo tetko. Vesoljni svet in še luna povrh lahko pokličem za pričjo, da sem Te hotel sprejeti za tetko — ampak pod takim in takim pogojem (kakšen je bil ta pogoj, sem medtem že pozabil). Če tega pogoja nisi hotela sprejeti, je Tvoja stvar! Jaz vztrajam pri njem in ne popustim niti za las kajti nočem, da bi me svet po robez vlačil kot slamnatega moža...

Potvarjanje dejstev je dalje, če trdiš, da Te nisem hotel sprejeti za Anico. Resnica je samo ena edina in to je, da bi Te od srca rad sprejel za Anico, če bi bilo to mogoče. Pa to nikakor in na noben način ni mogoče, kajti dokler si Marica, pač ne moreš biti Anica — kako naj Te torej sprejemam za Anico?

Kajne, sem sijajno pobil vse Tvoje trditve, ki so s potvarjanjem dejstev v zvezi, tako sijajno, da mi bo marsikateri advokat z obžudovanjem stisnil roko in mi čestital: »Sakramiš, Kotičkov striček, Ti ga pihneš! Zgrešil si svoj poklic!« (Da, da, bridka resnica! Če bi bil še enkrat mlad, nič drugega ne bi hotel biti kakor advokat, kajti advokatov denar kar sam leti iz tujih žepov v mojnike!) In se dalje pritožuješ, da si me na cesti srečala in pozdravila, pa Te niti pogledal nisem v svoji zamišljenosti. Bog se me usmili, koliko stvari sem že v življenju prežrl, pa bi Tebe ne! Celo svojo srečo sem že dostikrat prežrl, ko je šla mimo mene in bogastvo in židano voljo in še marsikaj, kar je na svetu lepega in dobrega. Samo nesreče svoje nikoli ne prezrem, pa naj si še takor prizadevam. Skorajda na vsakem oglu trčim z njo skup in mi nič ne pomaga, da zmedeno zajecim: »Oprostite, ne poznam vas, ljuta gospa!« — »Hohoho!« se mi nesreča nesramno in hudobno obrazi v obraz, »hohoho, bratec, ne varaj samega sebe, saj veš, da sva si dobra znanca!«

In da na koncu zadovoljim še Tvojo radovednost, če sem bil na Stadionu pri proslavi. Priznati moram, da sem zelo v zadregi za odgovor in sicer zato, ker sem skromen mož in ne oblašam rad samega sebe in svojih zaslug na veliki zvon. Lagati in potvarjati dejstev (aha, spet smo pri tisti kočljivi točki!) pa tudi ne maram, zato se moram pač s težkim — cem udati in priznati, da sem bil na Stadionu in ne samo to — celo ono poročilo o proslavi sem napisal jaz, Bog mi grehe odpusti, če je bilo slabo!

Za vrtnice se Ti priporočam in Te lepo pozdravljam — Kotičkov striček.

537. Dragi striček! — Moram Ti povedati, kaj se je v četrtek moji sestri Micki sanjalo. Prosim Te, deni me v kotiček, ker ona ne ve, da sem Ti pisala in se bo od srca nasmejala, ko bo videla, da je tudi ona v kotičku.

Ko smo že vsi dobro spali, začne Micka na vse grlo kričati: »Požgančev oče, Požgančev oče, ali ste še tukaj?« Zbudili smo jo in povedala nam je, kaj se ji je sanjalo: da so njo in mene razbojniki zaprli v neko samotno bajto, pa sva skozi okno pobežnili in hitro sedli na majhen aeroplan. Aeroplan naju je v hipu ponesel na luno. Sestro je močno skrbelo, kaj bova počeli tako sami tam gori, kjer je samo skalovje. Pa se spomni, da so Požgančev oče na luno in jih začne klicati. In so Požgančev oče res prišli. Postregli so nama z mlečnim kruhom in celo piško so nama spekli. Hm, ali je bila dobra! In tudi po Tebi so vprašali in dejali, da se Ti najbrž dokaj slabše godi kakor njim na luni...

Srčne pozdrave Ti pošilja Milka Stangl, učenka VI. razr. v Selnici ob Dravi.

Draga Milka! — Prečudne sanje je imela Tvoja sestra in prelepe tudi, tako prečudne in prelepe, da jo resnično zavidam zanje. Ne tolikanj zaradi lune in Požgančevega očeta — s tema dvema bom že še imel čast priti skupaj, če Bog da in sreča junaška! — nego predvsem zaradi maslenega kruha in pečene piške. Holaj, se pečena piška na moji mizi ni zapeljivo kadila že menda sto let in kakšen je maslen kruhek, sem takisto že skorajda povsem pozabil... Zategadelj bi bila moja sreča že naravnost neizmerena in sladke ginjenosti polna, če bi se mi o maslenem kruhu in pečeni piškah — vsaj sanjalo, kakor se je Tvoji sestrici — blagor ji! Pa se mi niti o čebuli in česnu ne sanja, kamoli na primer o velečislanih ajdovih žgancih ali blagorodni kranjski klobasi in drugih takšnih močno cenjenih dobrotah tega sveta. O vseh drugih rečeh pa se mi sanja mnogo in dostikrat, postavim o kakšnem steklenem polžu, ki me preganja čez drn in strn, o kakšnem krvoločnem brenclju, ki mi z ljuto vneto naravnost na koncu nosa čepi in sesa kri, ter še o tem in onem, kar počenega groša vredno ni. Sem pač pod nesrečno zvezdo rojen in mi vse jadikovanje ne pomaga nič. O maslenem kruhu in pečeni piškah najbrž nikoli ne bom sanjal in mi zato ne preostane drugega, kakor da ti odgovor zaključim z vzdihom »zaplik!« in si otrnem bridko solzo iz oči in jo namesto pike postavim na koncu stavka.

Zbogom in dobro se imejta obedve: Ti in sestra! — Kotičkov striček.

Zdravilo za glad je hrana, za nevednost — znanje.

DELA VSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Delavec in priroda

V današnji zmaterializirani in zmehanizirani dobi človek zelo rad pozablja na one dobrine, ki naj bi ga duševno oplemenitile in iztrgale iz krempljev vsebujočega materializma ter tako dvignile na višino, ki mu jo je določil Bog. Delavstvo na tem največ trpi. Saj je že delavčev delo tako, da mu mora odvrniti pogled od višjih ciljev in se pogrezati v vsakdanjost, skrb in prekomerno delo, ki ubija duha. Edino za svoj ljubi kruhek se ubija, da bi mu vsaj za silo zadoščal — vse drugo pa prepusti njim, ki mu ga režejo. Današnji ljudje žive veliko več umetno kakor pa naravno, zato se tudi ne morejo počutiti srečne.

Delavec pojdi v naravo! Spoznal boš veličastvo njenega velikega Graditelja in njegovo popolno modrost in lepoto. Spoznal boš, da si sam le neznaten drobec v svetu stvarstva, zgrozil se boš svoje osamelosti in zapel boš himno radosti in hvale. Čutil boš, kakor da si breztelesen in da

moreš v poletu pregledati neizmerne daljave in čutil boš, kako si majhen, le neznaten delec pred Njim.

Med delavstvom se je precej pozno pojavilo gibanje, da je tudi za njega odprto polje sporta in telesne vzgoje in da je tako postala narava tudi njegova. Da, tudi delavstvo potrebuje: sonca, zraka in odmora, toda kje ima priliko in čas, da se vsega dovolj navzame in tako telesno okrepi. Velika socialna krivica se v tem oziru godi ravno ročnemu delavstvu, ki nima nobenih dopustov in daljših odmorov — seveda plačanih. Vsi stanovi so v tem vsaj nekaj na boljšem in delavstvo si bo to pravico moralo slejkoprej izboriti.

Delavec, če se boš znal ozvežiti, se boš vrnil nazaj v svet močan in čil, utiral in gradil boš pot misli, da so vsi poklicani nastopiti dediščino velikega Očeta, ki je razodeta v stvarstvu.

Reševanje sporov in delavnih odnosov v Španiji

Španija je s sprejetjem nove ustave rešila veliko problemov agrarne politike, sedaj pa intenzivno rešuje tudi številne socialne probleme. Dosedaj je Španija ratificirala že okrog 30 internacionalnih konvencij in je tako prišla na prvo mesto med državami, ki so vključene v Mednarodno urado za delo.

Sedanja ureditev reševanja sporov iz delovnih odnosov v Španiji more služiti za vzor tudi drugim državam. Leta 1908 je bil uzakonjen zakon o reševanju sporov med delavci in delodajalci. Ta zakon je imel za podlago svobodno voljo obeh skupin in predpisoval obvezno prijavo sporov, najmanj 24 ur pred stavko ali en teden pred ustavitvijo dela. Po tej prijavi so posredovale oblasti pri delavcih in podjetnikih, da se sporazumeje v spornih vprašanjih.

Ta sistem reševanja sporov je Španija sedaj razširila v toliko, da imajo to nalogo vnaprej stalni mešani odbori, izbrani na paritetni osnovi

od delavcev in delodajalcev. Ti odbori štejejo šest predstavnikov delavcev in šest delodajalcev, z enakim številom namestnikov. Ko tem mešanim odborom v posameznih krajih dospe potrebna prijava, se mora takoj vrstiti o tem seja. Predsednika morajo odbrati soglasno, če se ne zedinijo, ga imenuje minister za delo. Delovni čas teh odborov traja tri leta. Mešani odbori v sporih morejo izdati odlok le, če je bil sklenjen z večino glasov. Proti temu odloku se morejo zainteresirani delavci in delodajalci pritožiti na ministra za delo, ki mora izdati rešitev že v 20 dneh. Pravomočni odlok mešanih odborov uživa avtoriteto, kakor vsaka druga pravomočna sodniška presoja in se mora brezpogojno izvršiti. Mešani odbori imajo pravno-pravno značaj. Ti odbori morejo po zakonu torej pravomočno reševati v pogledu splošnih delovnih odnosov: o plačah, o kolektivnih pogodbah, delovnem času, nadurah in o sprejemanju in odpušcanju delavcev.

V čem je rešitev delavstva

Razni so že bili recepti, kako pomagati delavcu iz sedanjega njegovega najbednejšega stanja do njegovih pravic in dostojanstva, ki mu kot človeku pripadajo. Večina teh receptov in programov so tako ponesrečeni, da se jih delavstvo ne samo ne oprijema, marveč se jih naravnost ogiblje. Nekateri od teh imajo celo značaj pregovorov: »Volk sit in koza celca, značaj hlapčevskega solidarizma, po katerem bi moral delavec vsako krivico na najmirnejši način pretrpeti in nekam hvaležno (zato da še je vsaj živ) čakati, da se razmere zanj že kdaj predrugačijo.

Edino, kar more za vse čase delavstvu prineseti res pomoč, je in ostane njegova strokovna organizacija, v katero bi se morali vsi združiti, da bi predstavljali napram enotnemu kapitalizmu enako enotno udarno silo, ki bi se lahko udeleževati povsod tam, kjer se hoče z delavstvom spekulirati in mu kratiti njegove pravice. Kaj pomaga vsa socialna zakonodaja, ki morda predvideva bajnost za delavstvo, ako pa ni sredstev, s katerimi bi se ta zakonodaja tirala v življenje. To so pač dobrote na papirju, ki jih pa v življenju ni. Že pokojni dr. Krek J. kot naš največji socialni viden, je vedno in vedno klical delavstvu »Združite se! To njegovo geslo je še danes moderno in sodobno, kajti rešitev delavstva je le v združitvi, v organizaciji.

Delovni čas pri nas

Ko ves svet razpravlja in govori o delovnem času, posebno o skrajšanju delovnega časa, ko se skuša ugotoviti 40-urni teden po mednarodnem uradu za delo obvezno za vse države, je prav, da si ogledamo, kakšen je delovni čas pri nas. Maršikdo namreč pri nas ne ve, da velja pri nas še vedno za nekotere obrate 54-urni in celo 60-urni delovnik. Določilo o delovnem času vsebuje zakon o zaščiti delavcev in razne druge uredbe in pravilniki.

Do 48 ur na teden

oziroma do 8 ur na dan sme trajati delovni čas najetih delavcev v industrijskih in rudarskih podjetjih. Ta delovni čas pa se more podaljšati v rudarskih podjetjih za eno, v drugih pa za dve uri, ako sklenejo to štiri petine delavcev enega podjetja s tajnim glasovanjem. Ta sklep velja za tri mesece, potem se mora na novo glasovati. V koliko podjetjih se je delovni čas na ta način podaljšal? Za enkrat ne vemo. Pač pa je znano, da so podjetniki to strogo in za delavstvo zelo pravično določilo znali preokreniti v svoj prid na razne načine.

8-urni delavnik pa je razen za industrijska in rudarska podjetja določen tudi še za banke, zavarovalnice in podobne zavode, za livarne kovin, za podjetja, ki se pečajo z natovarjenjem blaga pri železnicih ali rečnih in morskih pristaniščih, za dela v predorih, za grafična podjetja, za podjetja, ki izdelujejo zrcala, za delavnice, ki kemično čistijo in barvajo obleke in za delavnice, ki predelujejo kletje.

Do 54 ur na teden

ali do 9 ur na dan smejo delati kovinski strugarji, piljarji, strojni ključavničarji, izdelovalci okrasnih predmetov iz pločevine, zobni tehniki, kamnoseki

in lomilci kamnja, delavci v ortopedskih delavnicah, galvanoplastiki, izdelovalci mizarskih del za kovinske izdelke, delavci pri elektroakumulatorskih delih in pri delih za vulkaniziranje gume.

Do 60 ur na teden

ali 10 ur na dan pa sme trajati delovni čas v vseh ostalih podjetjih. Važno pa je določilo, da se odmor med delom ne všteta v delovni čas in pa, da mladostni delavci (pod 16 leti) ne smejo biti zaposleni dalje nego 8 ur na dan.

Zakon o zaščiti delavcev pozna tudi izjeme od gornjih določil in sicer se sme delovni čas podaljšati do 60 ur na teden v podjetjih, ki morajo po naravi svojega posla ali pa v javnem interesu delati v izmenah neprestano. Podaljšati se sme tudi, če to zahtevajo razlogi višje sile ali nenadne potrebe, ali če je to neločljivo potrebno, da se prepreči kvarjenje materiala, ki se uporablja pri proizvodnji. Dalje se sme podaljšati delovni čas pri podjetjih, ki delajo izključno sezonsko in ki so izpostavljeni atmosferskim vplivom.

Radi podaljšanja delovnega časa morajo podjetja vložiti prošnjo na politična oblasta. Dokler se ne izdajo te odločbe, ne smejo lastniki podjetij samovoljno podaljšati delovnega časa.

Od 40-urnega ali celo 36-urnega tednika smo še daleč, vendar bi bilo mnogo bolje v naši domovini, če bi se podjetniki držali vsaj teh določil. Vemo pa, da se jih ne in da jih ne kaznuje kršijo, kadar se jim pač zljubi.

Drobne vesti

Kranjska industrijska družba je v Bistrici v Rožu popolnoma ustavila svoj obrat, zaradi prevelike konkurence. Delo je s tem izgubilo 119 delavcev in 18 nameščenec.

Da bo industrija v USA dobila potreben mir, nameravajo s posebnim sistemom popolnoma onemogočiti vsako stavko delavstva.

O dvojnem obrazu sedanjosti duhovito piše iz Nemčije neki pobežni pesnik takole: Iznašli ste letala, vozila skozi ozračje, ustvarili ste radio, poleteli ste v stratosfero, ustvarjate umetne vitamine, izračunati morete pota ozvezdij, odvarjate raketne železnice, zidate hiše v devdeset nadstropij, morete človeški glas obdržati na platnu, fotografirati severni tečaj, v kratkem boste morda poleteli v osmih urah iz Evrope v Ameriko, živemu človeku morete presvetiti njegov skelet, pričarati mu morete slike na neverjetne daljave... ne morete pa nasitiiti lačnih ljudi!

Po statističnih podatkih uradnega statističnega urada ima Nemčija še štiri in pol milijona brezposelnih. V začetku avgusta je padlo število brezposelnih za 310.000.

Stavka gradbenih delavcev v Strassbourgu v Franciji traja dalje in je situacija zelo napeta.

Iz Varšave poročajo, da je število registriranih brezposelnih delavcev v Poljski 29. julija znašalo 213.000 oseb. Število brezposelnih se vsaki teden zmanjša za 5 do 10 tisoč.

Poljska vlada je odredila, da se plače rudarjev v revirju Dobrava in Krakova, povišajo za 5 odstotkov.

Da dvignejo ceno volni, so farmerji v Južni Ameriki sežgali 60.000 ovac. — Pač pretreščljiva slika današnje hiperprodukcije. Ali se ne bi morda mogla volna in meso teh ovac porabiti za milijone masne stradalajočih brezposelnih?

Luči si ne damo vzeti!

Majhne dušice slave zmagovalce: ženski samostojnosti, ženskemu poklicnemu delu, polnovredni ženski izobrazbi se majojo tla. Hitlerizem v Nemčiji dekretira, da se žena vrni ob domače ognjišče in narudi prostor nezaposlenemu moškemu; v tem zmislu se iz temelja izpremeni tudi vsa ženska izobrazba, ki se osredotočuj na tisto, kar mora žena uporabiti na domu. Pa tudi na Češko-slovaškem in na Poljskem pripravljajo zakon, s katerim je izključijo iz javnih služb omožene žene, katerih možje imajo dovolj sredstev, da sami vzdržujejo družino. Kaj naj rečemo na to žene?

Predvsem to: ženstvo je trumoma pogljal iz domov kapitalistični gospodarski red, in tega reda niso ustvarile ženske. Drugič: iz vrst ženskega gibanja so se bili že davno dvignili glasovi v zaščito družine pred razkrajajočimi vplivi dvojnega poklica poročenih žena (pa tudi alkoholizma in dvojnega morale). Tretjič: zavedno ženstvo je že davno zahtevalo, da se dekleta resno pripravijo na gospodinjstvo in kot prvo opozorilo na veliko narodno-gospodarsko važnost gospodinjstva. Četrtič so se iz vrst ženskega gibanja takoj, ko so se ženski mladini na široko odprle vse šole, dvignili svarilni glasovi in ugovori, da bi študij postal za žensko mladino moda in sport; žene so zahtevale ravno pri ženskem dijaštvu najstrožjo izbiro. Katoliške feministke so se vedno načelno izrekale za tak gospodarski red, v katerem bi se mogla žena vsa posvetiti družini. In katoliško ženstvo je to načelo tudi praktično izvajalo, vsaj v veliki meri. Poznamo ženo-mater, ki je hodila dokaj let v tobačno tovarno, a ko so prišli otroci, se je zgolj iz notranjega prepričanja odpovedala dotedanjemu pridobitnemu poklicu in se lotila trdega kmetijskega dela, da se je mogla vsa posvetiti svoji družini. Pa tudi meščansko ženstvo se na splošno, če so sredstva zadostna, odpoveduje pridobitnemu poklicu, tudi akademskim poklicem, kakor hitro pridejo otroci. To je ugotovila obširna znanstvena anketa (lani) celo v Združenih državah Severne Amerike, kjer je ženstvo najbolj razvujeno in navezano na popolno osebno svobodo, in kjer so družinske vezi najbolj razrahljane.

Kar se tiče posebej nemškega ženstva, so tako katoliške kakor protestantske in svobodni-selne ženske organizacije izjavile, da se na ljubo

celoti odrekajo pridobitnemu položaju v javnem življenju in zapostavijo feministične zahteve na ljubo domovinski misli, da služijo narodnemu občestvu tako, kakor velela nujna potreba dneva. Ni dvoma, da bodo enako ravnale tudi češkoslovaške in poljske žene. Če bo kdo kjerkoli ugovarjal, bo to skrajno radikalna struja feministk (tista, ki pobija zaščito ženskega dela in zahteva nekažnjivost za odpravo plodu; vsako gibanje pozna mimo središča take skrajne elemente), ki je nikakor ne smemo zamenjavati z ženskimi gibanjem kot celoto. Vredno pa je poudariti, da bi se vse bolj poznalo, če bi se dvojno in trojno zaslužkarstvo odpravilo na celi črti in ne samo tam, kjer je drugi zaslužkar žena. Vse bolj bi se poznalo in tudi pravično in dosledno bi bilo, če bi se prekomerni dohodki na korist nemaničev povsodi pristigili, pa naj jih »služi« ženska ali kdorkoli.

Žena ne more biti nikdar sovražna družini, to bi bilo protinapravo; izjeme ne štejejo. Samo skrajni marksizem, ki je od vsega početka v bistvu sovražna družini, odgaja družini sovražno ženstvo. Ampak seve, če se žena spriči potrebe dneva odreka gospodarske samostojnosti in se povsem posveti družini, se pa nikdar ne more odpovedati pravici do »boljšega dela«, ki si ga je bila izvolila Marija, do zavestnega, globokega notranjega življenja, do samostojnega spoznavanja vsega, kar je v zvezi z življenjem: lastnim, družinskim, narodnim in vseobčim, odpovedati se ne more pravici do resne izobrazbe, do polnovrednega članstva v narodnem občestvu. Če je družina temelj naroda in države, če je stvariteljica, varuhinja in izročevalka vseh narodovih kulturnih, materialnih in bioloških vrednot, potem je jasno, da mora biti mati, na kateri predvsem sloni družina, cela žena, cel človek, ne pa omejena lutka.

Letos obhaja svet 1900 letnico odrešenja. To odrešenje je prineslo ženi — kakor vsem zaslužnjem in ponižanim — plemstvo polnovrednega človeštva. Kristus je prav posebno ženi prižgal luč duševnega življenja in jo izrečno opozoril, da je to boljši del. Kdo bi se sedaj drznil pahniti ženo nazaj v temo? In če — naj vsak ve, da bo ponesla žena to luč tudi s seboj v katekombe in jo bo skrivoma negovala, dokler je katrišnji dan ne pozove zopet na beli dan.

Izkoristimo sadje dodobra

Ko smo letos kuhali ribezov ocedek, se mi je zdelo — spričo gorastane draginje sladkorja, da bo ta, sicer izredno osvežujoča pijača, vse predraga. Kako bi človek izbil kaj več iz uporabljene ribeza? Domislim se iz tropin poizkusim napraviti kis! Strsem jih v porcelanasto skledo (lončena bi bila tudi dobra, enako lesen skafec) zalijem z vodo, dodam par pesti zmletega in postavljam na hladno. Izvrsten vonj po kipečem moštu me je kmalu prepiral, da je stvar v pravem tiru. Par dni zaporedoma brozgo premešam. Potem se je kipeње umirilo. Namesto moštovega se je začel polagoma širiti octov vonj in v dobrih 14 dneh je kis dozorel. Precedili smo ga v steklenice. Iz dobrih 3 do 4 kg ribeza smo skuhalo dobra dva litra ocedka in dobili še dobre tri litre okusnega in zdravega sadnega kisa. Zdaj se je vsa stvar že bolj izplačala.

Na podoben način se dajo izkoristiti tropine domalega vsakega sadja, ki ga predelamo v alkoholno ali brezalkoholno pijačo. Vedeti nam je treba samo to: za napravo kisa je treba, da sadni in morebiti dodani sladkor s kipeanjem preide v alkohol, ki se potem s pomočjo glivice, ki se same začno razvijati na površini brozge ali tekočine, izpremeni v kis. Med kipeanjem in kisanjem mora do snovi, ki jo kisamo, prihajati zrak, da se morejo glivice razvijati; pokrijemo jo le toliko, da ne more vanjo mrčes.

Dobrotnica oranža

Dasi spada oranža ali pomaranča med predmete, ki jih moramo uvažati iz inozemstva, je zdravju tako koristna, da se ji iz nobenih razlogov ne moremo odreči. Oranžni sok deluje na telo tako pozitivlajoče in osvežujoče, posebno pri bolnikih, kakor noben drug sad. Komur prebava ni v redu, kdor se čuti oslabelega, utrujenega, naj uživa pomaranče, ki imajo tudi hranilno vrednost. Posebno v zgodnji spomlad, ko še ni svežega domalega sadja in je telo po težki zimski hrani leno in medlo, so pomaranče prava blagodat. Namesto alkoholnih pijač — pomaranča!

Surove oranže uživamo na različne načine. Italijan oranže ne lupi, marveč si napravi na enem koncu odprtino in si iztisne sok v usta; drugim se zdi oranža najboljša, če jo prerežemo počez na polovico in izsrkamo sok. Za bolnike je najbolje, ako vsako polovico počez prerežemo oranže potresemo s sladkorjem (če dieta tega ne zabranjuje) in potem s kavno žličico stiskamo sok in ga sproti dajemo bolniku. Seveda pa lahko sok tudi iztisnemo kakor iz citrone in ga uživamo oslajenega ali naravnega.

V kuhinji moremo uporabiti pomaranče na nešteto načinov kakor vsako drugo sadje.

Tudi z oranžnimi olupki se moremo okoristiti. Zgornja lupina vsebuje dišeče, eterično olje, iz katerega moremo napraviti izvrsten toaletni kis. Odstranimo z lupine belo spodnjo kožo, ostalo pa zrežemo na tenke kosce in napolnimo z njim pribl. polovico steklenice, ki ima širok vrat. Nato nalijemo čez dobrega vinskega kisa, trdno zamašimo in postavimo na temen prostor. Zdjaj za zdaj steklenico dobro stresemo, da se vsebina premeša. Čez štiri tedne tekočino precedimo in spravimo v trdno zamašenih manjših steklenicah. Ob uporabi tekočino zredimo z mlačno vodo in delamo ob-

kladke na čelu, vratu in licih. To sredstvo krči kožo in je uspeh ob vztrajni uporabi viden.

Na podoben način si moremo sami napraviti izvrstno ustno vodo, ki vpliva ugodno na dlesno in zobe. V tem slučaju nalijemo na oranžne olupke namesto kisa čisti alkohol in po štirih tednih imamo prijetno, razkuževalno ustno vodo.

MODNE NOVOSTI



Moderna bluza in modern srebrni nakit.



Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozil, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbora. — Najnižje cene. — Ceniki tranko.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov Ljubljana, Karlova cesta št. 4. 191

Lonec s cedilom



To je zelo praktična kuhinjska novost. Kako nepriključno in nevarno je iz navadnega lonca odcepati fižol v stročju in razno drugo zelenjavo in sočivje ali pa močnate jedi. Novi lonec ima tik pod robom luknjice za odcepanje, a pokrov je za-rejen tako, da ne more pasti z lonca.

Gospodarska zveza, Ljubljana

F. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

„SLOVENCEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

J. Z. — T. »Medikasta bolezen« je znak prirojene srčne napake, ki jih je več vrst, nekatere se stalno slabšajo, otroka konča že kakšna »lahka« bolezen, nekaj je takih, ki se dajo dolgo prenašati, celo do starosti, ena izmed njih se celo časih »uraste«, t. j. z rasto izgine, ker se zapre v spočetkovem življenju nujna odprtina med desnimi in levimi srčnim prekatom kasneje, ne kakor po navadi ob porodu. Zdravljenje teh bolezni ni v pravem smislu pač pa se skuša radi druge bolezni ogroženemu otroku lažiti njegovo nakazno srce.

G. S. — L. Trakuljavost je na podlagi popisa vaših motenj in orisa trakuljinega člena brezdomna. Kako jo odpravite z domačimi sredstvi, ko ne zmorate zdravljenja? Vzemite danes čistilo (grenko sol ali ricinovo olje že predpoldne. Kosilo naj bo skromno, najbolje iz zelenjav in sadja sestavljeno. Zvečer jejte slank z močno začinjeno solato (česen, čebula, sirova paprika). Za zajtrk pijte malo neosoljenega čaja ali kave z limono. Pol ure kasneje vzemite po požirkih »mleko« iz bučnih jedere. Oluščite 100 semen velike buče, zdrobite jih mešane s sladkorjem v možnarju in dolivajte vode, da nastane mleku podobna tekočina. Tri ure kasneje pijte vnovič čistilo. Zdravljenje je uspelo, če je odšla tudi glavica trakulje, ki je velika kakor glavica navadne bodice. Vsaka trakulja se ne da odgnati tako zlepa, časih treba »kuroc« ponoviti naj- uspešnejši čas za to je sredi pomladi ali jeseni, časih treba močnejših lekarniških odgonil na zdravniški predpis.

L. A. — K. Krč v žvečilih mišicah vas prijemlje v spanju, da se zbujate zavoljo bolečin v čeljustih? To je bolj redek pojav, češče se dogaja, da škripljejo z zobmi in si jih tudi lomijo, in to navadno krepki ljudje, ki spe nemirno. Tak krč ali krčevito žvečenje se pojavlja kot odziv na krčevne dražljaje v ustih. Dajte si pregledati in uređiti zobovje. Večerjajte zgodaj in pičlo, dobro si splahnite usta in skratčite zobe in zobno, predno ležete. Menda bo vaše spanje mirnejše.

Isti. Shlajevanje spalnice? Težka zadeva, ker ne vem, kakšna je in kako je z njeno lego. Napravite, če se le da, da bo v njej ves dan stalen prepih, pred odprtim oknom razprostrite mokro ruho, ki jo po potrebi ponovno zmočite. Sicer pa vas prosim, da me ne vprašate, kako naj vam pomagam spalnico segrevati.

F. K. — M. Zaprtost, ki jo spremljajo bolečine v križu in glavi, naj se ne zdravi s čistili, tudi če je kdo prijatelj »kemičnih« sredstev, ampak s preureditvijo življenjskih navad glede gibanja in hrane. Kot mlad uradnik, ki čepi po 7 ur na dan v pisarni, napravite vsak dan pošten sprehod, ob prostih dneh pa daljši izlet. Gostilniška hrana je dobra za včasih, kot redna in stalna pa neprimerna, kjer vsebuje preveč mesnin in zgoščenih hranin, premalo pa zelenjav in sadja, zlasti v presni obliki. Vživajte zdaj v poletnih mesecih za zajtrk kiselko mleko ali pa sirovo sadje, pozimi pa kiselko zelje.

J. Z. — Lj. Ishias (bol v bednem živcu ni vselej »revmatičnega« značaja, časih je ta nadležna in trdovratna bolezen posledica kakšne čisto dru-

gačne premembe v okostju (hrbtenci) ali drobju. Kajpada se zdravljenje ravna po vzroku; zato vam svetujem, da se daste pregledati v ambulatoriju za notranje ali živčne bolezni, kjer vas morda tudi pozdravijo ali vsaj pokažejo pot do zdravlja. Odpravite »revmatizem« vsekakor pred zimo!

S. O. — Lj. Koprivčast ispah je torej zares v zvezi s kopalnimi okoliščinami, kakor sem domneval. Na barju so trave »ostrec«, vsebujejo namreč obilo kremenice in ta napravlja celo na zdravi koži močne odzive v obliki žare osipe ali celo mehurjev, tembolj pri občutnih ljudeh, kakor ste vi.

P. L. — R. Zobevek vašega otroka se je izvršila pravšno, 20 mlečnikov v treh letih. Skrbe vas zadnji kočniki, ki so že črno nagniti. Če ne delajo posebnih težav, pustite jih v miru, saj itak izpadejo in se nadomeste s stalnimi, ki pa tudi ne bodo bogve kako trpežni v primeri z ostalim zobovjem. Potrebna je vsekakor nega tudi mlečnikov, po moji sodbi zaleže žvečenje trde krušne skorjice po vsaki večji jedi več, kakor vsa druga sredstva.

A. S. — L. Neredno perilo ima različne vzroke, ki so časih resnega, časih malopomembnega značaja, pri vas bo brčkone drugo, za kar priča vaša precejšnja teža. Vse te kočljive zadeve preprosto iz dalje in javno razpravljati — ne gre, držite se svojega in samo tistega zdravnika, držite se hkrati matere prirode, ki daje mnogo veselja zvestim otrokom, a neusmiljeno tepe domišljave zmikavte, ki jo hočejo slepariti.

F. Z. — Lj. Levičnost (vaš izraz!) ni toliko zdravstvena napaka kakor nerodna posebnost, ki ima svoj vzrok v prirojenem možganskem stroju. Ze več desetletij zagovarjajo in priporočajo neki vzgojitelji in zdravniki, naj se vadi vsak otrok že iz prvih početkov v rabi obeh rok, da zna vsako ročnost opraviti z vsako roko in postane tako desničar na obe roki, tembolj treba takih vaj pri rojenem levčarju. Majhnemu otroku se časih, za kakšno všečno igro ali ljubo jed, pritrđi levica, da ne more z njo gibati; še lažji in hitrejši bo uspeh, če pripravite otročička, da vidi in spozna v rabi desnice zabavno igro.

O. K. — H. Revica, ne obupajte! Po hudih in srečno uspehi operaciji vas je zalotila hripa in povzročila splošno ogniojitev trebuha, da se vam je odprla rana in da vam je teklo iz nje poleg gnoja in zagnojenih šivov tudi blato, kar se še zdaj časih ponavlja v neznatni meri. Vendar se vam je po triletnem trpljenju splošno stanje izboljšalo, da smete biti pravzaprav zadovoljna in upati na ozdravljenje. Solnite se po navodilih, ki so bila že večkrat popisana, vživajte tri tedne čaj iz gabeza (znana velika kosmata rastlina) po eno čajno tekmo dneva, nato tri tedne rmanov čaj. Odprtno posipajte s praškom, ki sestoji na pol iz stolčnega oglja (bukovega ali lipovega), na pol iz stolčnega sladkorja. Ako se vam do jeseni odprtina ne zalepi trajno, pojdite v bližnjo bolnišnico, da vam zašijete črevo in zadelažo trebušno steno.

Drugi — potrpite z menoj v teh pasjih dneh.

Kmetijski nasveti

Suša je pritisnila in vam je uničila otavo. Bojite se, da vam bo zmanjkalo sena proti koncu zime ali zgodaj spomladi. Kaj sejati, da pridete do zgodnje spomladanske zelene krme? F. K. S. J. — Da pridete do zgodnje zelene krme spomladi, morate za to že zdaj poskrbeti. Pred vsem bi vam priporočal, da sejate za dobavo zgodnje zelene krme v spomladanski zimski grašico, najbolje panonsko grašico v mešanici z ržjo. V mešanici naj zavzema zimska grašica dva dela in rž en del. V tem razmerju rabite za hektar posevke 100 kg zimske (panonske) grašice in 50 kg rži. Oboje skupaj lahko posejete v dobro pripravljeno zemljo od konca avgusta in začetkom septembra: Cimperj izvršite setev, tem boljše. Je pa mogoče sejati to mešanico tudi bolj pozno v septembru. Zato se ni treba odreči tej ozimni krmski mešanici, tudi če vam jo je mogoče sejati morda šele za krompirjem, krmsko peso ali kakšnim drugim jesenskim pridelkom. V tem slučaju lahko sejete zelo uspešno še zimsko grašico v mešanici s pšenico. Ta mešanica pride na vrsto za zeleno krmiljenje za 8 do 10 dni pozneje (v začetku maja), kakor pa mešanica z ržjo, ki je bila posejana morda že koncem avgusta. Zimsko grašico sejemo v mešanici s pšenico v enakem razmerju kakor z ržjo (dve tretjini zimake grašice in eno tretjino pšenice). Na hektar računamo tudi 100 kg semena zimske grašice in 50 kg pšenice. Vobče se da mešanica zimske grašice in rži dobro krmiti le 8 do 10 dni (to je v času, ko začne delati rž klasje, ker nato postane rž kmalu pretirna). Zato se priporoča in je za krmiljenje tudi boljše, da posejemo nekaj zimske grašice v mešanici z ržjo in nekaj pa v mešanici s pšenico. Rž ali pšenico lahko nadomesti v mešanici tudi ječmen. Pred setvijo lahko pognojite zemljo s 400 kg superfosfata in 250 kg 40 odstotne kalijeve soli.

Če vam manjka sredstev za nakup zimske grašice, potem sejte za zgodnjo spomladno zeleno krmno rž, ozimni ječmen ali pa pšenico. Na hektar je potrebno 200 kg semena. Moramo pa dobro pognojiti z dušičnim gnojilom, ker drugače bo premalo pridelka ali bo pridelok tudi premalo tečen (ne bo v njem dovolj beljakovin).

P. Kaj je bolje, da prašiče pasem po deteljišču ali da jim deteljo kosim in na to krmim? F. R. L. Pasenje je tudi za prašiče najbolj zdrava prehrana, pa tudi najcenejša, ker nam privarči na krmi in času. Pasemo pred vsem plemenske prašiče, pri katerih moramo posebno gledati na to, da pospešujemo njih zdravlje. Paša pa se prilaga tudi pujskom in vsem ostalim prašičem, ki so namenjeni za pitanje. Zato je bolj primerno, če pasete prašiče po deteljišču kakor pa, da jim pokladate nakošeno deteljo v korito. Da boste pašo na deteljišču boljše izrabili in bodo imeli prašiči vedno dovolj in primerno mlado deteljo na razpolago, kar morate tudi vpoštevati, razdelite deteljišče v več pašnih oddelkov. Ko en oddelk popasete, začnite prašiče pasti na drugem oddelku itd. Na prvi oddelk se boste lahko povrnila šele s prašiči, ko bo na njem že zopet zrastle primerna paša. Da vam prašiči ne razrijejo deteljišča, zaženite jih na pašo, le lačne. Ko se

prašiči napasejo in nasitijo, odženite jih zopet domov v tekalnice. Prašič se namreč pripravi na delo s svojim rilcem, ko se že nasiti. Dokler je lačen in čuti lakoto, se bo raje pasel. Le če boste tako ravnali, boste pašo po prašičih dobro izrabili in prašičem ne bo treba devati v rillec nosnih obročkov, s katerimi se navadno preprečuje, da prašiči ne rijejo po pašniku.

P. Nameravam hlev pobeliti. Kaj naj primešam apnenemu beležu, da ne bo več toliko muh na hlevskih stenah in stropu? J. O. L.

Lahko primešate apnenemu beležu nekoliko plave barve (plavila), ki je muham tako zoprna, da potem ne marajo biti v takih prostorih. Dalje lahko primešate apnu tudi 1 do 2 odstotka galuna. Najbolj uspešno sredstvo pri beljenju sten pa je, da prizanašate v hlevu lastovičjim gnezdom in lastovkam in da delujete na to, da se čim več lastovk naseli in gnezdi v hlevu. Gnoj in gnojilna jama naj sta nekoliko proč od hleva. Obenem pa skrbite, da bo gnoj dobro stlačen in pokrit na gnojniku. Ob vročini zatemnite hlev. Ko ni živine v hlevu, napravite prepih, ki tudi odžene muhe. Skrbite, da se hlev čez noč vedno dobro shladi.

Pri točenju medu ste imeli velike težave. Čebele so bile hude in tako nadležne, da ste morali prenehati. Kaj je bilo vzrok in kaj v tem oziru svetujemo, da bi se to ne ponavljalo? P. L. B. Več vzrokov mora biti, da so bile čebele pri točenju tako zelo hude. Nemara ste točili ob neugodnem času. Kakor se iz Vašega sporočila more sklepati, se je to zgodilo v nedeljo 13. t. m., ki za to opravek gotovo ni bila ugoden dan. Po več dni trajajoči vročini in razmeroma dobri paši (v hoji) je ta dan zapihal mrzel in močan vzhodnik, ki je posušil medne vire in poglaj izletno žival domov. Panji so bili zaradi tega natrpani s čebelami, kar mirno delo znatno otežuje. Vse starke so bile doma — one pa ne pustijo rade, da bi brskali po panjih za medom, tem manj, če jih vreme sploh ne pusti ven.

Drugi vzrok naganjanja bo iskati v slabem čebelnjaku in pa v nepravilnem ravnanju z iztočnim satjem. S takšnim satjem se namreč v slabo zaprt ali pa sploh nezaprt čebelnjak privabijo čebele v velikih množinah, če se to satje pušča okrog. Tem huje postane, če so stare čebele doma. Te navajajo na iztočeno satje in se ne odstranijo do mraka. Vedno več jih je in vedno nadležnejše postajajo in nadaljnje delo postane nemogoče. Tem bolj, ker so starice, v katerih se vzbudi roparska žilica, od sile hude.

Če hočete, da se vam v bodoče kaj takega ne primeri več, skušajte odstraniti te vzroke, ki so gotovo glavni in najvažnejši. Predvsem se pripravite k točenju take dni, ko so čebele na paši. Boljše je za par dni odrediti to opravek, kakor ob neugodnem času jemati med. Dalje skrbite, da se bo čebelnjak dobro zaprl, točji naj se v čisto ločenem, dobro zaprtem prostoru. V čebelnjaku samem točiti, ne da bi imeli za to strogo ločen prostor, je nemogoča stvar! Če pa nimate zaprtega čebelnjaka, skrbite nujno, da bodo iztočeni sati takoj skriti oziroma vloženi v izpraznjeni panj, ometeni polni sati pa takoj odnešeni v točilo. Le

tako vam bo delo mogoče opravljati ves dan. Čim boste pa z medenim satjem čebele privabili, lahko napravite križ čez uspešno delo tistega, pa tudi bodočih dni. Poleg vsega pa zlasti po ajdovem točenju kaj prerado sledi takšnemu nepravilnemu ravnanju splošno ropanje.

Opozarjamo pri tej priliki še, da je razburjanje čebelarja velik pripomoček k neuspehu. Nikakor se čebelar ne sme razburiti in pričeti z nervoznim delom — pa če so čebele še tako hude. Kar je opraviti, se mora mirno izvršiti, pa naj bo kakorkoli Upamo, da si boste z upoštevanjem teh glavnih navodil v bodoče prihranili marsikaj pik, kar v Vaše in Vaših živalih dobro zelo želim.

Če pustim pujske več kakor tri tedne pri svini, dobijo drisko. Ali je temu morda vzrok bukanje svinje ali kaj drugega? F. O. S. P.

Da se ne bo začela svinja predčasno bukat, imejte merjasca izven svinjaka v posebnem hlevu. Potem ne bo začelo bukanje svinj že v dobi seznanja pujskov in pujski ne bodo dobili radi tega tako lahko driske. Je pa zelo dvomljivo, da bi pujski poginili radi bukanja svinj ali da bi radi tega dobili tudi le drisko. Najbrže je temu krivo kaj drugega. Mnogokrat se zgodi, da pujski, ki začnejo dobivati ali iskati že drugo hrano, požrejo kaj neprimernega, škodljivega in dobijo drisko. Če boste začeli dajati tri tedne starim pujskom suh ječmen v zdrob, ne bodo tako lahko zboleli za drisko. Tudi bi bilo popolnoma napatno, če bi pujske radi driske tako zgodaj odstavili. Pujski bodo lažje in prej prestali drisko, če jih pustite, da še nadalje sesajo. Pujski so še premaladi, da bi lahko prebavljali v zadostni meri drugo krmno in živeli samo od nje. Zato le pustite pujske najmanj 8 tednov pri svinji. Če pa kljub temu poginejo, bi lahko radi prezgodnje odstave še mnogo prej poginili.

Kako bi dosegla več jajec pozimi? T. P. Z. Da nesejo kokoši pozimi, je bolj važno kot vse drugo starost živali. So le mlade živali, ki se v tem oziru izplačujejo. Ze v tretjem letu starosti se znatno zniža nesnost. Nadaljnja važna zahteva je, da se kokoši lahko tudi v zimskem času dovolj gibljejo. Tako se ohranijo živali zdrave in ne zmrzujejo niti v prav mrzlih zimskih dneh. Ne da se pa to doseči v toplem kurniku ali v hlevu. V toplih hlevih se živali le pomehkujejo, postanejo občutljive in bolj sprejemljive za bolezni, ki jih po-

Pravni nasveti

Petje ponoči. A. P. S. Fantje so ponoči na vasi prepevali. Okoli pol 12 so jih orožniki pozvali, naj gredo spat. Fantje niso ubogali in je eden orožnikom ugovarjal in se prepiral z njimi. Sedaj pa je prejel od glavarstva kazenski nalog, s katerim je kaznovan po čl. 74 in 78 zakona od 19. VI. 1929 na 50 dinarjev. Vprašate, če je petje ponoči prepovedano, ali kaže vložiti pritožbo itd. — Petje ponoči, ko ljudje spe, se gotovo smatra za kaljenje nočnega miru, ki je prepovedano in kaznivo. Po čl. 74 zakona o notranji upravi sme obče upravno oblastvo (okrajno načelstvo) kaznovati v denarju od 10 do 500 Din radi nedostojnega vedenja ali ponašanja na javnih ali javnosti dostopnih krajih, če se krši javni red in mir, varnost, morala ali dostojnost ali če se povzroča javno pohujšanje. Člen 78 istega zakona pa določa med drugim, da mora vsakdo čuvati v službenem občevarju z organi državne in samoupravne uprave dostojnost in pozornost, ki ustreza njih javnemu položaju, sicer je lahko kaznovan z gori navedeno kaznijo. Iz teh predpisov vidite, da bo pritožba v gornjem slučaju težko kaj pomagala.

Vračunanje službe pri železnici. M. J. P. — Od avgusta 1917 do junija 1920 ste služili pri železnici kot progovni delavec, nakar sta radi odslužitve kadrskega roka izstopili iz železniške službe. V februarju 1922 ste se ponovno vrnili v železniško službo in kot premožar služili do julija 1924, ko ste podali ostavko. Septembra 1917 ste dopolnili 18. leto starosti. Sedaj ste v državni službi v svojstvu podpredsednika finančne kontrole. Vprašate, če kaže postopati in kako, da se vam prejšnja leta vračunajo. — Čas, ki ste ga prebili v službi železnice pred dovršenim 18. letom starosti, se vam pod nobenim pogojem ne more šteti v čas za odmero pokojnine. Ostali čas železniške službe bi se vam moral priznati za pokojnino le pod pogojem, da bi služili pri železnici v svojstvu uradnika, zvanika ali služitelja. Ker ste služili kot delavec, je po sedanjih zakonskih določbah tudi ta čas ne- všteten.

Odbitki pri zgraderini. A. U. T. — Pri odmeri zgraderine se smejo odbiti od kosmate najemne stroški za vzdrževanje, upravo in amortizacijo. Odbiti se pa ti stroški ne smejo do poljubne višine, ampak n. pr. v Ljubljani 20 odstotkov. Enak procent je določen za Belgrad, Zagreb in Novi Sad. V ostalih mestih, trgih, kopalnicah in letoviščih se sme odbiti 25 odstotkov, v vaseh pa 30 odstotkov.

Davka prost dohodek. A. U. — Niste povedali, na kateri davek mislite, ko vprašujete, kakšna višina dohodka je davka prosta. Zdi se nam pa, da mislite na uslužbenški davek. Pri uslužbenškem davku je davka prost znesek 400 Din na mesec in za vsakega otroka po 100 Din, če dohodek ne presega 4000 Din na mesec. Če pa znaša dohodek preko 4000 Din na mesec, je prosta davka samo polovica prej navedenega zneska. Na dohodek preko 6000 Din na mesec ali 1440 Din na teden ali 240 Din na dan, se ne dovoljuje noben odbitek. Če pa ima kdo več služb, se vpoštevata odbitek samo pri dohodku iz onega davku zavezanega službenega razmerja, ki donosa največji dohodek. Ti odbitki so pa dopustni le pri službenih prejemkih, ki se ponavljajo na mesec, na teden ali dan. Če imate dohodek iz nesamostalnega dela in poklica moč in žena, se prizna odbitek za otroke samo pri očetovem dohodku.

Sprememba odobrenega stavbnega načrta. — F. F. D. Če ste zidali po spremenjenem stavbnem načrtu, bi si morali izposlovati od županstva odobritev spremembe. Tedaj bi bil lahko sosed stavljal svoje ugovore. Ker jih pa ni mogel staviti, lahko nastopi s tožbo, ako spremembe na stavbi na katerikoli način posegajo v njegovo lastninsko pravico in ga motijo pri izvrševanju iste. Ker niste povedali, iz katerih razlogov zahteva sosed odstranitev verande — morda sega v njegov zračni prostor — ni mogoče povedati, v koliko je njegova zahteva upravičena.

Ograja na meji. F. F. — Na meji se sme postaviti ograja samo v sporazumu obeh meštev. Če ni sporazuma, jo sme vsak postaviti samo na svojem svetu.

Potrdilo o trajanju učenja. J. J. B. — Po desetih mesecih učenja vam je mojster umrl in sedaj nimate nobenega potrdila o učenju. Kako in kje ga dobiti? Ali se bo vstela ta doba, če nadaljujete učenje pri drugem mojstru? — Če je mojster umrl, mora izdati potrdilo o učenju zadruga ali občina,

Specijalni entel oblik, akuriranje, predtisk najhitrejša postrežba — najfinišno delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali, entelaje, izdelovanje gumbic. Velika izbira predtiskanih žen ročnih del. Vseled najmodernejša ureditve podjetja — najnižje cene

Vata

za odeje in v tablah vedno v zalogi

Tovarna vate

A. ARBEITER — Maribor

vzroča prehlad. Prostorov, kjer so kokoši, ne smemo umetno razgrevati. Prostor, kjer kokoši počivajo čez noč, naj bo pozimi le toliko velik, da imajo živali udobno prenočišče in da držijo z lastno telesno gorkoto toplino nad 0° C. Tamkaj postavljena voda ne sme zmrzniti. Neobhodno potrebno je za kokoši brskališče, to je prostor, kjer kokoši grebejo in brskajo. Brskališče je za kokoši pozimi prava delavnica. V tej si živali z delom od jutra do večera pridobijo potrebno gorkoto. Zrje jim stresamo pod razstano slamo, tako si mora vsaka kokoš poiskati vsako zrno. Žival ne sme biti nikdar brez dela. Zelene krme ali nadomestka za zeleno krmno ne sme manjkati kokošim pozimi. Mlačne mehke krme ne smejo dobiti kokoši zjutraj kot prvo krmno. Živali bi se potem nasitile z mehko krmno ter bi na to postajale ali čepale povsod okrog in zmrzavale. Najprej dajmo kokošim zjutraj pest zrnja, ki ga raztrpismo pod nasteljo, tako da začnejo kokoši takoj po nočnem počitku pridno brskati in iskati zrnje. Proti pol dnevu damo mehko krmno, ki jo točno odmerimo. Ko so kokoši mehko krmno požrle, odstranimo takoj nato prazno krmno posodo. Pod nasteljo potrosimo zopet prgišče zrnja, da zopet zaposlimo kokoši in s tem skrbimo, da se dovolj gibljejo. Malo prej ko gredo kokoši spat, jih nasitimo z zrnjem. Pitna voda mora biti mlačna. Pesek, sipina, apno in zdrobljena jajčja lupina naj bo kokošim vedno na razpolago. Istotako tudi zdrobljeno lesno oglje. Vse te snovi so za redno prebavo zelo važne in ne smejo nikdar manjkati. Če boste tako oskrbovali pozimi kokoši, vam ne bo nikdar manjkalo svežih jajc.

Pod »Kmetijski nasveti« v nedeljskem »Slovencu« z dne 13. t. m. čitaj v odgovoru na vprašanje »Slisal sem, da se dajo konserverirati jajca tudi v soli«, pravilno »deset do dvanajst mesecev« in ne »deset do dvajset mesecev«.

Trgovca in gostilničar ima v drugem kraju hišo, ki je prazna in zaprta ter nima od nje nobenih dohodkov. Ali mu je davčna uprava upravičeno odmerila zgraderino od te hiše? — Po zakonu je hiša zavezana davku, čeprav se ne uporablja. Zato je odmera zgraderine zakonita.

Vojnica. V. B. — Štiri mesece ste služili v kadru, nato pa ste bili spoznani za stalno nesposobnega. Sedaj ste prejeli nalog za plačilo vojnice za 7 let za nazaj. Ali ste dolžni plačati? — Ker ste stalno nesposobni, ste zavezani plačevati vojnico do dovršenega 50. leta starosti. Vojnica zastara v petih letih, zato ne verjamemo, da se nalog glasi za sedem let nazaj.

Stroški bolnišnične osebe, ki je oproščena davkov. S. A. V. — Oseba, ki je oproščena plačevanja neposrednih davkov, ker ima devet otrok, zato še ni oproščena oskrbnih stroškov v državni bolnišnici, ker oskrbni stroški niso davki. Glede teh stroškov naj vložijo prošnjo za znižanje ali oprostitev pri upravi bolnišnice.

Izguba poti vsled neuporabljanja. J. S. — Vprašate, čez koliko časa izgubite pot po dvorišču sosedu, ki vam brani tam hoditi, ako dalje časa niste hodili. — Ako vam je sosed branil hoditi po dvorišču in tri leta niste hodili, ste pravico poti izgubili. Če ste pa še celo sami izjavili, da ne marate več hoditi po sosedovem, pač nimate pouda se pritoževati, ako vam sosed sedaj zabranjuje hojo.

Ureditev meje. R. V. S. — Na sodni dražbi ste kupili posestvo, ki že več let ni imelo pravega gospodarja, ker je bilo v zakupu. Sedaj se ne morete z mešaji sporazumeti glede meja. Predlagali ste, da bi vzeli zemljemercu, pa mejaš na to ne pristane. Lani ste se s sosedovim sinom pogodili glede meje, vendar on še ni gospodar, z njegovim očetom pa o tem niste govorili. Ali je dogovor veljaven? Ali je mogoče sosedu prisiliti, da pride zemljemerec odmeriti mejo in na čegave stroške bi se to zgodilo? — Dogovor s sosedovim sinom je veljaven, ako je bil sin od očeta pooblaščen, da z vami sklene tak dogovor. Sosedu ne morete prisiliti, da pristane na ureditev meje po zemljemeru. Pač pa lahko predlagate pri sodišču sodno obnovo mej. Sodišče bo nato pozvalo v aespornem postopanju vse mejaše in bo določilo meje, ako so res postale nepoznane in sporne, po zadnjem mirnem posestnem stanju. Ako ni mogoče tega določiti, mora sodišče sporni prostor razdeliti po pravičnem predurku. Stroške morajo plačati sosedje po meri svojih mej. Predlagatelj mora plačati stroške postopanja, ako razprava pokaže, da ni bilo treba obnavljanja ali poprave mej, ker meja ni bila sporna ali ker je bila zadosti znana, ali ker so bili drugi mejaši zadovoljni, da se izvensodno uredi. Ako pa ima mejaš pri razpravi zastopnika, mora njegove stroške v vsakem slučaju plačati sam.

Sorodstvo med občinskimi odborniki. K. F. — Zanima vas, če novi občinski zakon prepoveduje sorodstvo in svaštvo tudi med občinskimi odborniki, ki so imenovani. — Zakon o občinah je stopil v veljavo in ni dvoma, da veljajo njegove določbe za odbornike, ki sedaj vodijo občine.

Dopust. B. J. — Pri enem in istem podjetju ste bili uslužbeni 18 let kot delavec in to nepretrgoma in 10 let kot nastavljenec. Koliko dopusta vam pripada? — Za nižje pomožno osebje, vajence, pomočnike, rokodelske in tovarniške delavce novi obrtni zakon ne pozna nobenega plačanega dopusta, pač pa ga predpisuje za ona pomožna osebja, ki opravljajo v trgovskih obrtnih pretežno trgovske ali višje netrgovinske ali pisarniške posle. Ti morajo dobiti po šestih mesecih službe vsaj 10 dni dopusta na leto, po 5 letih službe vsaj 2 tedna, po 10 letih 3 tedne, po 15 letih 4 tedne, po 25 letih 5 tednov.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Boleslav Prus:

Prikazen

I.

Nekega zimskega večera okrog devete ure je sedel Čerški v svoji delavnici sklonjen nad mizo. Bila je velika soba s dvema oknom. Tla je pokrivala težnja soka preproga. Ob eni steni je stala omara za knjige s tremi oddelki, ob drugi pa omara s kirurškim orodjem. Sredi delavnice, pod visokim svetilko, je bila miza, pri kateri je delal doktor. Jutri bo moral operirati hudo bulo na vratu, zato si danes prerisuje iz knjige ta del telesa, ki je nevaren za zdravnika in bolnika.

Zdravnik je srednje rasti, odlikuje ga hladen mir. Znanci govorijo o njem, da ima kamenito vnajnost in jeklen pogled. Znan je kot najspretnjši kirurg v celi okolici. Človeku se zdi, da vidi prav v notranjost bolnega telesa in njegovi noči imajo, akoro bi dejal, žut, zato se mu še ni pripetila nobena posebna napaka pri operacijah.

Prav posebna poteza njegovega značaja je neopogljiva volja. Bil je sin nekaj imovite rodbine, a ko je bil oče izgubil imetje in umrl, si je že v petem razredu gimnazije pričel služiti trdi vsakdanji kruh ter preživel ne samo sebe, ampak tudi svojo mater. S težkimi ovirami in zaprekami je dovršil vseučilišče, bil nekaj let v tujini, ko pa se je vrnil v domovino, si je hitro pridobil sloves in prakso ter se oženil.

Druga poteza znamenitega zdravnika je bil globoki pesimizem, katerega kralj so poglajali v otroških letih. Očetov družabnik jih je spravil ob premoženje, oče pa v grob. Ko je prišla mati k odruhu, da bi si izprosila od njega vsaj nekaj denarja za novo vzgojo, ji je zlobno odgovoril: »Kdor ni ma toliko, da bi dokončal šole, naj se loti rokodelstva. Družba ne potrebuje napol učenih ljudi z velikimi zahtevami ampak dobrih rokodelcev.«

Po tej osorni zavrnitvi se je obrnila uboga mati po pomoč na svoje sorodnike in prijatelje. A vsi so odgovarjali enako, naj Karel ne misli na vedo, ampak na rokodelstvo.

Tako ravnanje najbližjih, sicer prijaznih oseb, se je s krvavimi sledmi zarisalo v zdravnikovo dušo in vplivalo na njegovo poznejše življenje. Nevoščljivci so pripovedovali, da je zdravnik Čerški zato znamenit kirurg, ker je izbral iz svojega slovarja izraz »sočutje«, kar je potrjeval večkrat tudi sam, rekoč: »Ako bi se vznemirjal nad vsako solzo, katero vidim, bi ne mogel biti ne kirurg, da, niti ne usmiljena sestra.«

Kljub temu je bil zdravnik poštenjak. Ne samo to, da je zaustavljal reveže, njegova hiša je bila tudi znano središče, v katerem je iskalo podporo mnogo posameznikov in družin. Za to je skrbela njegova žena.

Kadar je vprašal doktorja, kak znanec, kako je mogoče njegovo veliko poštrevnost združiti s šepetavimi afizimi, je odgovoril: »Človekoljubje je stvar moje žene. Ona naj se ukvarja s tem, če jo veseli...«

»Ne črnite se vendar, gospod doktor...«
»Jaz se nikakor ne črnim. Za dobrodelnost svoje žene se vendar ne zmenim, pač pa čisto v miru. Jaz samo gledam, da ne napravim kaj slabega: ne kradem, ne ubijam, po železnici se nikoli ne vozim brez voznega listka... To je vse, kar me veseli...«

Zdravnik se je čudno ujemal s svojo delavnico, ki je imela mračno lice, kakor bi bil vsak izmed preiskanih bolnikov pustil v njej del svojih skrbi in nemira.

II.

Pravkar so zaškripala vrata in na preprogi se je oglasilo šumenje svilnatih kril.

»Ali si ti, Zofka?« je vprašal zdravnik ter dvignil glavo.

»K mami grem,« je dejala gospa, »pojdeva skuoaj k Viktorju. Ali te motim?... Oprostite.«

Objela ga je okrog vratu in poljubila na lice. V svoji beli obleki je bila videti kakor cvet ob sonu. Bila je visoka, živahna žena trdih, a lepih obrisov, katere je krasila izredna ljubeznivost. Moč, katerega je oboževala, sinček, za katerega je bila pripravljena žrtvovati življenje, in razni siromaki — to je bilo okrožje, v katerem je razvijala svojo delavnost.

»Kdaj prideš pome?« je rekla. »Morda pa sploh ne prideš, ker vidim, da delaš nekaj jako dujnega?... K Viktorju pride danes nekaj ljudi samo zato, da se seznaniš s teboj...«

»Morda mislijo, da jih bom, ako se z njimi seznanim, operiral bolje in ceneje?...«

»Ne govori tako, to ni lepo, Karel!... Ali pa želiš, da ostanem doma, da boš potem prost?«

»Le idi, dete moje, in dobro se zabavaj. Ako ne bo ovire, pridem pote okrog dvanajste.«

»Dobro. Pojdi torej poljubiti Kazimirčka, rad bi očki želel lahko noč.«

»Ta čas otrok še ne spi?« se je začudil zdravnik. »Takoji grem tja.«

Žena ga je objela in rekla: »Da se kmalu vidi... Ostanj z Bogom...«

»No, to ni slaba protekcija...« je zamrmral doktor.

Ako me imaš količkaj rad, ne govori kaj takega, Karel!... je vzkliknila žena. »Včasih govoriš, kakor bi dvomil...«

»Nikakor bi ne bilo težko spraviti s sveta razne dvome!... se je zasmejal zdravnik. »Eno znamenje, en majhen dokaz bitja... Kaj bi to škodilo Bogu?...«

»Ah, ne govori tako!...« ga je znova prekinila žena s čudno grozo. »Znamenja božja so grozna in jih ni treba izgovarjati...«

»Idi, idi, dušiča!« ji je segel doktor v besedo. »Pojdi in oddahni se do dobra od naših samestanskih dolgočasnosti...«

Objel jo je, jo sprnil do vrat ter se vrnil k svoji mizi. Zopet je sklonil glavo nad risarjvo, a jo takoj zopet dvignil, ker ga je zmotil neki šum.

Na dvorišču je padal sneg in sipal po oknu. Včas se je zdelo, da mečejo razposajeni otroci pesek na okna, potem pa zopet, da nekdo trka na okno, kakor bi hotel poklicati zdravnika ali pa mu naznaniti, da pride sam k njemu.

Zdravniku se je zdelo, da vidi za tem snežnim šumenjem majhne rdeče prstke, ki bobnajo po šipah v oknu. Spomnil se je sinčka, se nasmehnil in šel iz delavnice.

V veliki sobi pri luči bledomodre svetilke je spal Mirko v beli postelji, pri kateri je bdela izkušana pestunja.

»Mirko je čakal atka in čakal... sploh se ni pustil sleči in mi je še rekel, naj ga zbudim, ako bi zaspal...« je šepetala vzgojiteljica. »Atku je hotel želeči lahko noč in mu pokazati novega možica, katerega mu je bila danes poslala babica... In rekel je, da mu da tega možica, ako bo atek hotel, češ da je najlepša igračka, kar jih je dobil Mirko... Njemu se zdi vsaka nova igračka najlepša...«

Po teh besedah je vzgojiteljica odšla in doktor je zamišljen zrl na spečega sinčka.

»Kako čudno je z otroki!« si je mislil zdravnik. »Ko je prišel ta revček na svet, je bil zelo nepripraven, tako da sem dvomil, ali ga bom kdaj vzljubil... Nato se je malo popravil in me začel zanimati. Danes pa je tako lep kerubin, ta moj najdražji zaklad... Ni čudo... Ima temne materine oči in njeno prsično smehljanje...«

Zdravniku je prišlo na misel, da je to dete edino bitje na svetu, katero ga ljubi brez sence egoizma. Kako se poslavlja od očeta, kadar odhaja!... Kako prosi, da bi ga posadili na okno, da bi prej videl vračajočega se očeta!... Kako hudo mu je bilo, ko je moral nekoč atek oditi za nekaj dni!...

»Nikoli bi si ne bil mislil, da more otrok človeka tako osrečevati...« je zašepetal zelo ginjeni doktor.

Med tem se mu je ustavil pogled na sliki, ki je visela nad Mirkovo posteljo.

Bil je to babilon dar, krassen angleški bakrorez, ki je predstavljal Kristusa. Odrešenik je sedel na skali, obrasli s cveticami; za njim se je videlo v daljavi gorovje in ceste, njih začetek pa je zakrival Odrešenikov plašč.

Kristusova glava je bila nenavadno krasna; imela je žalosten in velevajoč izraz, ki se je čudovito lepo ujemal z vrsticami, ki jih je bila napisala na sliko babilonske roka: »Ljubite svoje sovražnike... izkazuje dobroto tistim, ki vas sovražijo in preganjajo...«

»Čudne besede!...« je dejal doktor sam pri sebi. Izgovoriti jih je mogel samo ta modrec, katerega oči gledajo drugačen svet, nego je naš svet... Kajti na tem našem svetu bi bil pač čuden človek, o katerem bi se izvedelo, da »ljubi sovražnike!« je dalje premišljal zdravnik. »V enem dnevu bi ne imel na sebi drugega kot srajco in v enem dnevu bi mu izsesali vso kri...«

3. A.:

V malem letovišču

Rad imam taka mala letovišča! — Kakor mlad človek so, ki se začne zavedati svoje lepote, moči in veljave, pa ne ve, kam z njimi; kakor mlada lastavica, ki je spoznala po prvem poletu moč svojih kril. Niso dosihmal vedela, da so tudi ona lepa, mikavna in v ceni pri ljudeh v širšem svetu, pa se njih domači svet hudo zavzame, ko pride na kako predavanje ali članek o njih ali po kakem opreznem, poskusnem oglasu podjetnega gostilničarja naenkrat vanje celih pet avtomobilov!

Vse je v njih še nedotaknjeno, naravno, prvotno, prav nič preračunjenega ali prirejenega. Taka, kakor so bila od nekdaj, se kažejo tujcu, brez pripravi in poprav, češ: taka smo; če smo ti všeč, ostanj in bodi naš gost, če ne, pa pojdi, bomo tudi brez tebe prebili!

Ni, še v njih posutih poti in stozie, ne modernih vil, panzij in hotelov, niti klopice, dreveredov in parkov. Hrib in gozd za vasjo ti odpira vse svoje skrivne čare, svoje senčne loge in priročajne trate, svoje češnje, maline in borovnice, bistra rečica pod vasjo te vabi, da se v njenem temnozelenem tolmučku pod belo skalo brez kopalnih kabin ohladiš od poletne vročine. Zato pa tudi še ni zdraviliških in kopaliških taks, saj prirodna lepota še ni postala tujsko prometno blago.

Po zvezdavih pogledih prvih dni se nihče več ne zmeni za to, izvzemši morda uslužnega gostilničarja in zgovorne poštarice, ki ti posreduje slike s tistim svetom, ki si ga hoče zapustiti za mesec dni.

Tedaj se začutiš tu, ne glede na mičnost kraja, že zaradi te navidezne izločitve iz dosedanjih razmer, vsak dan svobodnejšega in naposled osvobodjenega, se zaveš, da si se korenito rešil mesta, njegovih sitnosti, družabnih oziror in vezi in veš, da ne zagledaš, če pojde vse po sreči, vsaj za mesec dni preljubih znancev in prijateljev, ki se tako radi pojavijo v priznanih letoviških in te seveda, hočeš, nočeš, takoj poštrevno prevzamejo v svojo družbo, bodisi pri cvičku, plesu ali taroku, naprednejši pa z ljubeznivim povablom, da nadaljuješ z njimi pred meseci započeti bridge.

Sam si torej v tej vasi, ki se je tujsko prometni pokret še komaj loteva, z božjo naravo in z dobrimi, poštenimi, od »pokreta« še nedotaknjenimi ljudmi. S starim čebelarjem sedi pred njegovim unjakom, gledaš, kako roje čebelice okoli panjev in njih z okorno roko, a s pristno šegavostjo naslikanih končnic, ki ti kažejo Pegama in Lambergarja, mlin, v katerega mečejo stare babe, da jih premelje v zala dekleta, se smeje begu devet krojačev pred enim poljem itd. V snažnih, razcepljenih »lišah«, katerih leseni stropniki izpričujejo častljivo starost o številkah 18, ali celo 17. stoletja, zazreš v »kotu« pisane na steklu slikane podobe, ki jim ni para niti v ljubljanskem narodnem muzeju, zapaziš v debele stene vzdane omariče ali »morajner«, staro peč z volimi pečnicami, z zapečkom za njo, žičkom pred njo in čedničkom nad njo.

Tu, uro železniške ali avtobusne vožnje od mesta polje še pravo življenje naših dedov, tebe, kakor bistra voda v rečici pod vasjo, neskaljeno še

Joža Herfort:

Sentimentalna romanca

Na peščenih kraških tleh je ležal zaljubljen fant. Grič okrog njega so zeleneli. Rdeče, modre in bele rože so se skrivale med skalami in travo. Solnce je prijazno svetilo, tako toplo je bilo. In če je človeku toplo pri sreči — to je šele lepo! Vem, poznam tistega fanta, tako mi je enak, kot bi sebe gledal v zrcalu. Ne še boljši je. Miren, tih, globoko, pokojno, vendar ognja polne so njegove oči. Globoko govori, še globlje gleda. Svetlomodre, sivkaste oči ima in valovite pšenične lase. Lepe so njegove oči. Če pa se tisti mrzli, a obenem žgoči pogled vsesa v tvoje oči, se ti zamajejo tla pod nogami. Ono pomlad ga je minula resnost. Globina njegove duše je prešla v pojočo, razigrano plitvino. Ne, vsa globina je prišla v tesne mladosti, v njegovi duši je zakipelo. Zakaj, čemu? Srečal je mladeno. Kaj bi vam jo opisoval, kaj bi jo vam predstavljal, s tem bi samo njeno dostojanstvo in lepoto ponižal, njeno mladostno cvetje senčil. Nič, prav nič vam ne povem o njej! Samo to, da so morda tudi njene rjavosivozelene oči dostikrat iskale mirnih pogledov modrosivih ali sivorjavih oči. Kolobala je, kot na nestalni osi, ne vedoča, kam bo omahnila. Že se je odločila in potem je ležal zaljubljeni fant na zelenih gorskih tleh. Njegovo srce pa je še vedno iskalo globine dekliške duše.



Nisem vam hotel tega povedati. Drugo sentimentalno zgodbico bi vam rad povedal. Prav ista deklica je bila takrat zraven. Po trgu sem iskal tistih rdečih rož, strupenih a vendar zdravilnih, ki tako močno vplivajo na srce. Vendar nisem iskal ljubezenskih rož, teh na trgu ne dobiš. Mimo mene je prinesel kmet v nerodnem lesenem kurniku ptico, za poldrugega goloba velikega, širokih kril in širokega repa. Teme in hrbet je imel temnorjav, prav tako krila in rep na zgornji strani. Prsi je imel umazano rumeno-bele, podolžno rjavo progaste. Noge je imel voščeno rumene, pa oborožene z ostrimi črnosivimi kremplji. Kljun je bil oster, močan, zavil. Udaril je s krili po lesenih prečkah ječe: zablščala se je njih spodnja stran, belorjavo progasta. Oči so mu sovražno, ježno sijale v sivorjavi barvi. Izanec izpod Krima je prinesel na trg kanjo mladico. Vsi trije smo pričeli barantati zanjo ko za konja. Naposled sem imel ptico v rokah.

»In kaj boš z njo?« me je vprašala, pa me pogledala nekam izpod čela.

»Ti si prosta, jaz sem prost, naj bo prosta še ona.«

»Ne, sinček!« je pošepetal, sklanja se še bez posteljico; »ne ljubi sovražnikov in ne delaj dobrega njim, ki te bodo sovražili. Sicer ne boš imel moči in srca za tiste, ki te imajo radi...«

»Ne stori tega, sinček, ne, ne!«
Medtem se je oglašil v prvi sobi električni zvoznec tako nenavadno, da je osupli doktor zapustil otroško ležišče ter se vrnil v delavnico.

»Deset je skoro... Kaj se je neki zgodilo?... je rekel sam pri sebi.

(Nadaljevanje)

Ptice sem vrgel v zrak, ženske so zavreščale, kanja pa je splavala. V solncu se je zasvetila svetlejša spodnja stran, s počasnimi, mirnimi zamahi velikih kril je splavala v višino in zavila čez Grad proti rodnemu Krimu. Poslej sva bila s to deklico boljša prijatelja. Boljša prijatelja in večkrat sem mislil nanjo.

Zensko prijateljstvo, katero nenadoma preneha in se prične ljubezen, žensko prijateljstvo, kateremu ne veš postaviti meje! Vem, da je bilo z menoj prav tako, kot z onim mojim zaljubljenim fantom, ki je ležal na kraški poljani in zrl v modri nebesni strop.

V vročini pasjih dni sem se ono leto potil po pograbskih hostah, ona je letovala v Kranjski gori. V hladnih večerih in rosinj jutrih sem čakal arnjaka, vendar ga nisem pričakal. Obdolžil sem ga, da je šel vasovat v Kranjsko goro, morda pa je šel k Sveti Katarini prosit za pamet. Drugovali so mi kanje. Gnezdo se je speljalo. Gnezdišče so bile v gošči, poznal sem jih že, ko so bile še majhne, belo puhaste. Pet jih je bilo, ki so se zdaj vozile v razpaljenem zraku nad raztrganimi pograbskimi grapami. V jutru, vedno je bilo že po lovu, so šle visoko, visoko v zrak. Skoro kot drobne točke so bile, krožile so, krožile, zamahnile s krili komaj parkrat na minuto. Kako lepe so se mi zdele. Kako lepo so me razpoložile. Spomnil sem se na rdeče rože, ki sem jih iskal po ljubljanskem trgu, na dekliču in na tisto kanjo, ki sem jo takrat osvobodil. Čudovite ptice so kanje, ločijo, krožijo skoro vedno okrog ene same točke, prav tako, kot sem se jaz sukal z mislimi okrog ene same točke. Tedaj, ono leto sem kanjam odpustil vse. Nisem videl mladih zajčkov, ki so jih odnašale, nisem videl jerebic, ki so umirale v njihovih krempljih. Vedel sem, zakaj sem to napravil. Če bi povedal dekletu, da sem ustrelil kanjo, ptico, ki sem ji sam dal prostost, bi bilo žalostno. Tega bi mi morda ne povedala, toda njeni oči bi bili žalostni.

Se dve zgodbici vam bom povedal o kanji. Ena je zabavna, druga pa spet sentimentalna. To zabavno vam povem zato, da mi ne boste rekli, da sem preveč zaljubljen.

Korlek in Viktor sta imela mlado kanjo. Pravzaprav nista bila prvotna lastnika onadva. Kanjo sta ujela na velikih Marmontovih orehih ob Ljubljani. Kako, kaj in kdaj sta jo ujela ne vem, vem pa, da sta jo. Potem sta jo imela zaprtjo na pustem prostornem dvorišču. Tja so včasih zašli redki študentje, semintja med njimi star profesor, ki ga je bila sama posebej znana pozabljenost. Velik klobuk je nosil, zeleno sukno je imel, ki je bila nekaj črna. Ogromne, čolnom podobne čevlje, ovratnik do ušes, na njem pa neizbežnega metuljčka. Kljukasto zakrivljen nos je imel in kot kak strojevodja sive oči. Če je zavpil ali če se je zasmejal, je pokazal svoje plankaste rumene zobe. Korlek in njegov drug sta bila falota, mlo povedano. Kanjo sta naučila, bolje izučila tako, da se ji razen njiu ni smel nihče približati bolj kot na dober sežen. Stari profesor, a kljukastim nosom ju je opazoval s kanjo vred. To, da mora biti umetnost, žival tako naučiti in ji vcepiti nekaj pojema kulture. Pozneje se mi je zdelo, da ga je kanja razumela in se mu hotela maščevati. Končno ga je prav dobro izplačala. Neko popoldne jo je prišel obiskat. Sedela je na prečki in ga opazovala s lokavimi sivimi očmi. Profesor se je pripognil, pomaknil širokokrajni klobuk na teme in jo zadovoljno opazoval. Po bliskovo se je obrnila, dvignila rep in zelena sukna gospoda profesora je bilo belo pobrizgano. Po stari navadi je vzel iz žepa robec, ga oslinil in si pričel temeljito drgniti sukno. Potem je porinil klobuk na oči, ježno povedal kanji, da to ni kulturno in odšel s trdimi koraki za vedno od nje.

Ta je vesela, sedaj še sentimentalno.

Z dekletom sva šla na sprehod. Vreme je bilo pušo, neprijetno, vendar tega nisva občutila, ker nisva polagala na to važnosti. Pravzaprav nisva takrat polagala važnosti na nobeno stvar. Taka je pač mladost, sebe vidi in nič drugega. Tiho sva stopala, mislim, da sva bila poglobljena drug v drugega. Morda sem se tedaj motil, vsaj ne vem. To pa dobro vem, da mi je dejala, ko sva zapazila samotno kanjo, sedečo na drevesu ob vodi.

Glej, ta je pa brez para.«

Prav ta beseda veliko pove. Prihodnjo pomlao sem se sprehajal prav ob tisti vodi. Mladi, življenjski polni pari so se ob njej sprehajali. Pomlad je razgibala vse. Ko sem pa šel mimo dveh zaljubljenec, je ona tiho, vendar dovolj glasno dejala:

Glej, ta je pa brez para.«

Kakor sem bil vesel z deklico, tako sem postal ob teh besedah žalosten, tako bridko mi je postalo sredi cvetja in solca.

Tisto poletje za sentimentalno pomladjo so mi vriskali škranjčki tako živo in veselo, mi je žuborela voda tako vzpodbujajoče, živo, sveže. V vsakem škranjcu sem videl sebe, ob vsaki pesmi je pela moja duša, postal sem spet sentimentalno zaradi one deklice.

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE

PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu.

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,

LUKSEMBURG: No. 5967 Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

R. C. Reade:

Zeleni pekel

Kateri kraji na svetu so najstrašnejši? Ali neplodne ledene pušave antarktika? Ali pesek Sahare in Gobi? Ali močvirja, polna malarije, ob Gornjem Kongu? Julian Duguid, angleški raziskovalec, pozna druge kraje kot najstrašnejše, džunglo v Južni Ameriki.

Imenuje jo »Zeleni pekel« zaradi nepopisnega trpljenja, ki ga je prestajal v njej in pa ker ima barvo bakra, ki ga je zveplena kislina razjedla v zeleno peno.

»Tisto velikansko in strašno, kar sem imenoval »Zeleni pekel« v svoji knjigi z enakim imenom,« pravi, »je južnoameriški pražgod, ki ima obliko človeškega telesa in se tako neizmerno razprostira, da te neskončne razsežnosti ne moremo dojeti. Njegov trup se razprostira čez Brazilijo, Paraguay in Vzhodno Bolivijo; pleča mu segajo v Ecuadorju in Pernambucu v dvoje morij, vrat mu je pa stisnjeno v Srednjo Ameriko.«

O tem Zelenem peklu, ki je poln strupenih kač in žuželk, plazečih se martinčkov, prežečih tigrov, smrtonosnih orhidej in rastlin ovijalk, v čijih zankah se lahko zadaviš, poln vampirjev, ki ti sesajo kri, muh ihenni, čijih pik razjede kakor vitriol, poln smrtonosnega kuživa in zraka, nasičenega z mrzlico, vod, v katerih mrgole požrešni krokodili in rbe piranhe, ki te s svojimi ostrimi zobmi razmesarijo kakor stroj za faširanje mesa — o tem Zelenem peklu je spisal pravo himno strahot.

Duguid ej šel navzgor po reki Paraguay in zahodno v Bolivijo skozi pražgod, ki ga beli človek še ni bil prodiral od časov španskih konkvistadorjev. Nobeden tistih, ki romajo skozi pražgod, ne uide džungelski bolezn.

»Na severu je ta džungla grozna, neprodorna, z mrzlico prepojena goščava, v katere vrhovih se v vročini svetlika kakor steklena megla. To je zli, močvirjen kraj, kužen kakor topla gnojčeta se rana, senčen, hladen, zelen kraj, kjer se v soncu nič ne gane, in ki dela vtis lepote in varnosti, katere je že marsikateri novinec zvabila v smrt. Ta pražgod in njegovo sovražno žuljavo moč, ki se skriva pod mirno zunanostjo, sem spoznaval v teku sedmih mesecev.«

John Masfield omenja v svoji noveli »Odtas« popotnika, ki se je izgubil v tej nevarni džungli. Tudi on pripoveduje o enakih strahotah, o hripavem kašljanju krokodilov, kriku jaguarja, južnoameriškega tigra, močvirij z ogromnimi rastlinami, ki se kakor kače vzdigujejo in zapletajo med seboj. Pripoveduje, kako kričijo in vplijejo nešteti eksotični tiči, ki si delajo gnezda za noč, kako oglušajoče rožljajo velikanski brošči po drevesih, kako kričijo netopirji za večerami, kako milijoni žuželk stokajo, ko iščejo krvi in kako se ob solnčnem zahodu na mah stemni.

Za grozotami noči pride čudo zore, ki ne prihaja počasi, v otenjenih bisernih maticah, kakor v severnih podnebjih, ampak kar na mah potopi vrhove dreves v škrlatast plamen.

Ena od mnogih nevarnosti tega pražgoda je tarantula, pajek izredne vrste. Tem bolj nevaren je, ker se ti v temi lahko vidi kakor mačica.

Neko noč, ko je šel Duguid s tovariši, med katerimi sta bila mož od filmskega podjetja in zastopnik menažerije, je videl na stezi okroglo stvar s črnim kožuhom. Mislili so, da je to mačica. »Muc, muc,« jo je poklical Duguid in jo ravno hotel pobozati, ko je še v pravem času umaknil.

»Mala črna kepa se je silno zgrozila, se nenkrat zvrnila nazaj na noge in dvignila dve dolgi kosmati palčnici, ki sta se ji pred obrazom počasi in mermerno gibali sem in tja. To je bila tarantula. Videli smo jo v vsej njeni ogromnosti in poštastnosti. Osem nog, ki so bile različne dolžine,

pokrite z dolgo resato dlako, je nosilo ogabno, masno vrečo. Dvoje grdih oči sta buljili nad telesom, kakor bi gledali s stražnega stolpa. Pošast je sedela na štirih nogah, ostale štiri so pa po zraku tipale in se zibale sem in tja.

In vendar tega pošastnega pajka lahko usmrti majhna osa. Ta žuželka se ponovno zakadi vanj in ga vsakikrat piči, dokler ne pogine. Potem pokliče še druge ose k pojedini.

Kdor tava po džungli, mora v gotovih delih biti pripravljen, da bo hodil od zore do noči v oblakih čebel, ki pa ne pikajo. Nimajo žela. To so potne čebele, ki si v pasovih, kjer ni vode, gase želo s človeškim potom.

Bolj kakor teh čebel se človek, ki zaide v pražgod, boji vampirjev. Vampir ima navado, da svoji žrtvi, med tem ko spi, sesa kri. Človek se ga lahko obrani, mežgi in konji, ki nosijo prtljago, se ga pa ne morejo.

»Vode! Vode!« nepristano kličejo izčrpani popotniki »Zelenega pekla«.

»Kadar smo si zvečer pripravljali obed, nismo nikdar vedeli, ali bomo dobili vode. Kopneče smo opazovali, kam lete velikanski modri in rumeni mekoji, južnoameriške papige, vodo pit v tisti zeleni samoti.

Kakšenkoli nam je mežgal našel vodo. Neko noč smo prišli do struge, ki je bila suha kakor poper. Spustili smo mežga in šel je po strugi, pokriti s kamenčki, da bi našel kakšno vlažno luknjo v bregu, ki ga solnce ni doseglo.«

Da bi stopili v žuboreči potok, je bilo nevarno. V taki vodi se celo v srcu pražgoda rade drže nevarne požrešne piranhe, majhne rbe, ki imajo zobe kakor žaga, in ki požro človeka kakor morski som. Okoli najmanjše kaplje krvi se zbirajo kakor muhe okoli medu. Roj teh rib lahko v nekaj minutah od znotraj požre krokodila, ki so mu odrezali rep, tako da ostane samo še prazna usnjata vreča.

»Če hodiš skozi to džunglo, ti je, kakor bi sanjal strašne sanje. Popotnik čuti kakor bi hodil skozi kolobarje velikanskega udava (boe).

Visoke zelene stene so nas obdajale in zatemnevale svetlobo. Džungla je izdihavala duh po plesnobi. Ta duh je nekaj posebnega. Tropični parasiti so se stegovali dol z drevesa, dočim so se nas dotikale orhideje, rastline ovijalk in kakteje, ko smo šli mimo.

V tem pražgodu rabiš meč namesto popotne palice. Goste mreže ovijalk te kakor trda lesena pajčevina ovirajo, da ne moreš naprej. Te moraš vse presekati. Zato se ti roke utrudijo prav tako kakor noge.

A vendar se nihče ne obotavlja v tej džungli, kjer neprestano kaj straši. Popotnik rine naprej z divjo besnostjo, kakor bi v sanjah hotel uiti nečemu groznemu ali pa tigru, ki preži nanj. Največje in edino veselje, ki ga moreš doživeti v tem strašnem pražgodu, je zadoščenje, da si mu utekel.

Ne da se popisati, kar je čutil Julian Duguid, ko je splezal na Ande in z njih gledal največjo džunglo sveta, kakor jo vidijo kondorji ali aviatiki, kot zeleno preprogo smrti, ki je razprostrta pod belimi oblaki.

»Ko smo bili štiri tisoč čevljev visoko tam, kjer neha flora in smo se oddehnili, kakor se od dahnejo potapljalci, kadar pridejo na površje vode, smo bili veseli, da smo se rešili »Zelenega pekla«. Šest napornih mesecev smo orali čez hribe in goščave pražgoda. Naša pljuča so se privadila »opari in pa ozračju trohnebe in gnitja, naše oči pa so se skoraj odvadile pojmu prostora. Milja za miljo negibljive zelene tkanine se je gubila v horizont.« T. K.

sen prešnja mrtvaško naznanilo, ki so ga vün dali jeni sorodniki in znóci. Potli pa sen na dugo in šüroko razlaga Južeki, kón sen ba prafzapraf naméjeni iti. Zaj pa je fse moje plone zlodí vzeja.

»Jas sen se že tak dugo boja, ka dé se tak zgodilo. Veš, či okoli kakšnega botežnika teko pádarov hodi, té more nazodje hin biti. In keko nih je vrótilo toto bógo kuferenco. Z fseh držov so prišli pádari vkúp. Eden je reka, da ji to falí, drúgi je znavi kaj drúgega najša. Čúдно, da še je sploh tak dugo živela, je razlaga margečki Južek.

»Tak je te ali najé jeseni ne mogla fšakati. Sirota boga!« sen jas zdehna in dja cajtinge na mizo.

»Paj ti, na kórmine pa bi se še fseeno ti lahko pela, či maš že ednók korto do Londona, me je nagúvoža Južek.

»Eh, pústva jo zaj na miri. Naj v miri počiva pa električna lúč ji naj sveti. Sé je ne mela nič dobrega na totem púklaven sveti. Mojo korto pa bon jas še že ponúca. Bon se paš tak dugo okoli voza, dokí de valóla.«

Med ten cajton je prnesla Ajčika na mizo en liter kujičana in nama natočila glaže. S peč pa je vzela en velki talér in postavila pred me in Južeka en velki svinski hrtolec. Dere sva se malo odtešila, me pita érez en cajt Južek:

»No, kak se ti Kujiče dopódnjejo?«

»Veš, fsega élovik nemre naednók viditi. To si že more več cajta vzeti. Teko pa lahko rečen: najbole fajn je tisti jorek po sredi ceste. Túdj tisti érebec tan na tisti kuč fajn gor paš. Samo tista kuča, gè je veter notri zaprt, se mi zdi premala. Drgač pa fša éost Kujičano! Jas bon drúgo leto priša sen na letovišče pa si bon pri Tatenbahí kvanter gor vzeja. Škoda, da je za letos že prekesno.«

Z Južekom sva še gučala o ten pa o oven. Dere sva se fse spogučala, pa sen jas stana in vzeja svoj kufer, da bi ša znavi na panhof in se ódpela dale. Južek je ša z meno.

»Kam pa se zaj nameniš pelati?« me je pita Južek, dere sva bla že blúzi panhofa.

»Paj tega še zaj són ne ven. Najbrž bon ša domó v Priekižo gledat, či me gè núcajo. Znóbiti pa dé znavi gè indí zame sila grotala. Boš že éres štirnajst dní s cajting zveda, kón me je nevála ódnosa.«

Med ten sva prišla do cuga. Segna sen Južeki v roko in stopa na cug. Cug je trikrat zafúška pa me ódpela in Kujič. Kón me je ódpela, to pa bote drúgič zvedli.

Averčenko:

Hišna preiskava

Ivan Vasiljevič Sicilistov se je oprl na roko in prialuhnil.

»To zadeva nas,« je rekel svoji ženi, ki se je radi utrujenosti borila s spancem.

»Vendar žel! Pojdi, odpri jim vrata! Dež jih je premočil, — nič kaj prijetno ni stati na cesti.«
Sicilistov je skočil pokonci in je stekel urno napol oblečen v prednjo sobo.

Odprl je vrata in pogledal po stopnicah. Na obrazu mu je zaigral prijazen smehljaj.
»Pričakoval sem gospodo že snoči... Me vesel... zelo me vesel... Prosim, stopite v naše skromno domovanje!...«

Orožniškemu častniku, ki je stopil naprej, se je čitala na obrazu zadrega.

»Oprostite. Zdi se, da nas niste razumeli. Imamo nalog, da pričnemo pri vas s hišno preiskavo.«
Gospodar se je vedro nasmejal in je moral celo zakasljati...

»Ha, ha, ha... Ne morem si vendar misliti, da ste prišli zato, da bova igrala eno partijo preferance!«

Veselo je potrepljal prišleca po ramenu.
»Dovolite plašč! Nagajal vam bo... Oj, kako moker je plašč! Zdaj vam moram malo posvetiti... Pozor, tu je stopnišče!«

Orožniški častnik je neodločno pogledal pristava...

Stotnik je dejal nato:

»Dovolite, da začnemo? Tu je povelje!«

»Toda, toda... Ne mislite na to... Z dežja, z mokrimi nogami, naravnost na delo, tu lahko nastane kak prehlad... Povelje pa lahko podarite svoji babici! Ali ne more spodoben človek drugega mu spodobnemu človeku verovati brez »povelja?«
Prosim, sedite, gospoda moja! Oprostite, kakšno je Vaše cenjeno ime?«

Častnik je skomizgnil z rameni, pogledal pristava in hladno dejal:

»Ker imam služben nalog, da naredim preiskavo...«

Gospodar je odkimal.

»Vem... vem... Oj, ti moj Bog... Ali nam bo hišna preiskava ušla? Ali ne razumem tega? Zakaj bi se drug drugega sramovali? Ali ni tako, spoštovani Nikodim Nikanerovič? Saj se tako pišete? Ha, ha, ha!!! Odkod vem to? Nikoli ne boste tega izvedeli? Čital sem vaše ime na ščitu vaše čepice... Aha, aha... torej! Lizočka! Tu je moja žena, dražestna dama... Dovolite, da Vam jo predstavim! Lizočka, daj častnikom kaj piti, da se bodo malo ugreli... Ne, ne... Ne smete se braniti, sicer bom užaljen...«

Iz sosednje sobe je stopila krasna, mlada žena. Lizočka si je v naglici popravila prelepe lasé in dejala ter pomežiknila z zaspanimi očmi:

»Gospoda lahko odbijete, a dame nikakor... Tako ne ravna kavalir...«

Mož je začel predstavljati:

»Moj žena — Jelizaveta Grigorjevna — Nikodim Nikanerovič orožniški stotnik.

»Gospod pristav... Pardon, nič kaj nisem vesel...«
Pristav je bil ob prihodu lepe žene ves v zadregi, skočil je pokonci, trčil z ostrogami in se glasno predstavil: Pristav Krutikov... Vale-rijan Petrovič...«

»Valerijan... Kaj še poveste! Eden mojih sinov se imenuje Valja... Lukerja! Lukerja!«
Kuharici, ki je vstopila, je ukazal:

»Vodi stražnika v kuhinjo! Segrej čaj, priskrbi klobas, kumaric... Vodka je dovolj doma... Skratka: zaposli ga... Jas pa prevzamem gospode častnike...«

Nasmehnila se je pristavu, ki jo je začudeno pogledal in je stekla urno in koketno iz sobe...
Začuden orožniški častnik je odprl usta in začel: Oprostite toda... Za vrati je bilo slišati ropot, otroške glasove, in v sobo sta planila dva dečka — krasotca, v starosti pet do šest let...«

»Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!«
sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli čokolade ali peciva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga je prijel za roko:

»Servus! Ujčak me na kolenih! Daj hop, hop, konjič pa v galop!«

Obe je nejevoljno zmajal z glavo:

»Oprostite, prosim... Tako so igrali otroke v Odesi. Hišne preiskave so se vršile pri meni dvakrat na teden! Za dečka je ni bilo večje zabave. Bila sta prijatelja z vsemi policijskimi častniki. Prinašali so jima čokolade, sladkorja...«

Ker je stotnik videl, da se deček bliža njegovim rdečim brkom, se je nagnil k otroku in ga poljubil...

Drugi deček je sedel pristavu na kolenih, gledal njegove epotele in vprašal: »Koliko zvezd imaš? Ali smem potegniti ven tvojo sabljo? V Odesi sem vsem pristavom potegnil meč iz nožnice. Pri moji veri!«

Mati je stopila v sobo s pladnjem, na katerem so se lesketali različni likerji in vodka. Dejala je otrokoma z ostrim, ukazujočim glasom: »Koliko-krat sem vama že rekla, da je preklinjanje grda navada! Ne dasta Vam miru... Pusti ju vendar s kolen...«

»Saj to ni nič, milostiva! Kako ti je ime?«

»Mitja — in ti?«

Pristav se je smejal in dejal:

»Valja! Torej bova prijatelja?«

Mati se je smehljala gostom, jim nalivala žgana, porivala prednje dozo s kaviarjem in dejala: »Izvolite, prosim! Nikar se ne sramujte! Jejte, pijte... da se ugrejete... Ko bi vedeli, kako hudo

nam je, da ste morali radi nas v burji in dežju z doma!«

»Valja, daj mi kaviarjate,« je kliknil Mitja in cukal pristava za gumb.

Stražnik Šarlamov je med tem sedel v kuhinji, si omočil sredinec, nato je vrgel na mizo karto in dejal ter udaril s pestjo po mizi:

»Tako bomo pahnili vašega kralja... Sedaj so vsi ljudje enaki... Sedaj je vratar isto kot princ... in Vi Lukerja Abramovna kot kaka kuharica. Ha, ha!«
Skromna Lukerja se je smehljala, polnila čaše z vodo in dejala:

»Kaj boste še vse povedali, vi nagajivec! Da, ne pravijo zaman: novi režim!«

Šah

Središče jugoslovanskih šahovskih dogodkov je sedaj Sombor. Tam se vrši nacionalni amaterski turnir, katerega potek je zelo napet, ker se bori več enakovrednih moči. Posebno važna pa je bila za ves naš šah redna skupščina Jugoslovanske šahovske zveze, ki se je vršila zadnjo nedeljo v Somboru pod predsedstvom g. dr. Nikole Konjovića. Skupščina je bila dobro obiskana in je razpravljala o vseh aktualnih jugoslovanskih šahovskih vprašanjih. Izvoljen je bil močan nov odbor, od katerega naj imenujem predsednika g. dr. Želimira Mažuranića, ministra n. r., podpredsednike gg. dr. Konjovića, dr. Cvijanovića in šahovskega mojstrstva Vladimirja Vukovića, od glavnega odbora pa g. dr. Antona Bajca, ki zastopa Ljubljanski šahovski klub. V odboru so med drugimi tudi šahovski mojster dr. Drezga in zelo agilni tajnik Mirko Magdić iz Zagreba. Odbor je dobro sestavljen in smemo pričakovati, da bo zveza začela s še intenzivnejšim delovanjem. — Iz turnirja za prvenstvo Češkoslovanske prinašamo danes naslednjo partijo, ki je bila igrana v prvem kolu in jo je dobil Pokorny proti Opečenskemu. Pokorny je začel dobro in je prišel po prvih kolih v vodstvo pred favoritom Flohrom.

»amški gambit

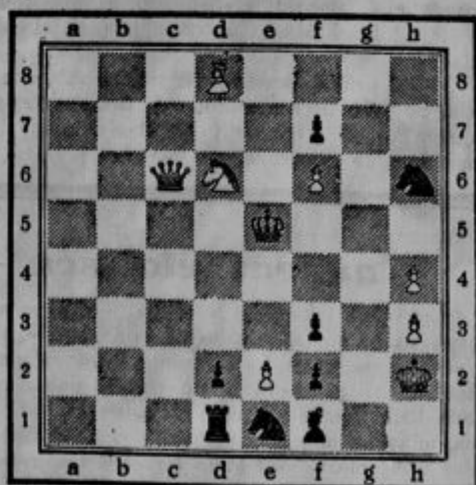
Opečenski: Pokorny

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Sg1—f3, d7—d5; 4. Sb1—c3, c7—c6; 5. e2—e3, Sb8—d7; 6. Lf1—d3, d5×c4; 7. Ld3×c4, b7—b5 (Črni išče v tej varianti z energično akcijo na damskem krilu oprostitev in protiigro.) 8. Lc3—d3, b6—b4 (Tako je začel igrati Canal, ki je mnenja, da črnemu ni treba z a6 izgubljati tempa, kot se je do sedaj običajno igralo.) 9. Sc3—a4 (Beli skuša črnemu otežkočiti izvedbo poteze c5, kar bi dosegel tudi s Sc4.) 9... c6—c5 (Črnemu se mudi. Previdneje je preje razviti kraljevo krilo, ker bel črnemu radi oslavitve polja b5 lahko nagaja.) 10. b2—b3, Lc8—b7 (Boljše bi bilo preje vzeti na d4.) 11. Lc1—b2, c5×d4; 12. Lb2×d4, Dd8—b8 (Interesantna poteza. Črni hoče imeti kontrolo čez točko e5.) 13. Ta1—c1, Lf8—d6 (Napaka bi bila poteza e6—e5, ker bi bel lovec odločilno posegel na diagonalni a4—e8.) 14. Ld4×f6, Sd7×f6; 15. Ld3—b5+, Ke8—e7 (To so posledice prenatrženja v 9. potezi.) 16. Sf3—d4! (Grozi z Sc6+ dobiti kvaliteto.) Th8—c8! (Sedaj bi sledilo na Sc6+?) L×c6 in na L×c6 Dc7!) 17. Lb5—c6, Ke7—f8; 18. Dd1—f3, Lb7×c6! (Na e5? bi igral bel mirno 0-0.) 19. Tc1×c6 (Slabo bi bilo S×c6 radi Db5!), e6—e5! 20. Sd4—f5, e5—e4! 21. Tc6×c8+, Db8×e8 (Črni je uspešno odbil belega v obrambo.) 22. Df3—d1 (Edinol!), Ld6—e5 (Škakač a4 igra sedaj zelo žalostno vlogo.) 23. Sf5—d4, Le5×d4; 24. Dd1×d4, Dc8—e1+; 25. Dd4—d1, Ta8—a3; 26. 0-0, Dc1×d1; 27. Tf1×d1, Tc8—c2; 28. h2—h3 (Po Ta1 bi bila bela igra popolnoma pasivna.) Tc2×a2 (Ke7 je bilo mnogo močnejše nadaljevanje.) 29. Td1—d4 (Bolje Td8+ in Ta8), a7—a5; 30. Td4—d8+, Kf8—e7; 31. Td8—a8, Ta2—a3; 32. Sa4—e5, Ke7—d6; 33. Ta8×a5, Kd6—c6! (Grozi Kb6! T×a3 ne gre, ker bi a pešec ušel na prvo vrsto.) 34. Sc5—a4, Ta3×b3 (Črni je dobil pešca, ki na interesanten način odloči igro.) 35. Ta5—c5+, Kc6—d6; 36. Tc5—c4, Sf6—d5; 37. Tc4×e4, Sd5—c3; 38. Sa4×c3, b4×c3 (Ta pešec hitro odloči.) 39. Te4—c4, Kd6—d5; 40. Tc4—c7, Kd5—e4! 41. Kf1—f1, Ke4—d3; 42. Tc7—d7+, Kd3—c2; 43. Kf1—e2, Kc2—b1; 44. Td7×f7, c3—c2; 45. Tf7—c7, c2—c1; 46. Tc7×c1+, Kb1×c1; 47. e3—e4, Kc1—c2; 48. e4—e5, Kc2—c3 in bel se je vdal.

Problem štev. 30.

A. C. Challenger

Črni: Ke5, Td1, Lf1, Se1, h6; P: d2, f2, f3, f7 (9 fig.)



Beli: Kh2, Dc6, Ld8, Sd6; P: e2, f6, h3, h4 (8 fig.) — Mat v treh potezah.

Rešitev problema št. 29.: 1. Ld4.

Najstarejše, najsolidnejše podjetje:

C. PICKEL

tovarna cementnih izdelkov, d. o. z.

nudi po konkurenčnih cenah: betonske cevi, stopnice, raznovrsten umetni kamen za tlak, cement, apno, kameninaste cevi, ploščice za oblaganje sten, strešno lepenko, izolacijske plošče, asfalt i. t. d. — Le prvovrstno in najboljšo blago!

Tovarna: **MARIBOR**, Koroščeva ulica št. 39 — Vrbanova ulica št. 60

SALDA-KONTE

STRACE - JOURNALE

SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE

ODJEMALNE KNJIZICE

RISALNE BLOKE

ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNIKA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

Kaotične posledice žitnega protekcionizma

Pred žitno konferenco

Jutri se zopet sestane svetovna žitna konferenca. Sklicana je pod okriljem svetovne gospodarske konference v Londonu. Udeležilo se je bo okoli 30 držav. Kakor poročajo, so štiri velike države, ki so same izvoznice žita, že pristale na odpravo zadevnih carin. Poleg tega so se že obvezale, da bodo zmanjšale zasejano površino v dveh letih za 15%. Amerika je po svojem delegatu že izjavila, da je pripravljena pristati na vsako zmanjšanje setve.

Konferenca ima v prvi vrsti namen, da bi zvišala ceno osnovnih proizvodov. V ta namen je nujno potrebno, da se koordinira proizvodnja in prodaja določenih vrst pridelkov. Sporazum bi zadel v prvi vrsti pridelke, ki so mednarodnega značaja in glede katerih že obstoji nadprodukcija, poleg tega bi moralo priti do sporazuma tudi glede predelanih izdelkov. Na sporazum bi morala pristati večina držav izvoznic in na drugi strani večina držav uvoznic kmetijskih pridelkov. Na vsak način bi bilo treba sporazum tudi praktično izvesti. Uprava ustanov, ki bi bila za to potrebna, bi pod nobenim pogojem ne smela biti komplicirana. Sporazum bi moral upoštevati gospodarske interese posameznih držav in bi moral pripomoči posameznim državam do gospodarskega ozdravljenja. To so seveda samo načrti.

Vprašanje zmanjšanja zasejane površine je silno težavno. Tako je bil na primer že dosežen sporazum o omejitvi sladkorne proizvodnje. V resnici so nekatere države res zasadile manj sladkorne pese, med temi je bila tudi Jugoslavija, toda druge pa zopet se niso ravnale po sporazumu in so od tega imele same dobiček. Saj so lahko dražje prodajale sladkor.

V Londonu so se že pogajali glede omejitve izvoza žita iz posameznih držav. Skušali so določiti kontingent izvoza za posamezne države. Za podonavske zemlje so se pogajali na podlagi kontingenta 50 milijonov bušjev. Toda samo Rusija je zahtevala zase kontingent 90 milijonov bušjev, medtem ko so jih npr. znanjali samo 25. Tudi Avstralija se je dolgo upirala omejitvi svojega izvoza, a se je končno vdala pod pogojem, da tudi druge države pristanejo na sporazum. Povsem tem je jasno, da čaka delegate na novi konferenci silno naporna naloga. Poleg vsega se je med tem časom problem še kompliciral, ker gredo države vsaka svojo pot in imajo pred očmi samo koristi svojih lastnih pridelovalcev žita.

Borza

Dne 19. avgusta.

Skupni devizni promet v preteklem tednu je znašal Din 1.772.612,66.

Effektivno tržišče: Državni papirji so se učvrstili razen Seligmanovih obveznic, ki so v drugi polovici tedna popustile. — V vsem tednu je bila prodana samo ena delnica KID po 800 Din; to je bil edini efektiven zaključek v tem tednu.

Curih. Pariz 20.29, London 17.13, New York 881.50, Bruselj 72.30, Milan 27.25, Madrid 43.30, Amsterdam 208.175, Berlin 123.40, Dunaj 72.94 (priv. 57.875), Stockholm 88.30, Oslo 86.10, Kopenhagen 76.50, Praga 15.33, Varšava 57.90, Atene 2.95, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.08.

Les

Tendence prijašneffja.

Položaj na slovenskem lesnem trgu se v minulem tednu ni bistveno spremenil. V jelovini je še nadalje povpraševanje po III. in IV. tako, da nastane vprašanje, kam naj se razpeča I., II. in III. monta blago. Prav tako je opežati, da se je naša industrija v splošnem — na pritisk inozemškega kupca — tako preorijentirala, da reže blago po želji kupca in seveda v predpisani izdelavi za eksport. Cene so v glavnem zelo nizke ter je vprašanje, ako se bo ta produkcija z ozirom na tako nizke cene in tako visoke obseže, razne davkatve in pristojbine itd. v obse nadalje rentirala. Pretresti bi se moralo vsakokrat temeljno vprašanje, da li ne bi kazalo preosnovati obstoječa podjetja v druge svrhe, bodisi v pol. odnosno v finalne izdelke. Nekoliko živahnije je povpraševanje tudi za madiere, basting in smežole. — V tesnem lesu se zahtevajo le izdelki nove produkcije ter je prodaja starih zalog skoraj popolnoma izključena. Tudi tu je cena jako šibka. — V bukovini se iščejo suhi bukovni neobrobjeni plohi za takojšnje oddaje, medtem ko se iščejo testoni za poznejše dobave. — V gorovem drvu vlada popolna stagnacija. — V bukovnem oglju pa je obilno povpraševanje za candelco. — V tem tednu so bili perfekturni sledeči zaključki: 2 vagona remeljnov, 4 vagona desk in 3 vagona tramov.

Francija na primer računa s precejšnjim izvozom pšenice in ta izvoz že organizira s pomočjo posebnega urada. »Matine« je pravilno pripomnil, da je žetev dobra, tudi priprave za izvoz so v teku, toda eno manjka: to je pšenični trg. Francija vedno bolj intenzivno obdeluje svojo zemljo in če pojde tako naprej, bo lahko izvozila vsako leto več pšenice. Toda na ta način se vprašanje pridelovanja in prodaje pšenice, ki je že samo na sebi tako zamotano, še bolj komplicira. Kako naj Francija potem uvaža pšenico iz podonavskih držav, katerim je obljubila olajšave za uvoz pšenice? se povsem upravičeno vprašuje »Matine«.

Kako naj Francija uvozi naše žito?

Francija je vpeljala posebni žitni režim, da bi pridelovanje pšenice čimbolj podprla. Pri tem se ne straši umetnega vzdrževanja cene. Dejansko je danes Francija trg sam zase, odrezan od svetovnega tržišča. Država je določila ceno, po kateri morajo kupci kupovati pri kmetu pšenico, in sicer 115 frankov za stot. Ta cena naj bi se v smislu zakona nadaljnji mesec dvignila za 150 franka. Velike kazni so določene za tiste, ki bi prodajali oziroma kupovali pšenico po nižji ceni. Toda dejansko se pšenica prodaja po nižjih cenah. Kmetje in trgovci so obšli zakon na prav premeten način. Najboljše pšenice prodajajo kot blago slabše vrste ali pa prodajo istemu kupcu oves, ječmen, krompir in druge pridelke, za katere ni bila določena uradna cena, po nižji ceni in naredijo pri pogodbi za pšenico predpisane cene, čeprav so jo prodali po nižji prodajni ceni.

Kako absurdni je položaj, ki ga ustvarja protekcionistična politika, nam pokaže primera med notranjih francoskim trgov in svobodnim zunanjim trgov. Francoski izvoznik lahko proda pšenico na zunanjem trgu po približno 45 fr. za stot, medtem ko je cena na domačem trgu 115 fr. Da lahko izvoznik kupi na domačem trgu pšenico po 115, mu država plača izvozno premijo 70 frankov. Kakšno škodo trpi francoski konsument, ni treba še posebej povdarjati. Inozemsko pšenico bi Francija lahko kupovala po 45 fr., v resnici pa mora konsument plačevati kruh na podlagi pšenične cene 115 fr. Poleg tega mora konsument z davki pomagati državi, da lahko z njegovim denarjem plačuje premije izvoznikom.

Žitni trg

Chicago. Pšenica: september 93.75. Oves: maj 41.125, september 44.50, december 48. Winalpeg. Pšenica: oktober 70.875, december 72.875, marec 77.500.

Živina

Ptujski šivinski sejem

V sredo 16. t. m. se je vršil na mestnem sejmišču konjski in goveji sejem. Prigananih je bilo 179 krav, 61 telic, 113 volov, 14 bikov in 53 konjev. Skupaj 420 glav. Prodanih je bilo le 161 glav; torej slaba kupčija. Cene: krave 2-4 Din; telice 2.50-4.50, voli 3-4; biki 2.50 do 4 za kg žive teže. Konji po kakovosti od 450 do 2500 Din. Prihodnji sejem bo 5. septembra t. l. — Sejem za prašiče, v četrtek 17. t. m. je bil slabo obiskan. Prigananih je bilo komaj 98 rilcev, prodanih pa 33. Cene: evinje 6.50-8.50 za kg žive teže; prasici pa po kakovosti od 150 do 200 Din.

V trgovski register sta bili vpisani trdki s sedežem v Ljubljani: trgovina z živinsko krmo Provendine, d. z o. z., poslovođa Louis Sander, industrije v Bruslju, Belgija; s sedežem v Ormožu: Pevec Rudolf, trgovina s poljskimi pridelki in sadjem na debelo.

V zadržni register sta se vpisali zadrugi »Planineka in izletniška zadruga Prijatelj prirode«, r. z. z o. z. v Ljubljani; Gospodarska zadruga v Ljubnem na Gorenjskem, r. z. z o. z.

Poravnalno postopanje je bilo razglašeno o imovini trdke Vagner, trgovina z mešanim blagom v Šmarju pri Jelšah.

Obtok bankovcev se je po zadnjem izkazu Narodne banke po stanju 15. avgusta zmanjšal za 33.6 na 4.270,7 milij. Din. Zlato in devizno kritje se je povečalo od 35.50 na 35.53%, in to v času od 8. do 15. avgusta.

Prevozne olajšave za potnike in blago na jenski Ljubljanski velesajem, ki se bo vršil od 2. do 11. septembra, so dovolile sledeče tuje države: Avstrija, Bolgarija, Češkoslovaška, Grška, Italija, Madjarska, Nemčija, Poljska, Romunija in Saarsko

Celje

»Vpisovanje na državni dekliški meščanski šoli v Celju se bo vršilo 1. 2. in 3. septembra od 8 do 12. V prvi razred se sprejmejo učenke, ki so dovršile četrti razred osnovne šole, nimajo iz nobenega predmeta ocene slabo in niso že v prejšnjem koledarskem letu dovršile 14 let. S seboj je treba prinesiti rojstni list, zadnje izpričevalo in davčno potrdilo, na podlagi katerega se odmeri šolnina, event. ubožno spridevalo. Pri vpisu morajo vsi brez izjeme plačati 20 Din za zdravstveni fond in izpolniti s 5 Din kolokvano prijavo. Ponovljajni izpiti se prične 31. avgusta ob 8 zjutraj.

»Umrla sta Iviš Katica, 16 let, hči kočarja iz Brezna, Hum ob Sotli in Razboršek Marjan, 4 in pol meseca, sin služkinje, Sp. Hudinja 23. — N. v m. p.l

Gledališki frizer za dame in gospode

R. Grobelnik

CELJE, Glavni trg 17 in podružnica HIGIEA, poleg hotela Evropa. Cene zmernel

»Med prevozom domov umrl. V celjski javni bolnišnici se je zdravil Kocovič Dimitrij, doma iz Sarajeva. Ker se je njegovo zdravstveno stanje slabšalo, so ga svojci vzeli iz bolnišnice in ga hoteli prepeljati domov, toda Kocovič je med prevozom na brzdovlaku v petek zvečer med Zidanam mostom in Zagrebom izidil. — N. v m. p.l

»Isredni lovski plen. Celjski industrijalec g. Adolf Westen je imel te dni pri lovu izredno srečo. Ustrelil je namreč dva srnjaka, katerih rogove ima izredno velikost in sicer 29, ozi. 29.5 cm.



zopet znižal cene.

»Današnji nogomet. Danes se vršita na Glazbi dve prijateljski nogometni tekmi. Ob pol 10 dopoldne bo tekma med komb. moštvo SK Celje in prvim moštvo SK Šoštanj, ob 5 popoldne pa med SK Celjem in SK Olimpij. Dopoldansko tekmo bo sodil g. Seifl, popoldansko pa g. Ocha.

»Koncert v korist ruskih invalidov se bo vršil danes v mestnem parku.

»Sadjarsko predavanje v Zagradu. Sadjarska podružnica v Celju priredi danes ob 4 popoldne društveni sestanek s poučnim predavanjem pri posetniku g. Dornu v Zagradu. Vabljeni so vsi prijatelji sadjarstva.

»Pri tolščici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavilih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef« vodo sijajne uspehe.

Ptuj

Spremembe na ptujski gimnaziji. Ravnatelj ptujске gimnazije dr. Josip Komljanec, znan narodni borec, je po 34 letih službovanja upo-

kojen. Dr. Komljanec je bil dolga leta predsednik Narodne čitalnice v Ptuj in je stal že leta 1908, ob času znanih ptujskih dogodkih, v prvih narodnih vrstah. Na njegovo mesto je imenovan dr. Maks Kovačič, referent v prosvetnem ministertvu in bivši starosta mariborskega Sokola.

Huda nesreča se je dogodila v četrtek 17. avgusta v Krčevinah pri Vurbergu. Posesnik Franc Sužnik je vozil s travnika otavo. Med potjo pa so se vpreženi volji splašali in zdirjali z naloženim vozom. Sužnik je padel pod voz in sta mu šli obe kolesi čez desno nogo, tako da mu je nogo prelomilo in zmečalo. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno in mu bodo morali nogo odrezati.

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 20. do 27. avgusta vrši druga desetica prvega voda in sicer četovodja Ernest Dachs in desetinik Vinko Zajšek. Reševalno službo šofer Ivan Omulec in desetinik Ivan Merc, od moštva Adalbert Hojker in Konrad Somer.

Pripravljalni odbor za proslavo septembrskih dogodkov v Ptuj naproša vse zunanje obiskovalce ptujskih svečanosti, da sporoče najkasneje do 1. septembra ptujskemu mestnemu načelnstvu, koliko prenočišč odnosno postelj želijo rezervirati za 8., 9. in 10. september. — Odbor.

Dijaški dom v Ptuj

sprejema gojence, katerim nudi popolno oskrbo, nadzorstvo pri učenju, pouk v glasbi in petju ter dobro vzgojo. Celoletna hrana rina znaša Din 5000.—, plačljivo v mesečnih obrokih po Din 500.—. Vsa potrebna pojavnila in ostale sprejemne pogoje daje vodstvo Dijaškega doma v Ptuj; na željo se prospekt pošlje po pošti.

Radio

Programi Radio-Ljubljane

Nedelja, 20. avgusta: 8.15 Iz današnjih dnevnikov. 8.30 Gimnastika (Marian Dobovšek). 9.00 Versko predavanje. 9.30 Prenos iz franč. cerkve. 10.00 Potovanje po Evropi in tujski promet (prof. O. Šest). 10.30 Pasivizem in aktivizem (E. Boje). — 11 Operne duete pojeta gospa Čadeževa in g. Marčec. — 12 Napoved časa, nato reproducirana glasba. — 13 Vremenska napoved. — 15 Kmetijska ura (dipl. agr. Jamnik). — 15.30 Zabavna ura gosp. Raabbergerja. — 16.30 Harmonika solo, gosp. Stan-ko. — 20 Pevski solistični koncert gđ. Majdičeve. — 20.45 Radio-orkester. — 21.30 Čas, poročila. — 22 Radio-jazz.

Ponedeljek, 21. avgusta: 12.15 Reproducirana glasba. — 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov. — 13 Časovna in vremenska napoved. — 13.03 Reproducirana glasba. — 19 Radio-orkester. — 20 Ljubljanski muzej (Kozlevčar) esperanto. — 20.30 Duetni večer gđc. Vedralove in gosp. Živka. — 21.30 Poročila »Avala«, časovna napoved; — 21.45 Radio-orkester.

Bogu Vsemogočnemu je dopadlo poklicati k Sebi Svojega zvesvega služabnika preč. gospoda

Ivana Krančiča

duhovnega svetnika in župnika v Grižah,

ki je previden s svetimi zakramenti v petek 18. avgusta ob 11 po-noči mirno v Gospodu zaspal.

Blagega gospoda bomo položili v ponedeljek 21. avgusta ob pol 10 na farnem pokopališču k večnemu počitku.

Griže, dne 18. avgusta 1933.

Anton Oblak, kaplan.

Žalujoči sorodniki.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Sanjal je, kako sta se po dolgem sestala, kako je ona od sreče žarela, kako se je smehljala in kako je bila navdušena, ko je videla, da bo njegovo ime zablistelo med prvimi. Kako srečno bosta živela po končani vojni, ko ju bo združil zakon in ko mu bo ljubezen okoli čela ovila venec zmage. — O, mladost, mladost, kako raješ med zlatimi prikaznimi — dočim sanje starosti oklepa težak svinec!

Drugo jutro se je zbudil z blaženim nasmeškom na ustih. Zbudil se je s tistim čuvstvom prožnosti in lahko-te, ki srečno ljubečega dviga nad zemljo. Še ves dan so ga polnile tiste sanje. Ko se je potikal ob morskimi obali in gledal, kako se valijo valovi, kako se vse preliva, se mu je zdelo, da je morje pot, po kateri bo prišel do svojega cilja. Upanje ga je poneslo prek vseh globotin. Ko so se valovi zaganjali k njegovim nogam in se zopet peneči se otekali, je zaslišal glas zmage, ki ga je klicala, naj zane. Nad njim so proti Franciji, domovini njegove Adele, plavali mehki beli oblaki, ki jih je oblivalo solnce. Zamislil se je vanje in dvignili so ga nad zemljo. Tuljenje valov se je izgubljalo v srebrnih glasovih pariških vodometov, piskanje vetra, ki je šel nad morjem, je utihnilo pred sapico, ki je šepetala skozi šuščeče gaje. Ko je hodil po ostrih kamenčkih, se je mlademu možu zdelo, da hodi po zlatem pesku.

Med tem, ko je De Lacy dihal na odprtem obrežju, je ubogi Rory nekaj milj proč ležal ujet v tesni koči, kjer ga je dim skoraj zadušil. Po glavi so mu rojile čisto drugačne misli kakor De Lacy. Rorija in Scrubbsa so

tako budno stražili, da nista mogla niti misliti na to, da bi pobegnili. Rory je videl, v kakšnih rokah je in vedel, da je nemogoče pobegniti. Če je lahko prekanil zatelebanega praporčaka, preprostega podčastnika in zaljubljenega polkovnika, tolpe tihotapcev ne more, zakaj ti so bili prav tako mojstri, kadar je šlo za preplezanje plotov, kakor je bil mojster on sam.

In zato se je pogumno vdal in čakal, kaj bo prišlo. Misli so mu uhajale domov k materi in sestri. Vedel je, kako ju muči skrb, ker ga ni. To je bilo zanj huje kakor vse drugo. Ko je bil dan pri kraju — Roriju se je zdelo, da je to najdaljši dan v njegovem življenju — so ga s Scrubbsom vred prepeljali. V temi so ju odvedli na morsko obalo, kjer so ju vkrcali v majhen ribiški čoln z jadr. Spravili so ju v prednji skrivni del čolna, v prostor, za katerega nihče ni vedel kakor samo poveljnik ladje in še nekateri. Rory, ki je vedno imel odprte oči in ušesa, je slišal, kako se pripravljajo, da bodo odpluli na odprto morje. Zastonj se izpraševal, kaj bodo storili z njim; edini odgovor, ki so mu ga dali, je bil kakor ponavadi: »Jezik za zobmile«

Medtem je šel De Welskein k ribiški koči, kjer je De Lacy čakal in mu naznanil, naj bo pripravljen, ker bodo ponoči odpluli.

»Je torej jadrnica pri obali?« je vprašal De Lacy. »Ne, gospod, nekaj milj zunaj na morju. Do nje bomo veslali v ribiškem čolnu.«

Ko se je znočilo, so poklicali De Lacya in De Welskeina, ki sta se takoj nato vkrcala. Dvignili so jadra in odpluli na odprto morje.

Ubogi Rory, ki je bil prvokrat na morju, je kmalu hudo zbolel na morski bolezn. Nikdar prej ni slišal o njej in zato je mislil, da je sedaj konec, da ga hočejo umoriti na ta način. Kadar mu je mimogrede odleglo, je

tožil in ternal, češ, da mora biti obsojen na tako nesrečno smrt. »Oh, da bi me vsaj ustrelili ali utopili, ne pa da človeku želodec obračajo nazven! Ov, ov... umrl bom!«

De Welskein je vso noč na krovu pazil, kdaj bo zagledal svojo jadrnico in ko se je zdanilo, jo je zagledal. Ladji sta se približali druga drugi. Z jadrnice so spustili čoln in De Lacy in De Welskein sta se prekrcala.

Tudi De Lacy, zavil v svoj plašč, je bil vso noč na krovu, zakaj zaradi mešanega duha po ribah, tobaku in stari vodi, mu je bilo v jaslih, ki so jih imenovali kabino, neznosno. Ko sta s tihotapcem šla na jadrnico, mu je De Welskein svetoval, naj gre k počitku, češ, da ga je po tako dolgi mrzli noči potreben. Ker pa De Lacy tega ni hotel takoj storiti, je tihotapec, ki je imel nalogo, tudi Rorija in Scrubbsa spraviti na jadrnico, ne da bi De Lacy to opazil, šaljivo pripomnil, da je kot kapitan absoluten gospodar svoje ladje, da se zato mora ukloniti njegovim poveljem in mora iti v spodnje prostore. Ponudil mu je posteljo v svoji lastni kabini.

Ko je bil De Lacy spodaj, so pripeljali Rorija in Scrubbsa na jadrnico. Razpeli so vsa jadra do zadnjega in ladja jo je čvrsto in kar najhitreje rezala proti Franciji.

Dasi je bil ubogi Rory bolan, je vendar imel oči odprte in videl, da so ga s Scrubbsom vkrcali na večjo ladjo. Ko je šel čez krov, je slišal De Welskeinov glas. To je bilo zadosti. Vedel je, da mora biti tudi De Lacy na ladji. Ko so ga s Scrubbsom peljali dol in ju zopet zaprli, ga je ta domneva tako okrepila, da je morsk bolezen veliko lažje prenašal. Kadar so težave za nekaj časa popustile, je njegova glava na vse pretege delala načrte, kako bi dal De Lacyju vedeti, da je tudi on na ladji.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hissala, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila edričtvali oči, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din. — Bigger: Kitajčeva pupiga, povest, broš. 32 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din. — Broš. 40 Din.



Glavna filijala
LJUBLJANA
Ustanovljena leta 1862

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE — BEOGRAD

Sprejema hranilne vloge in plača letno 6% obresti. — — — Za vse bančne obveze jamči država.

Centrala
BEOGRAD
Ustanovljena leta 1862

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Letovišča

Letovišče
v idiličnem kraju, oskrba s petkratno hrano dnevno 30 Din; duhovniki - penzionisti popust. Dopisi na Vinegrad nad Dobro pri Celju. (L)

Službe iščejo

Mlado dekle
išče mesta kot pomoč gospodinjici pri boljši družini. Naslov pove upravo »Slovenca« št. 9543. (a)

Gostilnišča kuharica
samostojna gospodinja, z dobrimi spricavali, išče mesto. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Stalno« št. 9496. (a)

Manufakturstinja
starejša moč — išče mesta takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 9429. (a)

Gospodična
išče službo kot pomoč pri gospodinjstvu, najraje pri nemški osebici za malo plačo v svrhu priučitve nemškega jezika. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9409. (a)

Uradnik
z znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, s 15 letno pisarniško prakso, išče primerno službo v pisarni kot skladničnik ali kaj podobnega. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9474. (a)

Gospodična
zmožna ročnega in strojnega vezanja ter šivanja perila, želi dobiti primerno službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9570. (a)

Gospodična
želi priti kot samostojna gospodinja ali gospodinjica pomočnica k manjši družini ali k kakemu gospodu oziroma gospe. — Nastop 1. ali 15. septembra. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 9569. (a)

Strojni ključavničar
absolvent delovodske šole, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Novem mestu pod »Zadovoljen« v vsakem delu. — št. 9579. (a)

Poštena kuharica
išče službo k boljši družini. Ne zahteva velike plače. Naslov: R. Novak, Gregorčičeva 18/I, Maribor. (a)

Službo dade

Pošteno dekle
ki razume dobro opravljati vsa gospodinjstva dela — sprejme učiteljska rodbina na deželi. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevne plače na upravo »Slovenca« pod »Snažna« št. 9434. (b)

Poslovodjo
veščega za vodstvo podružnice trg. z usnjem v Prekmurju, sprejemem. — Kavcija 10.000 Din. 40 do 50 let stari prednost. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zanesljivo« 9557. (b)

Kuharico

popolnoma samostojno — dobro gospodinjico, zdravo in snažno, z daljšo prakso, staro nad 30 let — in sobarico, vajeno finih in navadnih sob, pranja in likanja perila — sprejemem 1. ali 15. septembra. Oseb 12 do 14. Vodovod in elektrika. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj, zahtevni in sliki pod »Izven Ljubljane« št. 9395 na upravo »Slovenca« (b)

Sobarico

zanesljivo in vsestransko pošteno, z daljšimi spricavali, ki razume nemški jezik, sprejme v stalno službo hotel »Bellevue«, Ljubljana. (b)

Pisarniško moč

samoostojno — z znanjem slov., hrv. in nemščine in vseh kontornih del, sprejemem v večjo trgovino v mestu na deželi. Ponudbe pod »Hrana in stanovanje v hiši« št. 9460. (b)

Poslovodkinjo

s spricavali, za trgovino z meš. blagom, blizu Ljubljane, zmožno tudi gospodinjstva dela, sprejemem takoj. Ponudbe pod »Navedba plače« št. 9428 na upravo »Slovenca« (b)

Mlinarja

poštenega, večšega dela pri valjkih, sprejemem. — Nastop takoj. Josip Košir, valjni mlin, Skofja Loka. (b)

Gospodična

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme kot instrumentarka. Dr. Grebenc, Celovška 44. (b)

Služkinjo

ki zna nekoliko kuhati in opravljati druga hišna dela, ne pod 30 let staro, sprejemem. Ponudbe z navedbo dosedanjih službenih mest na upravo »Slovenca« pod »Čistost in snažnost« št. 9519. (b)

Poslovodjo

za vodstvo nove prodajalne išče tovarna v centru Ljubljane. Prednost imajo strokovnjaki spece-rijske branše. Potrebna jamčevina 50.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljivo« št. 9420. (b)

Strojno veziljo

sprejme atelje »Iris« — Ljubljana, Igriška ulica. b

10 dobrih sodarjev

za cepanje dog v akordu sprejme tvrdka Ivo Čater, Sp. Hudinja pri Celju. b

Kuharico za vse

samo z dobrimi spricavali — iščem. Ponudbe pod »Poštena« št. 9594 na upravo »Slovenca« Maribor. (b)

Delo

v teh težkih časih se moram najlažje dobiti z ustanovitvijo domače pisarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, le malo odjemalci za pletenje, dobavljamo prejo in izplačujemo zaslužek za pletenje, kar dokazuje mnogo zahvalnic. V slučaju, da hočete delati in zaslužiti, se obrnite po gratis-prospekte na trdnico Dometa Pletarske industrije Josip Tomazič, Maribor, Krekova ul. 16/II.

Hišnica

poročena, pridna, dobi za izvršitev vseh hišnih del stanovanja. Ponudbe pod »Poštena« št. 9476 upravi »Slovenca« (b)

Fanta

14 letnega, zdravega, poštenega, sprejemem takoj v službo. Dopise upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Cela oskrba« št. 9501. (b)

Tkalec - mojster

se išče za izdelovanje tkanine iz naravne svile. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9 — pod »35003«. (b)

Služkinja

katera zna kuhati — se sprejme v stalno službo k 2 osebam in 2 meseca staremu otroku. Zidarič Stefca, Maribor, Stolna ulica 5. (b)

Učenca

zdravega, dobro vzgojenega in razvitega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme trgovina z meš. blagom P. Koren prej Sterk, Črnomelj. (v)

Mizarski vajenec

se sprejme. Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj. (v)

Mladenčič

z dovršenim 8 razredom ljudske šole, išče mesto vajenca v trgovini z vso oskrbo. Ponudbe na I. Zore, Zagorje 44. (v)

Brivskega vajenca

poštenega, s primerno izobrazbo, sprejme Matija Ivanuš, brivski salon — Ljubljana, Aleksandrova št. 4 (pasaja). (v)

Učenca

za krojaško obrt sprejme A. Žigon, Ljubljana, Gradisce 4, dvorišče. (v)

Učenca

lepega vedenja, zdravega, močnega, poštenih staršev, s predpisano šolsko izobrazbo, s hrano in stanovanjem v hiši, sprejme tvrdka A. Kašman — železnica, Skofja Loka. Ponudbi se priložiti zadnje šolsko izpovedilo. (v)

Učenca

poštena, zdrava, s 4 razredi meščanske šole, ki ima veselje do trgovine mešanega blaga, se takoj sprejme. — J. M. Rebec, Litijski. (v)

Vajenca

za železnico sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9471. (v)

Vajenca

za mizarsko obrt, z vso oskrbo v hiši, sprejemem. Teodor Stupica, strojno mizarstvo, St. Vid, pošta Lukovica. (v)

Tri učenke

sprejemem v dobro vpeljano ljudsko kuhinjo na enoletno brezplačno pok. Poleg kuhinjskih del bi nosile tudi kosilo v bližini tovarne. Cenjene ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Šifro« 3 učenke« št. 9488. (v)

Dekle

z dovršeno meščansko šolo, dobra računarica, se sprejme kot trgovska vajenka pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. — Oskrbo mora imeti pri starših. (v)

Prilporočamo Vam

najboljše šivalne stroje in kolese

Adler - GRITZNER

Švicarski pletilni stroji

DUBIED

odino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Tel. št. 2023 na vodo. Tel. št. 2023

Brezplačen posk. v vsem. Vročitelno jamstvo.



Kmečki mladenčič

strogo vzgojen, ima štiri razrede meščanske šole, se želi izučiti vrtnarstva. Cenjene dopise upravi »Slovenca« št. 9468. (v)

Brivskega vajenca

poštenih staršev sprejme takoj Ivo Merlak, Dol. Logatec. (v)

Pouk

Šoferska šola E. Čeh
(bivši Camernik /va šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pismenila zastojni in franko.

Eneoletni **trgovski tečaj Legat v Mariboru**
Začetek dne 9. septembra. Vpisovanje: Slovenska ulica 7 — od 10 do 12 in od 5 do 6. (u)

Šoferska šola I. Gaberščik,
bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica.

Denar

Hranilno knjižico
Zadružne gospodarske banke z vlogo ca. 10.000 Din — kupim proti mesečnemu odplačevanju in sigurnemu jamstvu. Ponudbe na upravo »Slov.« Maribor, pod »Tridesetkratno kritje« 9529. (d)

Zamenjam hran. knj.
Prastedione z vlogo Din 75.000 — za Ljubljansko ljudsko ali Celjsko, odnosno Zadružno gospodarsko banko v Ljubljani ter po nji vezanih podeželskih zavodov. (d)

Za posojilo
30.000 Din dam dve sobi, pritlikline in garažo. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9545. (d)

Kdo posodi
12.000 do 15.000 dinarjev proti solidnim obrestim in sigurni vrnitvi. Pojasnila in ponudbe daje uprava »Slovenca« pod »Popolna varnost« 9495. d

Dve dijakinji
sprejemem na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava »Slov.« št. 9515. (d)

Kdo posodi 2000 Din
proti sigurnemu jamstvu ter zelo dobrim obrestim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 217/9435. (d)

30—40.000 Din

posojila iščem proti poroštvo ali vknjižbi več obrtnih objektov, ali pa se ugodno prodajo novo zgrajena hiša z dvema obrtnima lokaloma in štirimi stanovanji na prometnem kraju Zagorja. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Trbovljah pod »Sigurna varnost« št. 9509. (d)

Do 50.000 Din

posodim onemu, ki me zaposli kot skladiščnika ali hišnega mizarja itd. Dopise pod značko »Pošten« št. 9416 na podružnico »Slovenca« Celje. d

Hranilno knjižico

katerega koli zavoda — z vlogo 30—50.000 Din — kupim. Za obresti po dogovoru hrana in stanovanje v lepem letoviščnem kraju. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Sigurna vrnitev« št. 9595. (d)

Ženitbe

Gospodična
želi poročiti dobro partijo. Ima primeren kapital. Ponudbe pod »Takojšnja 140.000« št. 8698. (ž)

Državni uradnik
simpatične zunanosti, želi zaradi pomanjkanja znanja spoznati naobrazeno gospodično, čiste preteklosti, staro do 25 let. Znanje obrti in prometenje zaželjeno. Tajnost zadržana. Le resne dopise in sliki upravi »Slovenca« pod »Idealen« št. 9467. (ž)

Dijaki

Štiri dijake
sprejemem v čisto zračno sobo z vso oskrbo. Jenkova ulica 20, pritličje. D

Dijaka
nižješolca, sprejemem v vso oskrbo in pomoč pri učenju. 500 Din. Ljubljana, Bolgarska 21-I. (D)

Dijakinjo
sprejemem na hrano in stanovanje. — Sp. Šiška, Gubčeva 17, I. nadstropje, blizu gorenjskega kolodvora. (D)

Dijakinje v Mariboru
sprejme akad. rodbina v dobro oskrbo. — Klavir, nemščina, nadzorstvo. — Haas, Sodna ulica 14. D

Dva dijaka
sprejemem v popolno oskrbo in strogo nadzorstvo. Naslov: H. Zernfeld, Zidovska steza 6-II. (D)

Stanovanja

ISČEJO:
Kupim stanovanje
tri- do štirisobno, blizu centra ali električne. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Mirno - solčno« št. 9513. (c)

ODDAJO:
Trisobno stanovanje
v Slomškovi ulici se takoj odda. Več pri kamnoseku A. Vodniku pri glavnem kolodvoru v Ljubljani. (c)

Stanovanje
trisobno, z vsem komfortom, blizu sv. Jožefa — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9426. (c)

Dve lepi sobi
kuhinja, pritlikline, v sredini mesta oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9440. (a)

Trisobno stanovanje
v novi vili, Vodovodna cesta, oddam za novembra. Vprašati v upravi »Slovenca« pod št. 9556. (c)

Stanovanje
1 sobe, predsobe, kuhinje in pritlikline, se odda takoj ali pozneje stranki 1 ali 2 odraslih oseb. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9567. (c)

Trisobno stanovanje
elegantno, s kopalnico, v Zg. Šiški 235, oddam. — Prej 1300 Din, sedaj 600 Din mesečno. — Vprašati med 2 in 4 dana. (c)

Majhno stanovanje
v št. Vidu oddam proti predplačilu najemnine. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9547. (c)

Stanovanje
2 sobi, pritlikline in garazo ob Tyrševi cesti — oddam za posojilo 30.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 9546. (c)

Dvosobno stanovanje
takoj oddam. Vodovod, elektrika, pritlikline. — Predovičeva 19, Moste. c

Dvosobno stanovanje
lepo, podprtilično, takoj ceno oddam. Prešernova ul. 20, Zelena jama. (c)

Stanovanje
dvojno enosobno, parketi, elektrika, vodovod — takoj poceni oddam. — Bučar, Zg. Šiška 241, pod Hribom. (c)

Enosobno stanovanje
oddam mirni stranki. — Glinca, cesta IX., št. 14. (c)

Dve stanovanji
eno enosobno, drugo z dvema sobama in kuhinjo, se takoj oddata po najnižji ceni. Sv. Križ 71, v bližini Krombarja. (c)

V NAJEM
SE ODDA:
Udobno veliko stanovanje
v palači Mariborskega kreditnega zavoda, I. nadstropje, 8 sob z vsemi pritliklinami, v sredini mesta s 1. septembrom t. l. Prvovrstni trgovski prostori na najprometnejšem mestu, možnost velikega prometa in najboljše izločbe: Velik prostor na vogalu in manjši prostor se odda takoj, srednjevelik prostor pa s 1. oktobrom t. l. — Vprašati: Mariborski kreditni zavod — Maribor, Grajski trg. c

Dvosobno stanovanje

oddam. Stozice št. 126. (c)

Dvosobno stanovanje

pritlikline, vrt, oddam ¼ ure od Kolinske tovarne za 300 Din — za oktober. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9517. (c)

Soba in kuhinja

se odda. Kosovo polje št. 159. (c)

Trisobno stanovanje

komfortno, se odda za 1. september na Resljevi cesti 23. (c)

Trisobno stanovanje

se odda za termin novembra v centru mesta. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9577. (c)

Dvosobno stanovanje

oddam za 400 Din. Glinca, cesta XI., št. 4. (c)

Enosobno stanovanje

oddam v Rožni dolini, cesta VIII., št. 23. (c)

Dve stanovanji

enosobni — takoj oddam posamezno ali skupno. — Ižanska cesta 96. (c)

Kletno stanovanje

lepo, soba in kuhinja, se takoj odda. — Podaljšek Verovškove št. 68. (c)

Soba s kuhinjo

in pritliklinami, v podprtiličju, se odda za novembra. — Poizve se: Milska ulica 20, I. nadstropje. c

Stanovanje

dve sobi, kuhinjo in lokal oddam takoj v centru Kamnika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9472. (c)

Lepo stanovanje

v vili na deželi oddam mirni stranki — najrajši upokojencu. Dobaj, Svečina. (c)

Oddamo

dvosobno stanovanje — opremljeno sobo z 2 posteljami, opremljeno sobo z 1 posteljo in sprejemno sestanovalec v sobo z 2 posteljami. Poizve se v trgovini Borštnikov trg 1. (c)

Stanovanje

podprtilično oddam. Podaljšek Verovškove ulice št. 60. (c)

Dvosobno stanovanje

se odda. Poizve se: Sitar Franc, Stozice 136. (c)

Enosobno stanovanje

z verando takoj oddam. Pet minut od postaje Kranj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9490. (s)

Dva gospoda

sprejemem na stanovanje in dobro domačo hrano. Istotam se sprejmejo trije dijaki z vso oskrbo. Miklošičeva cesta 4/I, levo. (s)

Večja soba

s štedilnikom se s 1. septembrom ugodno odda. Ižanska cesta 116. (s)

Opremljeno sobo

snažno, poseben vhod, elektrika — takoj oddam. Friskovec 6. (s)

Prazno sobo

lepo, solčno, poseben vhod, elektrika, oddam. Friskovec 6. (s)

Opremljeno sobo

oddam s 1. septembrom solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9582. (s)

Sobo

oddam gospodu. Sv. Petra nasip 53. (s)

Opremljeni sobici

s posebnim vhodom, elektriko in postrežbo — se oddata s 1. septembrom po 200 Din v bližini gl. kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9548. (s)

Solčno sobo

1 ali 2 postelji, blizu učiteljske in gimnazije, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9479. (a)

Prazno sobo

in lokal poceni oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9464. (s)

Vnajem

LOKAL
za šiviljo, pletiljo, krojača ali podobno odda Prelesnik, Šiška — Janševa. (n)

Ugodna prilika
za trgovce z lesom, kurivom, tesarje, podjetja, ki rabijo skladišče z železniškim tirom, telefonom, pisarno, šupo v Ljubljani — se odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9365. (n)

Lokal
primeren za lažjo obrt (krojaštvo, že vpeljana), oddam v sredi Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »350« 9425. n

LOKAL v Kamniku

primeren za prodajalno čevljev ali pisarniške prostore se odda s 1. septembrom. Naslov v upr. št. 9553

Hotel

v prometnem mestu Bos. Novi, dobro vpeljan, 14 sob, 2 dvorani za restavracijo, se da v najem. — Ponudbe na lastnika Petar Jakovčič, Bos. Novi.

Lokal

nasproti Mestne hranilnice in blizu glavne pošte, zelo pripraven za brivnico, se takoj odda. Maribor, Orožnova ulica 1. n

Auto-motor

Automobile in motocikle
svetovnih znamk, najnovejših modelov, nove, pa tudi rabljene, kupite lahko proti hranilnim knjižicam pri avtovrtdki — Zužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Razno

Slovenci
ki potujejo v Belgrad, ne pozabite poslati slovenski penzionat: Zrinjskega 16. Dobra domača kuhinja, čiste sobe, nizke cene. Priporoča se Marja Jeme. (r)

Spedijsko podjetje

LJUBLJANA

TELEFON ŠTEV. 20—60 IN 31—60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora Mestne trešarine prosto skladišče. — Carinsko posredovanje. — Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.



Zahvale

KARITAS mi je izplačala ob smrti moža, ki je v Dravi utonil, takoj dvojno zavarovano vsoto. Pri KARITAS je bil zavarovan komaj 25 dni. (Prej je bil zavarovan pri bivši Zadrugi samopomoči v Mariboru.) To res pošteno in solidno zavarovanje vsem priporočam.

Maribor, dne 16. julija 1933.

Kaiser Marija I. r.

Ker nama je KARITAS po smrti zavarovanke Gratzke Valburge takoj izplačala posmrtnino, se ji najtopleje zahvaljujemo in jo obenem vsem toplo priporočava.

V Rušah, dne 12. avgusta 1933.

Korošec K. in I. I. r.

KARITAS mi je takoj izplačala posmrtnino po umrli žmavci Mariji, ki je bila zavarovana pri KARITAS komaj 13 dni. (Izplačana mi je bila veliko večja posmrtnina, kot bi je dobila pri bivši Zadrugi samopomoči, pri kateri je bila preje zavarovana.) KARITAS je zavarovanje, vredno vsega zaupanja.

Nadbišec, dne 31. julija 1933.

Pihler Andrej in Alojzija I. r.

Za takoj izplačano celo zavarovano vsoto po smrti Junger Lovrenca, ki je bil pri KARITAS zavarovan šele 15 dni, se najtopleje zahvaljujem. Kdor zavaruje sebe in svoje domače pri KARITAS, ta denar dobro naloži.

Laznica, dne 10. avgusta 1933.

Jožeta Junger I. r.

Objave

Direkcija državnega rudnika Velenje

razpisuje na dan 30. avgusta 1933 ob 11 dopoldne nabavo 2 komadov obesnih verig in 2 členkov za verige. Pismeni pogoji pri podpisani. Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje. (o)

Obžalujem

neresnične besede, ki sem jih govorila o Mariji Kalsek. — Marija Plahuta, Trbovlje. (o)

Glasba

Klavirje,

planine prvovrstnih inozemskih znamk nudi najceneje tudi na obroke, uglašuje in popravlja. Muzika, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. (g)

Orgle naprodaj

Pridite jih preskusiti na Krko, postaja Stična. Zl. in zvečer avto. Če se sproti plača v gotovini, je cena samo 9000 Din. (g)

Posestva

Hišica
nova, dvostanovanjska, na lžanski cesti, se za hranilne knjižice prodaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9555. (p)

Hišo
z lepim vrtom, pripravno za gostilno, trgovino, pet minut od mesta, prodam. Peter Grile, Klanc št. 18, Kranj. (p)

Hiša
z vrtom in gospodarskim poslopjem naprodaj v št. Vidu nad Ljubljano. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9561. (p)

Kdor prodaja
in kupuje posestva, hiše, vile, zemljišča itd., naj se zgleda v Realitetni pisarni Adamič, Vošnjakova 4, Ljubljana. (p)

Lepo posestvo
primerno za gostilno ali drugo obrt, z žago na stalni vodi — se prodaja. Plača se lahko s hranilnimi knjižicami članice Zadrugne zveze v Ljubljani. — Pojasnila daje: Kmečka posojilnica v Mozirju. (p)

Visokoprtilično hišo

s tremi stanovanji in 1000 m² vrta, prodam. Količevo 52, p. Dob pri Domžalah. (p)

Dve posestvi

prodamo proti hranilnim knjižicam kateregakoli denarnega zavoda z vlogami do skupno 200.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9531. (p)

Hiše, gostilne

posestva, vile, graščine, žage, mline — prodaja Posredovalnica Maribor, Františkanska ulica 21. p

Parcelo ali vilo

v okolici Mirja ali Vrtače, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tudi polovico« 9512. (p)

Enostanovanjska hiša

in velik vrt — naprodaj. Lovska 13, Pobrežje, Maribor. (p)

Posestvo

v Mekinjah naprodaj. Izve se v Podjelji št. 2 — pošta Kamnik. (p)

Kmečki mlin

na 4 kamne, blizu ceste, naprodaj. Studenec št. 1, p. Dob. (p)

Tristanovanjsko hišo

na Kodeljevem, prodam. Prevzem hipoteke, drugo hranilne knjižice. Ravno tam parcela na knjižice. — Vprašati: Kodeljevo, Slomškova 9. (p)

Kmečko posestvo

v dobrem stanju, za tri glave živine — naprodaj pod Smarno goro. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9404. (p)

Žago

na vodni pogon, s poslopji in zemljiščem, kupim — eventualno zamenjam za štiristanovanjsko hišo v Celju. — Ponudbe pod »Ugodno« na posredništvu »Slovenca« v Celju. (p)

Gostilna

v bližini Celja, na krasni razgledni točki, naprodaj. Zavetišče za izletnike in letovišče. — K gostilni spada lepa prostorna veranda, gospodarsko poslopje, izvrstno urejen vinograd, z lepim donosom 7—10.000 l vina zlahtne trte, ki se lahko uporabi v domači gostilni. Zraven sadonosnik in čebelnjak, lep gozd z bukovim drevjem s ca. 1000 m² zrelega bukovca lesa za sekanje. Živina, inventar, ca. 100 hl vinskih sodov. Ta posestva se prodajo skupaj ali vsako zase. Cena zmerna. Več se izve pri L. Streinigg, Celje, Vodniškova ulica 7/II. (p)

Kdor prodaja

in kupuje posestva, hiše, vile, zemljišča itd., naj se zgleda v Realitetni pisarni Adamič, Vošnjakova 4, Ljubljana. (p)

Lepo posestvo

primerno za gostilno ali drugo obrt, z žago na stalni vodi — se prodaja. Plača se lahko s hranilnimi knjižicami članice Zadrugne zveze v Ljubljani. — Pojasnila daje: Kmečka posojilnica v Mozirju. (p)

Na javni dražbi

iz proste roke prodam hišo v Kranju v sredini mesta, v kateri se nahaja starovpeljana pekarnja z velikim vrtom, tudi primerno za mesarsko obrt. Dražba se bo vršila dne 27. avg. t. l. od 11 do 12. Ivan Pravst, Kranj 78. (p)

Lepo posestvo

srednje veliko, na gorjem vrhu pri Javorju — naprodaj. Pojasnila daje Šeme Alojzij, Rihtarjevec, Šmartno pri Litiji. (p)

Vilo

solidno zidano, pripravno za malo obrt, blizu kolodvora v Mariboru — prodam. Dopisi na upravo »Slovenca« Maribor pod »Kasa« št. 9597. (p)

Kupimo

Vse rabljene stroje brez razlike v kako vrsto, kupujem. Plačam najbolje. Pismeno na N. Kulberg, Zagreb, Hatzova 30, s priložo 5 Din znamke. (k)

Zlato, srebro, platin

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, tuvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 8

Hrastove prage

in posebni les (Extraholz) italijanskih dimenzij, kakor suha drva, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takojšnja dobava« št. 9559. (k)

Kisla jabolka

vsako množino — kupi trdka »Malina«, d. z. o. z., Ljubljana VII., Medvedova ulica 4. (k)

200 oglarskih vreč

rabljenih, kupim. Ponudbe s ceno na naslov: Ludvik Vidmar, Ambrus pri Zagradcu, Dolenjsko. (k)

Bukova drva in oglje

kupi Uran Franc, Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 24. (k)

Paviljon

na Velesejmu, pripraven za živali, pišče in slično, ugodno prodam ali dam v najem. Ponudbe pod »Prometa« št. 9494 na upravo »Slovenca«. (l)

Naprodaj prašički

9 tednov stari. Graščina Kodeljevo, Moste, Ljubljana. (l)

Otroški vozički

tricički, igralni vozički, lepi modeli, nizke cene. M. Tomšič, Sv. Petra c. št. 52. (l)

Čoln

dvosedežen — naprodaj Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9611. (l)

Mlekarski voziček

dobre ohranjen — kupim. Kos, Črna vas 187. (k)

Prodamo

Specialno izbire

modnih hlač in pumparc

dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Perje

8 Din kg. gosje, puh. ter

volno in žimo

za modroce, prodaja najceneje Seg, Wolfova 12 (dvorišče).

1 m bukovih drv

sekanih 105 Din. Sekana bukova drva zvezana v kolobarje à 6 Din, sekana mehka drva zvezana v kolobarje à 5 Din, nudi v skladišču tv. St. Krže-Siard, Trnovski pristan 12. Trgovci popusti! Dostavi se tudi na dom. (l)

Mizarji - stavbeniki!

Vse okovje in orodje izberete zelo ugodno pri »Jeklo«, Stari trg. — Tudi na hranilne knjižice. (l)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Na javni dražbi

ugodno naprodaj: Različno novo pohištvo, dne 25. 8. 1933, ob 10. uri, Šmartno pri Litiji št. 41.

1 pisalni stroj, 1 železna blagajna, dne 24. 8. 1933, ob pol 9. uri v Zelimljah št. 43.

1 dvocevna lovska puška in 1 tehtnica, dne 29. 8. 1933, ob pol 11. uri v St. Ilju št. 36.

Fotoaparat

Agfa 9x12, compour, malo rabljen, s priborom, ugodno naprodaj. Aljaževa 3. (l)

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše.

Nogavice, rokavice

in pletenice Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Opeko

vseh vrst, v vsaki množini, nudi najceneje Opekarna Jerko, Črnuče. (l)

Oleandri

naprodaj. Fotograf, Gosposvetska 4, dvorišče. l

Brehems Tierleben

veliki, prodam. Vprašati delikatesa Kovačič, Miklošičeva cesta. (l)

Stavbni material

cement, mavec, opeko, strešno lepenko, trsje, žičnike, žice, lopate, sekire, krampe, žage itd., dobavlja takoj vsako množino najceneje Odon Koutny, trgovina z železnino in teha, potrebščinami, Ljubljana-Siška, Medvedova 28. (l)

Bukova drva

v kolobarjih po 6 Din, mehka po 5 Din — nudi St. Krže-Siard, Trnovski pristan 12. (l)

Ugodna prilika

Luksuzni porcelanasti servis za 12 oseb, alpaca srebro, pribor in razne stvari — se ceno prodajo. Ciril Metodova 13, pri hišniku. (l)

Nakup in prodaja vreč

Ljubljana, Dunajska 30, Alojzij Grebenc. (l)

Stampilje-etikete

GRAVERSTVO Ljubljana, Sv. Petra c. 18, Tel. 33-13

Posteljne mreže

izdeluje na lesenih in železnih okvirjih najceneje in iste sprejema v popravilo Alojz Andlovic, Komenskega 34, Ljubljana. t

Mlinarji!

Rz. prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina fita in moka. Rešljiva cesta 24.

Za šolo TIVAR obleke.

To pot prinašamo za naše male prijatelje mnogo lepih novih stvari.

Srčkana Amerikan otroška

obleka Din 240'-

Elegantna Kadett otroška

obleka Din 210'-

Prinašamo lepe, cenone, šolske obleke:

Za najmlajše:

Velikost 3-4 Din 70'-, 90'-, 110'-

Velikost 5-6 Din 90'-, 110'-, 130'-

Velikost 7-8 Din 110'-, 130'-, 150'-

Velikost 9-10 Din 130'-, 150'-, 170'-

Velikost 11-12 Din 150'-, 170'-, 190'-

Za dečke:

Din 200'-, 220'-, 240'-

Za mlade gospode:

Din 190'-, 220'-, 240'-, 290'-.

Sportne bluze Din 140'-

Tudi za mlade dame smo prinesli to pot nekaj novega: Hubertus za deklice Din 290'-

Trpežna mornarska obleka Din 90'-

Bliža se začetek šolskega leta, a Vaš ljubljene rabi novo obleko.

Prosim Vas, da si pred nakupom ogledate naše otroške obleke.

Primerjajte njihovo kvaliteto in cene.

Če pri nas kupujete, prihranite mnogo denarja, obenem pa Vašemu ljubljencu veliko veselje.

Tudi za mlade dame smo prinesli to pot nekaj novega: Hubertus za deklice Din 290'-

Proti mrazu Vas varujejo naši dobri topli:

otroški raglani: Din 170'-, 190'-, 210'-

Raglani za dečke: Din 290'-, 340'-, 390'-

Elegantni Boy dežni plašči: Din 250'-, 320'-

in Baby dežni plašči: Din 230'-, 290'-

Pred vetrom in dežjem ter viharim jesenskim vremenom varujejo naši garantirano nepremočljivi otroški Hubertusi: Din 160'-, 200'-, 240'-

Hubertus za deklice: Din 260'-

TIVAR OBLEKE

Sv. zakon-vrelec življenja

Vsa sodobna vprašanja o zakonu načelno pojasnjena. — Se dobi v knjigarnah in v prodajalni Ničman. — Din 20'-

Druga Jordan roj. Krevelj

danes 19. avgusta zjutraj, v 24. letu starosti, previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 21. t. m. ob pol 10 dopoldne na pokopališču v Trbovlju.

Trbovlje, dne 19. avgusta 1933.

Zaljubljeni soprogi in otroci.

Ivan Krančič

župnik, dolgoletni občinski svetovalec in odbornik, ustanovitelj in načelnik Kmečke hranilnice itd.

včeraj po kratki bolezni v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 21. avgusta 1933.

Griže, dne 19. avgusta 1933.

Načelstvo.

ZAHVALA.

Vsem, ki so z nami čustvovali in izrekli sožalja za našo blagopokojno srčno ljubljeno in nenadomestljivo mamico

Ivano Nabergoj

se najpriščneje zahvaljujemo. Najlepšo zahvalo smo dolžni prečistiti duhovščini, posebno preč. p. Feliks Tavčarju za mnogokratne tolažilne obiske za časa njene bolezni, gosp. dr. Ivanu Drobničju za večletno požrtvovalno zdravljenje, častitliji Marijinim sestram iz Vincentinuma, posebno častitliji sestrji Ludoviki. Zahvaljujemo se nadalje prav priščno vsem, ki so jo v njeni dolgotrajni bolezni obiskovali in tolažili, vsem darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi šišenskemu cerkvenemu pevskemu zboru za gniljive žalostinke. Končno se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti. Sv. maša zadušnica za pokojno se bo darovala v župni cerkvi sv. Franciška v Sp. Šiški v sredo, dne 23. avgusta t. l. ob pol 7 zjutraj.

Ljubljana VII, dne 19. avgusta 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

200 dečkov med 14 in 16 letom

more pričeti svojo življenjsko pot v modernih industrijskih podjetjih Baťa d. d., Vukovar—Borovo.

Dolgo šolanje se danes ne izplača, ker je nagrada v primeru s porabljenim kapitalom in časom premajhna.

Neprimerno koristneje je — za mladeniče kot domovino — udejstvovanje v gospodarskem poklicu s krajšo in dobičkanosnejšo potjo.

TOMAŽ BAT'A, ki je ustvaril deset tisoče samostojnih eksistenc v gospodarstvu, je mladim ljudem vedno govoril, da jim ni treba biti žal, ako jih roditelji niso hoteli ali niso mogli šolati, **ker najboljša šola je življenje, delo najboljši učitelj, siromaštvo pa najboljši svetovalec in pomočnik.** Večina slavnih in v gospodarstvu vodilnih ljudi in v narodnem življenju sploh, je stopila v življenje popolnoma siromašna. Ni dolgo ega, ko je družba odprla vrata vsakemu siromašnemu dečku do najvišjega mesta. To je treba izkoristiti. Šele pred enim stoletjem, je rekel Baťa, je človek zares postal svoje sreče kovač.

Z vstopom v življenje — v rani mladosti pod pogojem, ki ga zagotavlja moderno delavsko zakonodavstvo in vsak socialno čuteč poslodajalec — prične mladenič pridobivati mnogo let preje nego bogat otrok. Bogastvo roditeljev je prav mnogokrat vzrok izgubljenega kašipota in blagostanja v starejših letih. Svobodni poklici so podlaga neodvisnosti. V njih prihajajo neovirano do izraza vse sposobnosti poedinca. Res je, da je ta pot mnogokrat zvezana z borbo, toda borba utrjuje. Podleže samo oni, ki se ne brani razvada, ki smatra, da lahko človek danes še pije, kadi itd.

Razvada je mati neuspehov. — Zmernost in krepost je pogoj za zmago. — Zmagovalcu pa vedno polno priznanje!

Pojasnila o sprejemnih pogojih dobite v vsaki naši prodalnici.

Baťa



OPOZORILO INDUSTRIJALCEM, IZVOZNIKOM IN TRGOVCEM!

Redka prilika za turiste!

6. — 21. septembra 1933 se bo vršil IV. vzhodni vzorčni velesejem »FIERA DEL LEVANTE« v BARI (ITALIJA)

Razstava vseh vrst industrije

Poljedelstvo / življenske potrebščine / mehanika / elektrotehnika / kemija / elektro-kemija / oprema / gradbena industrija / konfekcija / dekorativna industrija / prevozna industrija / specialne razstave / trgovska razstava

POPUST NA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNICAH 50% NA ITALIJANSKIH 70% PRI POVRATKU ZA OBISKOVALCE PROTI VELESEJMSKI LEGITIMACIJI — A 50% ZA BLAGO PRI DOHODU IN ODHODU

Izvozniki, industrijanci in trgovci. V Vašem interesu je, da obiščete vzhodni sejem, ker ta obisk velja toliko kot poslovno potovanje na vzhod ali zahod z velikim prihrankom na času in denarju. **Od zaključenih kupčij dobite 1% popusta kot povračilo potnih stroškov.**

Turisti, izkoristite to edinstveno priliko, da vidite napredno mesto Bari, ki nudi s svojo lepoto zadovoljstvo ter privabi s svojim komfortom in morskim kopanjem ogromno število obiskovalcev. Ne pozabite, da je morskopališče v Bari še v septembru v polnem razmahu. Organizirala se bodo tudi družabna potovanja proti popustu za obisk drugih mest Italije. **Rim — sveto leto**

Vse informacije dobite brezplačno pri: JUGOSLOVENSKO RUDOLF MOSSE a. d. Beograd, Prestolonaslednikov trg 21 in Zagreb, Jelačićev trg 5, ter PRI VSEH BILJETARNAH DRUŠTVA PUTNIK a. d. ter pri ČASTNEM DELEGATU GOSP. LUJI J. MOHRU, Beograd, poštni predal 23 — Telefon 25—447

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Z Din 100.000—

pristopi k solidnemu podjetju kot sodelavec dosedanji ravnatelj trgovskega podjetja. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Sodelovanje« št. 9504.



Ljubljana Komenskega ul. 4.

Oskrbnina (stan, hrana in postrežba) dnevno 75 Din.

Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-primarij v p.



Radio za vsakega

PHILIPS 2 cevni baterijski sprejemnik

»Sava«

z zvočnikom, akumulatorjem in mrežno anodo. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 90.—.

PHILIPS 2+1 cevni mrežni sprejemnik

»Jadran«

z vdelanim zvočnikom. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 170.—.

Dobi se samo pri: PHILIPS RADIO ZASTOPSTVO

H. SUTNER, LJUBLJANA 9

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 1 B (polog nebotičnika). — ZAHTEVAJTE BREZPLACNI CENIK!

Preselitveno naznanilo!

Cenjeno občinstvo obveščamo, da se je

manufakturna trgovina Mara Ramovš

Ljubljana, preselila iz Tavčarjeve ulice št. 2/1. sedaj na

Sv. Petra cesto števil. 26

v prostore prejšnje trdnje Marija Rogelj.

Srečna plavalaska

Srečna — ker se je končno rešila stalnih skrbi radi občutljivosti svojih svetlih las. Ona varuje svoje lase pred nelepim potemnjenjem in šarenostjo z rednim negovanjem s specijalnim šamponom »S. Y. S«

Či daje potemnelim lasem sijaj in svileno mehko. Ze prvi poizkus Vas bo o tem prepričal! Oprema za enkratno uporabo Din 6.—. a za trikratno Din 12.—. Dobi se povsod.



Kdo mi pomaga izšolati brata bogoslovca?

Za potrebni kapital sprejem z ženo kakršnokoli delo in zaslužek. V slučaju onemoglosti dobrotnika mu zagotovim popolno oskrbo. Ponudbe ne upravo »Slovenca« Maribor, pod »Dogovore« št. 9450

Provizijski zastopniki

dobro verzirani in upeljani, za različne rayone Dravske banovine se iščejo za razpečavanje velikega špecerijskega predmeta. — Ponudbe z referencami na upravo »Slovenca«, Ljubljana pod št. 9523.

GROZDJE,

češplje, melone ter drugo sadje in zelenjava najceneje in najboljše pri

Evgen Lederer

bančno in kom. društvo eksport sadja in zelenjave

Novi Sad, Wilsonov trg 7

Skladišče: Temerinska 21. Telefon 22-14 u. 30-15.

ZAHVALA vsem, ki so spremljali v tako obilnem številu mojega dragega, nepozabnega soproga oz. očeta

Frana Sulna

preglednika fin. kontrole v pokoj

na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Posebno zahvalo še izrekam preč. gosposdu župniku Lovšinu, g. zdravniku dr. Perparju, njegovemu najozjemu prijatelju podpregledniku fin. kontrole g. Ribariču, zastopnikom državnih uradov, tukajšnjemu Sokolu, iz srca se zahvaljujem njegovim bivšim kolegom, uslužbencem fin. kontrole, ki so prihitali iz vseh bližnjih in daljnjih službenih mest spremiti ga na zadnji poti, ter posebno onim njegovim kolegom, ki so ga nosili iz hiše žalosti k večnemu počitku. Ravno tako se zahvaljujem vsem darovalcem mnogobrojnih krasnih vencev in šopkov, kakor tudi vsem drugim, ki so na kakršenkoli način pripomogli k temu, da se je pogreb blagega pokojnika tako veličastno izvršil.

Planina pri Rakeku, 18. avgusta 1933.

Zalujoča soproga z otroci.



Žalostnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša draga mama in stara mama

Josipina Jean

vdov. Gačnik roj. Jančar

v soboto, dne 19. t. m., v 83. letu starosti, po dolgi, mučni bolezni, previdna s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 5 popoldne iz zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. avgusta 1933.

Zalujoče rodbine: Jean, dr. Modic, Bizovičar.

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, brata, strica, zeta in svaka, gospoda

Volbenka Amerška

rudniškega upokojenega poduradnika, gostilničarja in posestnika

za poklonjeno prekrasno cvetje in vence, se vsem prav pri- srčno zahvaljujemo.

Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se čč. gg. duhovnikom, posebno g. duhovnemu svetniku župniku Gašpariču za lepi nagrobni govor, nadalje g. zdravniku dr. Jenšterlu, Gostilniški zadrugi, delavski godbi, pevskemu društvu »Zarja« ter njegovemu prijatelju g. obratovodji Vidra ter končno vsem mnogoštevilnim prijateljem in znancem, ki so našega blagega pokojnika spremili v prerani grob.

Trbovlje, dne 18. avgusta 1933.

Zalujoča soproga in otroci.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.



Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.